

own DASTA

รายงานการประเมิน สิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA)

สำหรับตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย
จังหวัดสุโขทัย

จัดทำโดย

UAE
UNITED ANALYST AND ENGINEERING
CONSULTANT COMPANY LIMITED

บริษัท ยูไอน์เอด อีเอ็นเอซีเอส จำกัด
สำนักงานใหญ่ เลขที่ 3 ซอยอุดมสุข 41
ถนนสุขุมวิท แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพฯ 10260
โทรศัพท์ : +66 (2) 763 2828 โทรสาร : +66 (2) 763 2800
อีเมล : uae@uaeconsultant.com

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
สารบัญตาราง	ข
สารบัญรูป	ค
บทที่ ๑ บทนำ.....๑-๑	
๑.๑ เหตุผลและความจำเป็นในการจัดทำ SEA..... ๑-๑	
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา..... ๑-๑	
๑.๓ ขอบเขตเชิงพื้นที่ในการจัดทำ SEA ๑-๒	
๑.๔ ขอบเขตดำเนินการและวิธีการจัดทำ SEA..... ๑-๒	
บทที่ ๒ การกำหนดขอบเขตการพัฒนา๒-๑	
๒.๑ การทบทวนและวิเคราะห์ความเชื่อมโยงและสอดคล้องของนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง..... ๒-๑	
๒.๒ การทบทวนและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง ๒-๒	
๒.๓ การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย ๒-๑๐	
๒.๔ การวิเคราะห์ปัญหาสำคัญ ต้นตอของปัญหา และแรงขับเคลื่อนของการพัฒนา..... ๒-๑๔	
๒.๕ การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา และแนวทางการพัฒนา ๒-๑๙	
๒.๖ การกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และตัวชี้วัด ๒-๒๓	
๒.๗ การประเมินข้อมูลฐานที่ผ่านมา ๒-๒๖	
บทที่ ๓ การพัฒนาทางเลือกการพัฒนา๓-๑	
๓.๑ การพัฒนาทางเลือก..... ๓-๑	
๓.๑.๑ สภาพตามปกติ (Business-as-Usual: BAU) ๓-๓	
๓.๑.๒ ทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ..... ๓-๓	
บทที่ ๔ การประเมินทางเลือกการพัฒนา๔-๑	
๔.๑ หลักการและวิธีการที่ใช้ในประเมินทางเลือกการพัฒนา..... ๔-๑	
๔.๒ การจัดลำดับความสำคัญของทางเลือกการพัฒนา..... ๔-๔	
บทที่ ๕ มาตรการเพื่อความยั่งยืน๕-๑	
๕.๑ มาตรการสนับสนุนทางเลือกที่เหมาะสม..... ๕-๑	

สารบัญญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ ๖ กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย	๖-๑
๖.๑ ผลกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	๖-๑
๖.๑.๑ ผลการจัดประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ ๑	๖-๓
๖.๑.๒ ผลการจัดประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ ๒	๖-๕
๖.๑.๓ ผลการจัดประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ ๓	๖-๙

เอกสารอ้างอิง

ภาคผนวก ก โครงการหรือกิจกรรมของภาครัฐที่มีอยู่เดิม และที่เสนอเพิ่มเติมจากกระบวนการมีส่วนร่วม

สารบัญญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๑-๑ สรุปขอบเขตการดำเนินงานและขั้นตอนการจัดทำ SEA	๑-๓
ตารางที่ ๒-๑ สรุปผลการทบทวนข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง.....	๒-๔
ตารางที่ ๒-๒ การจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสีย.....	๒-๑๑
ตารางที่ ๒-๓ ผลการวิเคราะห์ จำแนกประเภท บทบาทและลำดับความสำคัญกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ต่อแผนพัฒนาพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย	๒-๑๒
ตารางที่ ๒-๔ สรุปความต้องการและความคาดหวังที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย	๒-๑๘
ตารางที่ ๒-๕ เป้าหมายการพัฒนา วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และตัวชี้วัด สำหรับพื้นที่ ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย	๒-๒๓
ตารางที่ ๒-๖ สรุปผลการประเมินข้อมูลฐานของตัวชี้วัดแต่ละด้าน.....	๒-๒๖
ตารางที่ ๔-๑ การประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นของทางเลือกสภาพปกติ (BAU) และทางเลือก การพัฒนา ๑ ๒ และ ๓.....	๔-๓
ตารางที่ ๔-๒ ผลสรุปการจัดลำดับความสำคัญของทางเลือกการพัฒนาในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า จังหวัดสุโขทัย	๔-๔
ตารางที่ ๕-๑ มาตรการเพื่อความยั่งยืนสำหรับตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย	๕-๒
ตารางที่ ๖-๑ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ ๑	๖-๕
ตารางที่ ๖-๒ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้เสียต่อทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ.....	๖-๗
ตารางที่ ๖-๓ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้เสียต่อโครงการ/กิจกรรมที่มีอยู่เดิม ภายใต้มาตรการเพื่อความยั่งยืน	๖-๑๑

สารบัญรูป

หน้า

รูปที่ ๑-๑ ขอบเขตพื้นที่ในการจัดทำ SEA.....	๑-๒
รูปที่ ๑-๒ ขั้นตอนการดำเนินงาน SEA สำหรับพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย.....	๑-๔
รูปที่ ๒-๑ ความเชื่อมโยงของการวิเคราะห์และทบทวนยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนและแผนงาน ที่เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ.....	๒-๓
รูปที่ ๒-๒ การวิเคราะห์ปัญหาสำคัญและต้นตอของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย.....	๒-๑๕
รูปที่ ๒-๓ การวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา (Driving force) พื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย	๒-๑๗
รูปที่ ๒-๔ ความเชื่อมโยงระหว่างปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นและความต้องการ/ความคาดหวัง ของผู้มีส่วนได้เสียต่อพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย	๒-๑๙
รูปที่ ๒-๕ เป้าหมายการพัฒนาและแนวทางการพัฒนาสำหรับพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย.....	๒-๒๒
รูปที่ ๖-๑ การจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับกระบวนการการประเมินสิ่งแวดล้อม ระดับยุทธศาสตร์ (SEA)	๖-๒
รูปที่ ๖-๒ ภาพถ่ายบรรยากาศการจัดประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ ๑.....	๖-๔
รูปที่ ๖-๓ ภาพถ่ายบรรยากาศการจัดประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ ๒.....	๖-๖
รูปที่ ๖-๔ ภาพถ่ายบรรยากาศการจัดประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ ๓.....	๖-๑๐

บทที่ 1

บทนำ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 เหตุผลและความสำคัญของการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment หรือ SEA)

คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 26 เมษายน พ.ศ.2554 ให้ความเห็นชอบการประกาศเป็นพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชกาลาย-กำแพงเพชร และเมื่อวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ.2558 เห็นชอบในหลักการแผนแม่บทการบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชกาลาย-กำแพงเพชร และรับทราบแผนแม่บทบูรณาการการบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชกาลาย-กำแพงเพชร (พ.ศ.2556-2565) ตามที่องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท. เสนอครอบคลุมพื้นที่ 20 ตำบล ใน 2 จังหวัด ได้แก่ พื้นที่ 10 ตำบลโดยรอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย และอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชกาลาย จังหวัดสุโขทัย และพื้นที่ 10 ตำบลโดยรอบอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

ต่อมาคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2562 ให้หน่วยงานของรัฐปรับปรุงแผนระดับ 3 ในความรับผิดชอบตามนโยบายมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท. โดย สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔ หรือ อพท.๔ จึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย – ศรีสัชกาลาย – กำแพงเพชร พ.ศ.2566-2570

ทั้งนี้ อพท.๔ ได้ดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria หรือ GSTC) สำหรับเป็นแนวทางในการประเมินแหล่งท่องเที่ยวที่มุ่งพัฒนาไปสู่ความยั่งยืน โดยมีเป้าหมายที่จะส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย เป็นพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามเกณฑ์ GSTC และเตรียมการขยายการดำเนินงานตามแนวทางดังกล่าวไปยังแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอศรีสัชกาลาย จังหวัดสุโขทัย และอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

อพท.๔ ได้ประเมินสถานะความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC) เวอร์ชัน ๑.๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งประกอบไปด้วยแนวทางทั้งหมด ๔ ด้าน ได้แก่ A ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว B การเพิ่มผลประโยชน์และลดผลกระทบเชิงลบทางสังคมเศรษฐกิจแก่ชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน C การเพิ่มผลประโยชน์และลดผลกระทบเชิงลบทางวัฒนธรรมแก่ชุมชนและนักท่องเที่ยว และ D การเพิ่มผลประโยชน์และลดผลกระทบด้านลบทางสิ่งแวดล้อม โดยผลการประเมินสถานะความยั่งยืนของตำบลเมืองเก่า สุโขทัยในนั้นพบว่ามียุทธศาสตร์ในด้าน D และ A ตามลำดับ ซึ่งสิ่งที่จะกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการบริหารจัดการต่อไปได้ยังจำเป็นต้องให้การสนับสนุนในด้าน B เพิ่มขึ้น

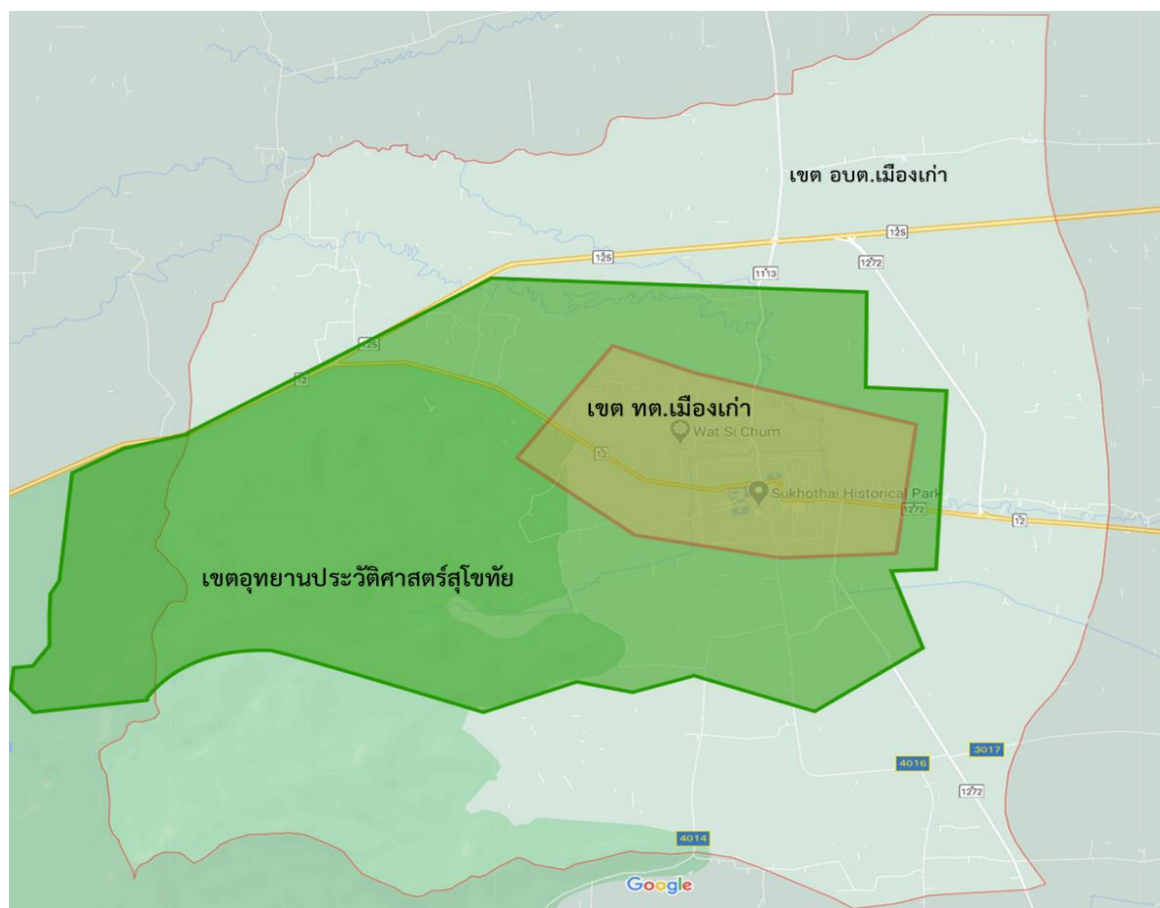
การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไปสู่ความยั่งยืนตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษนั้น แม้จะมีเป้าหมายเพื่อสร้างความอยู่ดีมีสุขของคนท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวเป็นหลัก โดยเฉพาะการฟื้นฟูเศรษฐกิจหลังวิกฤตโรคระบาดไวรัสโควิด-๑๙ ก็ตาม แต่เพื่อให้มีการพิจารณาประเด็นด้าน “สิ่งแวดล้อม” และ “สังคม” อย่างเท่าเทียมกับ “เศรษฐกิจ” สำหรับนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และแผนงานต่างๆ ของการพัฒนาในแหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า สุโขทัย อพท.4 จึงนำกระบวนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment หรือ SEA) มาใช้ในการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่อย่างแท้จริง ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้แทนภาคประชาชน และเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและช่วยสนับสนุนให้เกิดการมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในพื้นที่ร่วมกัน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาและนำกระบวนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment หรือ SEA) มาใช้ในการวางแผนด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ของพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

1.3 ขอบเขตเชิงพื้นที่ในการจัดทำ SEA

ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย รายละเอียดขอบเขตพื้นที่ในการจัดทำ SEA แสดงดังรูปที่ 1 1

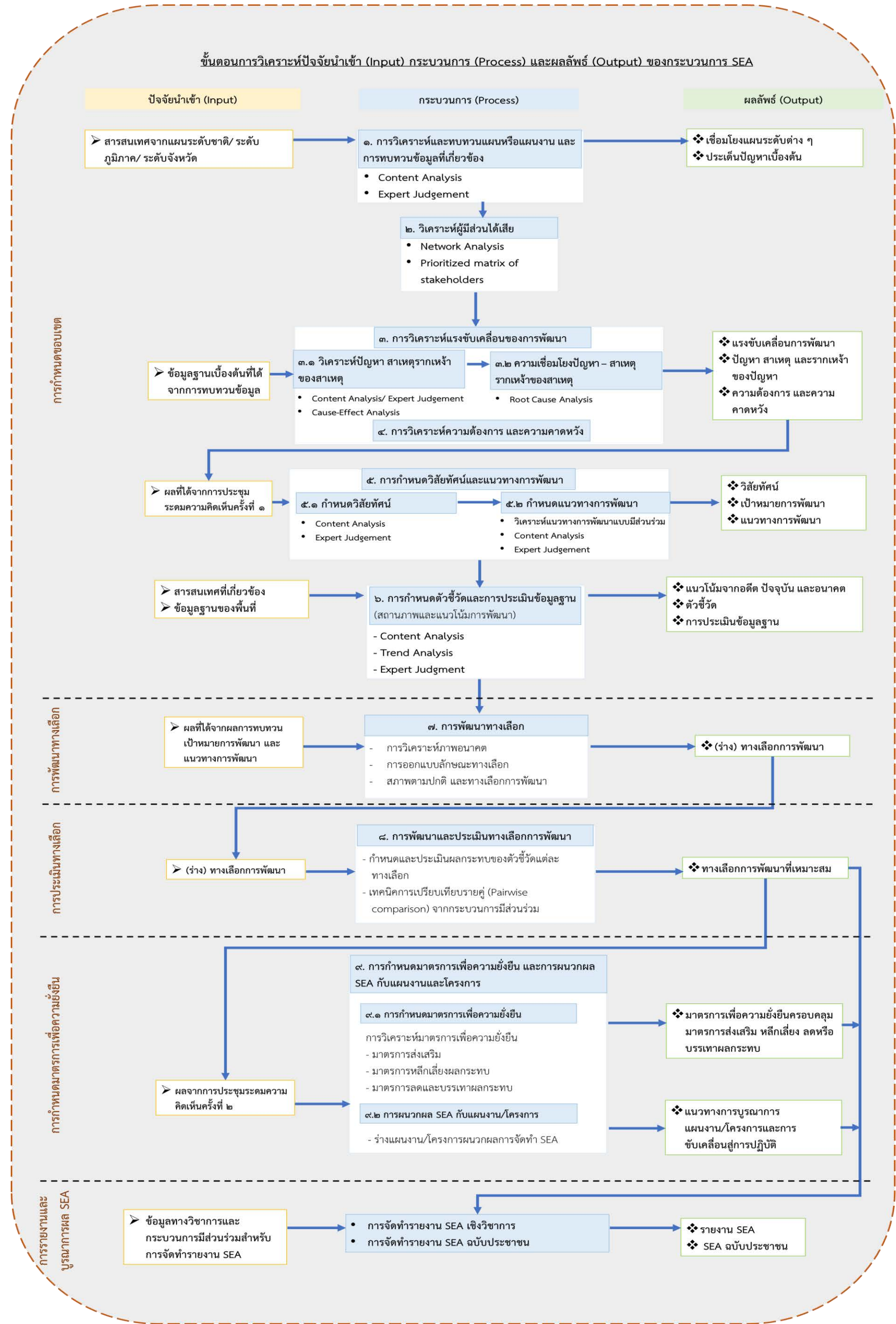
รูปที่ 1 1 ขอบเขตพื้นที่ในการจัดทำ SEA

1.4 แนวทางและขั้นตอนการจัดทำ SEA

ในการจัดทำ SEA สำหรับพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ได้ประยุกต์ดำเนินการกระบวนการตามขั้นตอนการศึกษาที่แนะนำไว้ของหน่วยงานซึ่งขับเคลื่อนการนำ SEA มาใช้ในประเทศไทย ซึ่งได้ระบุไว้ใน แนวทาง SEA (สศช., 2564) เพื่อให้ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดทำ SEA ไปใช้ในการจัดทำแผนปฏิบัติการการบริหารจัดการท่องเที่ยวของพื้นที่ศึกษา ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย และสอดคล้องกับเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก โดยรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงาน SEA สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 1 1 และแสดงดังรูปที่ 1 2

ตารางที่ 1 1 ขั้นตอนการจัดทำ SEA ของโครงการ

ขั้นตอนหลัก	วัตถุประสงค์และขั้นตอนย่อย
การกำหนดขอบเขต	การศึกษาการกำหนดขอบเขต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบขอบเขตในเชิงพื้นที่และประเด็นสำคัญของการพัฒนา กำหนดแนวทาง วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด ผ่านการประเมินข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลฐานจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ที่ครอบคลุมมิติการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) การวิเคราะห์และทบทวนแผนหรือแผนงาน และการทบทวนข้อมูลที่เกี่ยวข้อง 2) การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย 3) การวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา 4) การกำหนดวิสัยทัศน์และแนวทางการพัฒนา 5) การกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและตัวชี้วัด 6) การประเมินข้อมูลฐาน
การพัฒนาประเมินทางเลือก	การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและประเมินทางเลือกที่เหมาะสม ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมและการตัดสินใจร่วมกันของผู้มีส่วนได้เสีย โดยมีขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) การพัฒนาทางเลือก 2) การประเมินทางเลือกการพัฒนา
การกำหนดมาตรการความยั่งยืน และการจัดทำรายงาน	การกำหนดมาตรการความยั่งยืน และการจัดทำรายงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำเสนอมาตรการที่จะสนับสนุนให้ทางเลือกการพัฒนาบรรลุเป้าหมาย และสื่อสารผลการศึกษาเป็นรายงานต่อผู้มีส่วนได้เสีย มีขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) การกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืนสำหรับทางเลือกการพัฒนาที่เหมาะสม 2) การจัดทำรายงาน SEA

รูปที่ 1 2 ขั้นตอนการดำเนินงาน SEA สำหรับพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

บทที่ 2

การกำหนดขอบเขตการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

บทที่ 2

การกำหนดขอบเขตการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

2.1 การทบทวนและวิเคราะห์ความเชื่อมโยงและสอดคล้องของนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในขั้นตอนการกำหนดขอบเขต ได้มีการทบทวนรายละเอียดของนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนา
ระดับต่าง ๆ เพื่อทำความเข้าใจลักษณะ องค์ประกอบ และเนื้อหาสำคัญของแผนหรือแผนงานระดับต่าง ๆ
ทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัด
สุโขทัย โดยวิเคราะห์ความเชื่อมโยง ความสอดคล้อง และสนับสนุนกัน ระหว่างนโยบาย ยุทธศาสตร์ และ
แผนงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผลการวิเคราะห์และทบทวนดังกล่าว บ่งชี้ว่าบริบทและทิศทางการบริหารจัดการ
แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย สามารถเชื่อมโยง สัมพันธ์ และ
สนับสนุนกับแผนต่าง ๆ ในทุกระดับ และไม่พบความขัดแย้งใด ๆ กับแผนฯ อื่น ๆ ซึ่งนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน
และแผนงานต่าง ๆ ที่นำมาวิเคราะห์และประเมิน มีดังต่อไปนี้

ระดับของ นโยบาย/แผน	นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยงกับการบริหารจัดการท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า จังหวัดสุโขทัย
ระดับชาติ / ราชการ ส่วนกลาง	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)
	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580)
	แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการท่องเที่ยว
	แผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2564
	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2565)
	(ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)
	แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2564)
	แผนยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564)
ระดับภูมิภาค/ จังหวัด	แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวภาคเหนือ ฉบับทบทวน (พ.ศ. 2560-2564)
	แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 (พ.ศ.2561-2565) ระยะ 5 ปี
	แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลกด้าน วัฒนธรรม (พ.ศ. 2560-2564)
	แผนพัฒนาจังหวัดสุโขทัย (พ.ศ.2561-2565)
ระดับพื้นที่ พิเศษ	แผนขับเคลื่อนองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2562-2565)
	แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร (พ.ศ. 2566-2570)

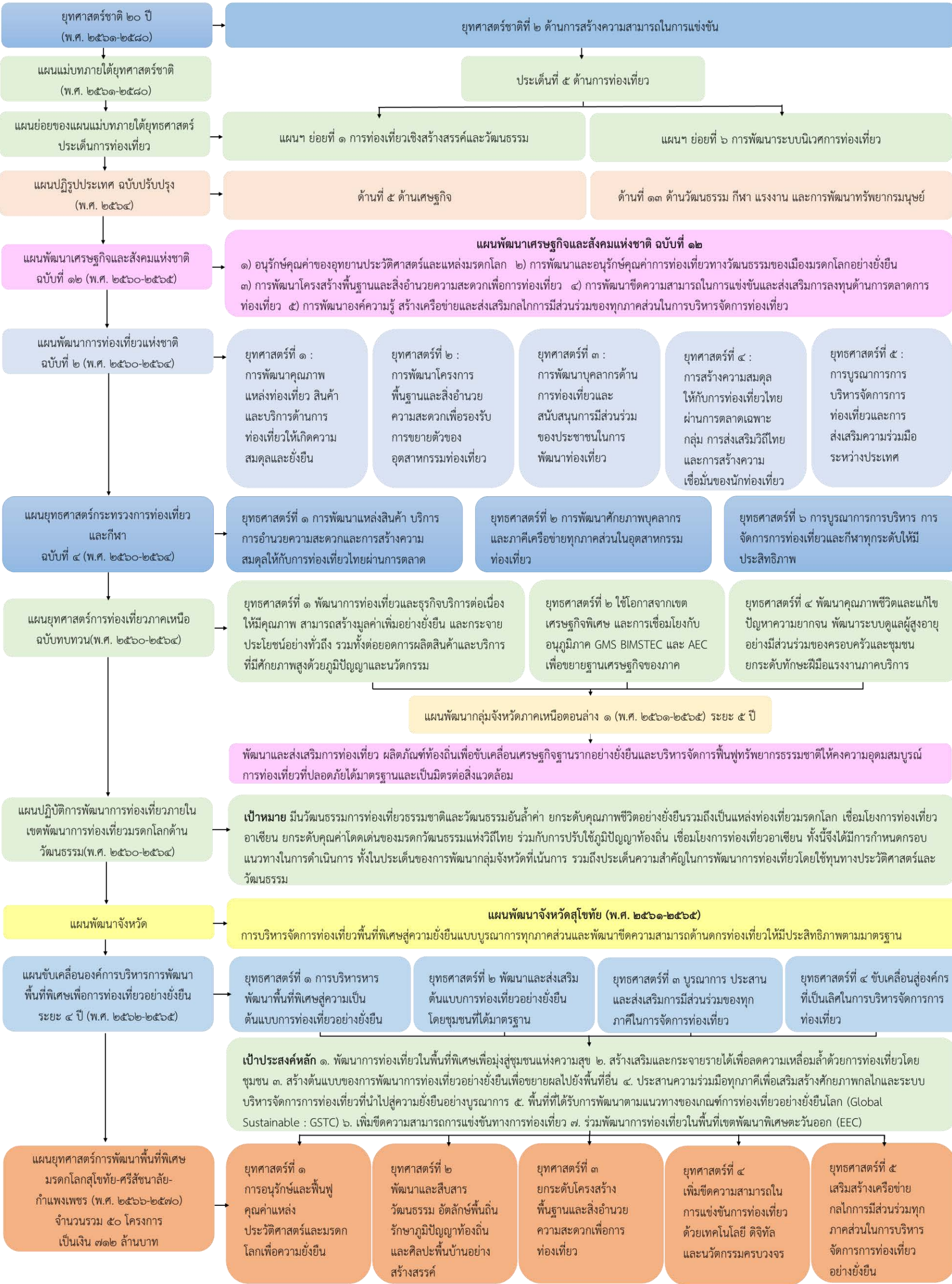
ผลการวิเคราะห์ฯ สรุปได้ว่า นโยบาย แผน และแผนงานที่เกี่ยวข้องได้มุ่งเป้าหมายให้เกิดการสร้างและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ ที่เชื่อมโยงประเด็นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่และประเทศ สามารถตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ในการสร้างความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว รักษาความเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวระดับโลก โดยมุ่งเน้นให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น รวมทั้งการพัฒนาระบบนิเวศที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว เช่น การยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกมิติ การพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว การพัฒนาชุมชน ผู้ประกอบการ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนให้มีความพร้อมในการรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งประเด็นดังกล่าวได้ถูกระบุเป็นกรอบแนวทางการพัฒนาและการบริหารจัดการไว้อย่างชัดเจน ตั้งแต่แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ถ่ายทอดลงมาสู่แผนพัฒนาการท่องเที่ยวภาคเหนือ แผนพัฒนาจังหวัดสุโขทัย และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย-ศรีสัชชนาลัย-กำแพงเพชร (พ.ศ. 2566-2570) ทั้งนี้ สรุปความเชื่อมโยงของการวิเคราะห์และทบทวนยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนและแผนงานที่เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ ได้ดังรูปที่ 2 1

2.2 การทบทวนและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

ในขั้นตอนการกำหนดขอบเขต ได้มีการทบทวนและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย จากฐานข้อมูล สถิติข้อมูล รายงานการศึกษา และเอกสารจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลสภาพทั่วไป เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ได้แก่

- ข้อมูลสภาพทั่วไป (ขอบเขตการปกครอง ลักษณะภูมิประเทศ ระบบสาธารณูปโภค และการคมนาคมขนส่ง)
- ด้านเศรษฐกิจ (ภาคการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและบริการ)
- ด้านสังคม (ประชากร ประวัติศาสตร์และมรดกทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และขนบธรรมเนียมประเพณี)
- ด้านสิ่งแวดล้อม (การจัดการขยะ คุณภาพน้ำ คุณภาพอากาศ ระบบนิเวศ และการปลดปล่อยคาร์บอน)

สำหรับผลการวิเคราะห์และทบทวนข้อมูลที่เกี่ยวข้องในแต่ละด้านมีรายละเอียดโดยสรุปดังตารางที่ 2 1

หมายเหตุ : ปรับปรุงจากรายงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มรดกโลกสุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร (พ.ศ.2566-2570)

รูปที่ 2 1 ความเชื่อมโยงของการวิเคราะห์และทบทวนยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนและแผนงานที่เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ

ตารางที่ 2 1 สรุปผลการทบทวนข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

ประเภทของข้อมูล	ขอบเขตของข้อมูล			สรุปข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง	แหล่งข้อมูล
	จังหวัด	ตำบล*	อุทยาน**		
๑. สภาพทั่วไป					
1.1 ขอบเขตการปกครอง		✓	✓	ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2 แห่ง ได้แก่ 1) เทศบาลตำบลเมืองเก่า ซึ่งครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของหมู่ 2, 3, 8 และ 10 2) องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า ซึ่งครอบคลุมพื้นที่นอกเขตเทศบาลตำบลเมืองเก่า อาณาเขตติดต่อกับตำบลเมืองเก่า มีรายละเอียดดังนี้ ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลวังทองแดง อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ทิศใต้ ติดกับ ตำบลนาเชิงคีรี อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลบ้านด่าน อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย	https://th.m.wikipedia.org/wiki/ตำบลเมืองเก่า_(อำเภอเมืองสุโขทัย)
1.2 ลักษณะภูมิประเทศ		✓	✓	ตำบลเมืองเก่ามีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบเชิงเขา มีภูเขาบ้านเล็กน้อย และมีแนวเขาหลวงทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของตำบล ลักษณะดินเป็นดินเหนียวและดินร่วนปนเหนียว มีลำคลองไหลผ่าน มีอ่างเก็บน้ำสรีดงส์ และตระพังเก็บน้ำหลายแห่ง โดยรับน้ำจากอ่างเก็บน้ำ ทำให้มีน้ำใช้ทั้งปี อาชีพหลักของประชากรในตำบลเมืองเก่า เช่น ทำนา เลี้ยงสัตว์ ค้าขาย และหัตถกรรม	https://th.m.wikipedia.org/wiki/ตำบลเมืองเก่า_(อำเภอเมืองสุโขทัย)
1.3 ระบบสาธารณูปโภค		✓	✓	บริการสาธารณูปโภคในเขตตำบลค่อนข้างมีสิ่งอำนวยความสะดวกมาก คือ มีไฟฟ้า ประปาส่วนภูมิภาค และประปาหมู่บ้านใช้เกือบทุกหมู่บ้าน มีโทรศัพท์คู่สาย และโทรศัพท์สาธารณะจำนวนมาก เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยว มีรถรางบริการให้นักท่องเที่ยวชมโบราณสถาน และโบราณวัตถุบริเวณอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย	ข้อเสนอทางเทคนิคตามขอบเขตของงานจ้างที่ปรึกษาพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษเพื่อยกระดับแหล่งท่องเที่ยวสู่ระดับมาตรฐานสากล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 บทที่ 3 หลักการข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ดำเนินงาน ที่เสนอต่อ อพท.4

ตารางที่ 2 1 สรุปผลการทบทวนข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

ประเภทของข้อมูล	ขอบเขตของข้อมูล			สรุปข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง	แหล่งข้อมูล
	จังหวัด	ตำบล*	อุทยาน**		
1.4 การคมนาคมขนส่ง	✓	✓		ระดับจังหวัด - ทางรถยนต์ จังหวัดสุโขทัยมีเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงถึงกันระหว่างตำบล อำเภอ และระหว่างจังหวัด โดยมีทางหลวงแผ่นดิน และทางหลวงจังหวัดใช้เดินทางติดต่อภายใน เขตจังหวัด รวมทั้งเดินทางสู่จังหวัดใกล้เคียงได้โดยสะดวก - ทางรถไฟ จังหวัดสุโขทัยมีสถานีรถไฟเพียง 2 อำเภอ ได้แก่ สถานีรถไฟสวรรคโลก และสถานีรถไฟศรีนคร โดยมีต้นสายที่อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ผ่านจังหวัดพิษณุโลก และสถานีรถไฟชุมทางบันดารา จังหวัดอุตรดิตถ์ ผ่านอำเภอศรีนคร และอำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย - ทางอากาศ จังหวัดสุโขทัยมีการเดินทางทางอากาศโดยสายการบินบางกอกแอร์ ซึ่งมีสนามบินตั้งอยู่ที่ อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ซึ่งมีเที่ยวบินภายในประเทศ สายกรุงเทพฯ – สุโขทัย (ไป-กลับ) นอกจากนี้ ยังสามารถใช้สนามบินพิษณุโลก มีสายการบินนกแอร์ แอร์เอเชีย และไลออนแอร์ ให้บริการ ตั้งอยู่ห่างจากจังหวัดสุโขทัยประมาณ 68 กม. ระดับตำบล - การเดินทางจากตัวเมืองจังหวัดสุโขทัยไปยังตำบลเมืองเก่า ถนนสายจรดวิถีถ่อง ระยะทางประมาณ 12 กม. มีสาธารณะให้บริการ ได้แก่ 1) รถโดยสาร สุโขทัย - เชียงใหม่ วิ่งผ่านตามตารางเดินรถ เช่น สุโขทัยวินทัวร์ 2) รถสามล้อเครื่อง 3) รถตุ๊กตุ๊ก - ภายในตำบลมีไฟฟ้าให้บริการนักท่องเที่ยวได้เข้าไปท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและชุมชนโบราณ และมีจักรยานเช่า	อพท., ปี 2565
๒. ด้านเศรษฐกิจ					
2.1 การท่องเที่ยว	✓			จากการรวบรวมข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยว และจำนวนรายได้รวมของจังหวัดสุโขทัย ระหว่างปี พ.ศ. 2554-2654 พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติของจังหวัดสุโขทัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554-2562 (ก่อนสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19) มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยจะสูงกว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ซึ่งมีความสอดคล้องกับจำนวนรายได้รวมของจังหวัดสุโขทัยที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้รายได้ที่มาจากนักท่องเที่ยวชาวไทยจะสูงกว่ารายได้ที่มาจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ	กรมการท่องเที่ยว, กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ตารางที่ 2 1 สรุปผลการทบทวนข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

ประเภทของข้อมูล	ขอบเขตของข้อมูล			สรุปข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง	แหล่งข้อมูล
	จังหวัด	ตำบล*	อุทยาน**		
2. ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและบริการ		✓		ข้อมูลปี พ.ศ.2564 มีผู้ประกอบการภาคเอกชนรวม 145 แห่ง ประกอบด้วย ร้านประเภทเค้ก ชา กาแฟ จำนวน 14 ร้าน ร้านอาหารประเภทก๋วยเตี๋ยว จำนวน 12 ร้าน ร้านอาหารประเภทร้านอาหาร+ร้านนั่งดื่ม จำนวน 15 ร้าน ร้านอาหารประเภทตามสั่ง+ร้านข้าวต้ม จำนวน 7 ร้าน ร้านอาหารบุฟเฟต์ (หมูจุ่ม/หมูกระทะ) จำนวน 5 ร้าน ร้านนวดแผนไทย จำนวน 7 ร้าน โรงแรม จำนวน 63 แห่ง (ได้รับใบอนุญาต 18 แห่ง ไม่ได้รับใบอนุญาต 45 แห่ง) ผู้ประกอบการภาคชุมชนรวม 38 ราย/แห่ง ประกอบด้วยกลุ่มชมรมโฮมสเตย์เมืองเก่า สมาชิกจำนวน 20 ราย ชมรมการท่องเที่ยวโดยชุมชน คณะกรรมการจำนวน 10 ราย แหล่งเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์ชุมชน จำนวน 8 แห่ง	สำรวจโดยมหาวิทยาลัยพะเยา, ปี 2564
๓. ด้านสังคม					
3.1 ประชากร		✓		จำนวนประชากรทั้งหมด 7,439 คน แยกเป็นชาย จำนวน 3,536 คน คิดเป็นร้อยละ 47.53 หญิง จำนวน 3,903 คน คิดเป็นร้อยละ 52.47 จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,454 ครัวเรือน และมีความหนาแน่นเฉลี่ย 538.40 คน/ตารางกิโลเมตร	เทศบาลตำบลเมืองเก่า

ตารางที่ 2 1 สรุปผลการทบทวนข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

ประเภทของข้อมูล	ขอบเขตของข้อมูล			สรุปข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง	แหล่งข้อมูล
	จังหวัด	ตำบล*	อุทยาน**		
3.2 ประวัติศาสตร์และมรดกทางวัฒนธรรม	✓	✓	✓	ระดับจังหวัด จังหวัดสุโขทัยมีประวัติศาสตร์ และมรดกทางวัฒนธรรมที่เก่าแก่ มีโบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญ ดังนี้ - โบราณสถานที่สำคัญ ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย เมืองโบราณบางขลัง โบราณสถานเขาปูนจำ ถ้ำพระแม่ย่า และถนนพระร่วง - โบราณวัตถุที่สำคัญ ได้แก่ พระศรีศากยมุนี พระพุทธสิริมารวิชัย หลวงพ่อสองพี่น้องวัดหนองไฉ่ พระพุทธเรืองฤทธิ์ เครื่องสังคโลก พระแม่ย่า หลวงพ่อศิลา พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติรามคำแหง และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ระดับตำบล ตำบลเมืองเก่าเป็นที่ตั้งของอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย หนึ่งในมรดกโลกขององค์การยูเนสโก และมีพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติรามคำแหง สุโขทัย มีโบราณสถานมากกว่า 218 แห่ง รวมทั้งวัดโบราณ คูเมือง คูคลอง เตาทุเรียง ฯลฯ มีระบบชลประทานโบราณที่ยังคงใช้มาจนถึงปัจจุบันนี้	อพท.4, ปี 2565

ตารางที่ 2 1 สรุปผลการทบทวนข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

ประเภทของข้อมูล	ขอบเขตของข้อมูล			สรุปข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง	แหล่งข้อมูล
	จังหวัด	ตำบล*	อุทยาน**		
3.3 วิถีชีวิต	✓	✓	✓	ระดับจังหวัด - อาหารประจำท้องถิ่นของสุโขทัย เช่น ก๋วยเตี๋ยวสุโขทัย ผัดไทย ปลาเห็ด ขาวเป็ป อาหารของฝากเมืองสุโขทัย เช่น ถั่วทอด ขนมทองม้วน ทองพับ ขนมฝั ง ขนมเกลียว ก๋วยอบเนย ปลาอย่าง ปลารำ น้ำปลา และอาหารพื้นบ้าน เช่น ขนมแตงก า ขนมลูกชุบ แกงซี่เหล็ก แกงหยวก แกงส้ม งบปลา น้ำพริก หอหมก - เครื่องนุ่งห่ม ผาตีนจก หัตถกรรมผ้าทอจากบรรพบุรุษเชื้อสายไทยพวน บ้านหาดเสี้ยว ที่ได้สร้างสรรค์งานทอผ้าที่มีลวดลายงดงาม ผาตีนจกสุโขทัยเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวผาตีนจก สุโขทัยมีความงดงามเฉพาะตัว คือ ลวดลายของผาตีนจกที่เป็นลายพื้นบ้านสืบทอดจากบรรพบุรุษ มีมากกว่า 9 ลาย เช่น ลายสี่ขอ ลายแปดขอ ลายเครือ่น้อย ลายเครือกลาง ลายเครือใหญ่ ลายน้าอ่าง ลายสิบสองหน่วยตัด ลายมนสิบหก (ลายสิบหก) ระดับตำบล - ประชาชนยังคงประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทั้งไร่อ้อย ไร่มัน นาข้าว ฟาร์มเป็ด ฟาร์มไก่ เลี้ยงวัว ปลูกสัก ฯลฯ และหาของป่า ยังคงใช้ชีวิตเรียบง่ายไม่เร่งรีบและไม่มีการแข่งขันสูง ให้ความสำคัญผู้สูงวัยครูอาจารย์ ปราชญ์ชาวบ้าน - ประชาชนยังคงทำงานหัตถกรรม ได้แก่ งานแกะสลักไม้ เครื่องสังคโลก กระถางใบลาน โมเดลบ้านทรงไทย เฟอร์นิเจอร์ไม้เนื้อแข็ง ฯลฯ ซึ่งมีการต่อยอดทักษะและงานศิลปะนี้ไปสู่สินค้าที่ระลึกทั้งแบบดั้งเดิมและแบบร่วมสมัย เช่น เสื้อยืดลายสังคโลก งานปั้นจากผงไม้ ฯลฯ	อพท.4, ปี 2565
3.4 ขนบธรรมเนียมประเพณี	✓	✓	✓	- งานลอยกระทงเผาเทียนเล่นไฟ จุดเน้นที่เป็นหัวใจของงานนี้คือฟนฟูประเพณีการลอยกระทง การเผาเทียน และการเล่นไฟ พลุ ตะไล ไฟพะเนียง ดอกไม้ไฟ โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 เป็นประจำทุกปีจนถึงปัจจุบัน สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติให้เข้ามาท่องเที่ยวจังหวัดสุโขทัยพละหลายแสนคน และมีชื่อเสียงระดับนานาชาติ - ประเพณีเกี่ยวกับอาชีพ เช่น การทำขวัญข้าว - ประเพณีเกี่ยวกับศาสนา เช่น ประเพณีตักบาตรเทโวโรหณะ นบพระทำบุญอารอยพระพุทบาท - ประเพณีเฉพาะ เช่น สักการะพ่อขุนรามคำแหงมหาราช แหล่งเกี่ยวโยงโบราณงานสงกรานต์ ฯลฯ	อพท.4, ปี 2565
4. ด้านสิ่งแวดล้อม					

ตารางที่ 2 1 สรุปผลการทบทวนข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

ประเภทของข้อมูล	ขอบเขตของข้อมูล			สรุปข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง	แหล่งข้อมูล
	จังหวัด	ตำบล*	อุทยาน**		
4.1 การจัดการขยะ		✓	✓	- จากการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลปริมาณขยะของตำบลเมืองเก่าปี 2564 พบว่าสัดส่วนขยะที่มีปริมาณมากที่สุดอันดับหนึ่งคือ ขยะพลาสติก อันดับสอง คือ ขยะเศษอาหาร คิดเป็น 53.93% และ 48.82% ตามลำดับ - ปี 2565 อพท.4 ร่วมกับกองสาธารณสุข เทศบาลตำบลเมืองเก่า สำนักทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุโขทัย และสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ภาค 3 พิษณุโลก จัดกิจกรรมประกวดร้านอาหารลดปริมาณตั้งแต่ต้นทาง เพื่อที่จะส่งเสริมให้เกิดการลดการใช้พลาสติก การเลือกใช้บรรจุภัณฑ์อาหารที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ระบบการรวบรวมและส่งขยะกำจัดอย่างเหมาะสม และความคิดสร้างสรรค์กระตุ้นให้ลูกค้าให้ความร่วมมือหรือเปลี่ยนพฤติกรรมให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีขึ้นหรือมีวิธีการที่ดี ซึ่งมีร้านอาหารสมัครเข้าร่วมทั้งสิ้น 15 ร้าน เป็นร้านอาหารในเขตเทศบาลตำบลเมืองเก่า 14 ร้าน เขต อบต.เมืองเก่า 1 ร้าน ทั้งนี้จากผลจากการดำเนินกิจกรรมเบื้องต้นพบว่ามีแนวโน้มปริมาณขยะลดลง	รายงานจ้างจัดเก็บข้อมูลผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า จังหวัดสุโขทัย โดย อพท.4, ปี 2564

ตารางที่ 2 1 สรุปผลการทบทวนข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

ประเภทของข้อมูล	ขอบเขตของข้อมูล			สรุปข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง	แหล่งข้อมูล
	จังหวัด	ตำบล*	อุทยาน**		
4.2 คุณภาพน้ำ		✓	✓	- ปี พ.ศ.2563 อพท.4 ได้จัดจ้างผู้เชี่ยวชาญมาตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดิน โดยเก็บตัวอย่างน้ำผิวดินไปจำนวน 6 จุด ได้แก่ เขื่อนศรีนครินทร์ ตระพังตระกวน ตระพังทอง สะพานสุดเขตเทศบาล ฝ่ายติดเทศบาล สะพานตรงข้ามไปรษณีย์ โดยเก็บตัวอย่างน้ำจุดละ 3 ครั้ง ต่อเนื่องทุกเดือน แล้วนำไปผ่านกระบวนการทดสอบคุณภาพในห้องปฏิบัติการ พบว่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน - ปี พ.ศ.2564 อพท.4 ประสานไปยังหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแสวงหาร่วมมือด้านบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดิน รวมทั้งงบประมาณในการตรวจวัดคุณภาพน้ำระดับห้องปฏิบัติการ แต่ยังไม่เห็นหน่วยงานใดรับดำเนินการได้ ปี พ.ศ.2564 จึงยังไม่ได้มีการตรวจวัดคุณภาพน้ำนั้นจนการได้ต่อเนื่อง - ปี พ.ศ.2565 โครงการชลประทานสุโขทัย รับเป็นเจ้าภาพในการจัดเก็บข้อมูลคุณภาพน้ำ ปริมาณน้ำ และการทดสอบคุณภาพน้ำในบริเวณอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยอย่างต่อเนื่องทุกเดือนตั้งแต่เดือนเมษายน 2565 จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ เขื่อนศรีนครินทร์ วัดสระศรี วัดตระพังเงิน สระน้ำใกล้กับศาลาสี่หลัง และเพิ่มจุดตรวจอีก 3 แห่ง ในเดือนสิงหาคม ได้แก่ ประตูกั้นน้ำก่อนเข้าคูเมืองทิศใต้ วัดตระพังทอง และคูเมืองใกล้กับศาลาปูผาดำ ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำพบว่า ค่าออกซิเจนในน้ำต่ำกว่ามาตรฐานบางช่วงเวลา (ไม่ควรต่ำกว่า 2.0 ส่วนในล้านส่วน) แต่ลักษณะทางกายภาพของแหล่งน้ำยังดูปกติ ยกเว้นที่คูเมืองใกล้กับศาลาปูผาดำ น้ำมีสีดำ มีเศษขยะพลาสติกปะปนกับจอกแหน นอกจากนี้คุณภาพน้ำที่วัดตระพังทอง ลักษณะทางกายภาพอาจจะดูไม่ปกติ เช่นมีสีเขียวและมีกลิ่น (คาว) แต่ไม่เน่าเสีย สีเขียวเข้มที่เห็นเกิดจากสาหร่ายที่เจริญเติบโตได้ดีจากมูลปลาจำนวนมากศาลา	รายงานการประชุมคณะกรรมการคณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC) ครั้งที่ 2/2564, ครั้งที่ 1/2565 และครั้งที่ 2/2565
4.3 คุณภาพอากาศ		✓	✓	มีการดำเนินการตรวจวัดคุณภาพอากาศประเภทฝุ่นละอองรวม (TSP) และฝุ่นละอองขนาดเล็ก 2.5 ไมครอน (PM2.5) จำนวน 2 พื้นที่ ได้แก่ บริเวณอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย และบริเวณพื้นที่ชุมชน ซึ่งผลการดำเนินการตรวจวัดคุณภาพอากาศช่วงเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม ปี พ.ศ. 2564 พบว่าค่าฝุ่นละอองรวม (TSP) อยู่ในเกณฑ์ค่ามาตรฐานของประเทศไทย (0.33 มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) แต่ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก 2.5 ไมครอน (PM2.5) มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทย (0.05 มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร)	รายงานจ้างจัดเก็บข้อมูลผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า จังหวัดสุโขทัย โดยอพท.4, ปี 2564

ตารางที่ 2 1 สรุปผลการทบทวนข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

ประเภทของข้อมูล	ขอบเขตของข้อมูล			สรุปข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง	แหล่งข้อมูล
	จังหวัด	ตำบล*	อุทยาน**		
๔.3 ระบบนิเวศ			✓	- ปี พ.ศ.2563 มีการดำเนินการสำรวจสัตว์ และพืช เพื่อจัดทำคลังทรัพยากรชีวภาพ (เน้นสำรวจนก สัตว์บก และพืช) รวมทั้งมีการศึกษากฎหมาย และข้อแนะนำเกี่ยวกับการปกป้องและอนุรักษ์ ทรัพยากรพืชและสัตว์ รวมถึงระบบนิเวศที่มีความเปราะบาง - ปี พ.ศ.2564 มีการดำเนินการสำรวจสัตว์น้ำ พืชน้ำ แหล่งน้ำเพิ่มเติม รวมทั้งมีการสำรวจไม้ยืนต้น ในพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์เพื่อคำนวณการกักเก็บคาร์บอน อีกทั้งได้มีการทำงานร่วมกับภาคีในการ หาแนวทางอนุรักษ์ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ แนวทางการจัดการ และระบบ ติดตามอย่างมีส่วนร่วม - จากการสำรวจพบว่า มีแหล่งน้ำในพื้นที่ทั้งหมด 158 แหล่ง และมีต้นไม้มากกว่า 5,000 ต้นที่ดูดซับ คาร์บอนได้เท่ากับป่าในเมือง - ประเด็นความเสี่ยงสำคัญ ได้แก่ พืช และสัตว์ต่างถิ่นรุกราน (ปลาตุกรัสเซีย นกยาง ไมยราบยักษ์ ผักตบชวา เป็นต้น) ยังไม่มีระบบการติดตามการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศแหล่งน้ำ – ปัญหาจะ เกิดกับระบบนิเวศแหล่งน้ำ ถ้าฝนทิ้งช่วงหรือเกิดภาวะแล้งต่อเนื่องเกิน 2-3 ฤดูกาล ปัญหาขยะใน แหล่งน้ำ – พบการทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ 67 แหล่ง จากทั้งหมด 158 แหล่ง และการปรับโครงสร้าง ทางกายภาพของแหล่งน้ำ ทั้งนี้ สามารถทำได้ตามความจำเป็น แต่ต้องระมัดระวังและติดตามการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศ แหล่งน้ำ	รายงานการประชุมคณะกรรมการ คณะกรรมการประสานและ ขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตามหลักเกณฑ์การ ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC) ครั้งที่ 2/2564, ครั้งที่ 1/2565 และครั้งที่ 2/2565

ตารางที่ 2 1 สรุปผลการทบทวนข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

ประเภทของข้อมูล	ขอบเขตของข้อมูล			สรุปข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง	แหล่งข้อมูล
	จังหวัด	ตำบล*	อุทยาน**		
4.4 การปลดปล่อยคาร์บอน			✓	- จากข้อมูลการคำนวณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก (GHGs) จากการเดินทางมาท่องเที่ยวที่อุทยานฯ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย (ปี พ.ศ.2564) พบว่ามีการปลดปล่อย GHGs รวมประมาณ 47,278 kgCO₂eq/ปี หรือ 85.08 kgCO₂eq/คน/ปี ซึ่งมีสัดส่วนการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลสูงสุด รองลงมา รถจักรยานยนต์ และรถตุ้ คิดเป็น 88% 5% 4% และ 3% ตามลำดับ - ปี พ.ศ.2560 อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ได้เริ่มมีมาตรการห้ามรถทุกชนิดที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเข้าไปเที่ยวชมในเขตโบราณสถานขึ้นในโดยไม่จำเป็น ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายครั้งแรก ร้อยละ 60 ของผู้เข้าชมอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จะต้องรับรู้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม - จากการประเมินวัดผลพบว่า นักท่องเที่ยวรับรู้ว่าคุณภาพอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยเป็น Green Historical Park ร้อยละ 79.7 และนักท่องเที่ยวรับรู้ว่าการรณรงค์ให้ใช้จักรยานท่องเที่ยว ร้อยละ 80.3	รายงานอ้างอิงเก็บข้อมูลผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า จังหวัดสุโขทัย โดยอพท.4, ปี 2564

หมายเหตุ: * พื้นที่ศึกษาโครงการ (ตำบลเมืองเก่า)
** พื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

2.3 การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสียในแหล่งท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

ในขั้นตอนการกำหนดขอบเขต ได้รวมถึงการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสียตามแนวทาง SEA (สศช., 2564) โดยเริ่มจากการระบุกลุ่มคน ชุมชน องค์กร หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ ดำเนินงานแผน หรือแผนงานเพื่อนำไปสู่การกำหนดผู้ที่ควรเข้าร่วมในกระบวนการ SEA และมีส่วนร่วมในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการจัดทำ SEA โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องได้เข้าร่วม แลกเปลี่ยน ข้อมูล แลกเปลี่ยนมุมมอง เสนอความต้องการ เรียนรู้และรับรู้ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการคิดพิจารณาร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ร่วมกันพิจารณาสภาพ ลักษณะและปัจจัยของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย เพื่อเกิดการพัฒนาในอนาคตตามที่ต้องการให้เกิดขึ้นร่วมกัน ตลอดจนร่วมกันหา และประเมินทางเลือก และร่วมกันกำหนดมาตรการและวิธีการสู่เป้าหมายของการพัฒนา ซึ่งจากแนวทาง SEA ได้แนะนำประเภทของผู้มีส่วนได้เสียที่ควรพิจารณาในกระบวนการ SEA ทั้งหมด 12 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. ประชาชนที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่และขอบเขต โดยหมายรวมถึงประชาชนที่มีความเปราะบาง และอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจากแผนพัฒนาด้วย

2. หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจที่รับผิดชอบในพื้นที่และขอบเขต

3. นักวิชาการและสถาบันการศึกษาที่มีความสนใจในพื้นที่และขอบเขต

4. ตัวแทนผู้ประกอบการอาชีพที่อาจได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและลบ

5. เอกชนและผู้ประกอบการในพื้นที่และขอบเขต

6. ผู้นำชุมชนหรือผู้นำทางความคิดที่มีอิทธิพลในพื้นที่และขอบเขต

7. นักการเมืองท้องถิ่นที่มีบทบาทในพื้นที่และขอบเขต

8. ผู้แทนเครือข่ายภาคประชาสังคมและอาสาสมัครเพื่อสังคมในพื้นที่และขอบเขต

9. องค์กรอิสระไม่หวังผลกำไรซึ่งทำงานในพื้นที่และขอบเขต

10. ผู้กำหนดหรือผู้อนุมัติแผน ผู้จัดสรรงบประมาณ

11. หน่วยงานเจ้าของแผน

12. หัวหน้าส่วนราชการสูงสุดหรือผู้ได้รับมอบหมายที่มีอำนาจในการตัดสินใจ

สำหรับในการศึกษานี้ได้แบ่งกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียเป็น ๕ กลุ่ม ตามบทบาท หน้าที่ ความสอดคล้อง และความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่มที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลและตัดสินใจในกระบวนการ SEA ในแต่ละขั้นตอน รายละเอียดดังตารางที่ 2 3

การจัดลำดับความสำคัญของผู้เสีย เมื่อวิเคราะห์ทั้งมิติผลประโยชน์และมิติบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย ต่อแผน หรือแผนงานแล้ว จะให้น้ำหนักระดับของผู้มีส่วนได้เสียเพื่อให้ทราบว่าผู้มีส่วนได้เสียแต่ละรายอยู่ในระดับใด และมีลำดับความสำคัญอย่างไร ระหว่างสำคัญมากที่สุดไปจนถึงสำคัญน้อยที่สุด โดยพิจารณาในมิติ ผลประโยชน์และมิติบทบาท ผลของการจัดลำดับความสำคัญจะถูกนำไปประกอบการจัดทำแผนการมีส่วนร่วมและการสื่อสาร โดยการจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียแสดงดัง ตารางที่ 2 2

ตารางที่ 2 2 การจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสีย

ระดับผลประโยชน์	ระดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสีย*			
ผลประโยชน์มาก	C	B**	A**	A**
ผลประโยชน์ปานกลาง	C	B**	A**	A**
ผลประโยชน์บางส่วน	D	D	B**	B**
ผลประโยชน์น้อย/ไม่ทราบ	D	D	C	C
อิทธิพลของผู้มีส่วนได้เสียต่อความสำเร็จของแผน	มีบทบาทน้อย/ไม่ทราบ	มีบทบาทบ้าง	มีบทบาทปานกลาง	มีบทบาทมาก

หมายเหตุ: * ระดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียจำแนกดังนี้ A สำคัญมากที่สุด B สำคัญ C สำคัญน้อย D สำคัญน้อยที่สุด

** ผู้มีส่วนได้เสียที่จะนำไปจัดการจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ศึกษาโครงการฯ

การจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ศึกษาโครงการฯ จะเน้นระดับความสำคัญมากที่สุด (A) และสำคัญมาก (B) จำเป็นต้องได้รับการสื่อสารในระดับหารือ (Consultation) และร่วมตัดสินใจ (Decision Influence) และเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน (ตารางที่ 2 3) ในส่วนของระดับความสำคัญน้อย (C) และระดับความสำคัญน้อยที่สุด (D) จะทำการสื่อสารและประชาสัมพันธ์เพื่อให้ข้อมูลกิจกรรมโครงการอย่างต่อเนื่อง (Information and Engagement) ผ่านช่องทางต่าง ๆ

ตารางที่ 2 3 ผลการวิเคราะห์ จำแนกประเภท บทบาทและลำดับความสำคัญกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียต่อแผนพัฒนาพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

ลำดับ	กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในแหล่งท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย	อ้างอิงกลุ่มของผู้มีส่วนได้เสียตามแนวทาง SEA (สศช., 2564)	ระดับความสำคัญของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย (มากที่สุด=A/มาก=B)
1	กลุ่มที่ 1 กลุ่มคน และชุมชนที่อาศัยและประกอบอาชีพอยู่ในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า ซึ่งได้รับความเสี่ยงและมีความเปราะบางและอ่อนไหวต่อสภาพ ลักษณะ และการเปลี่ยนแปลง หรืออาจได้รับความเสี่ยงจากผลกระทบทางลบหรือได้รับโอกาสจากผลกระทบทางบวก จากสภาพ ลักษณะ หรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า ต่อรายได้ อาชีพ เศรษฐกิจ สุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่	กลุ่มที่ 1 : ประชาชนที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่และขอบเขตพื้นที่ศึกษา กลุ่มที่ 4 : ตัวแทนผู้ประกอบการอาชีพที่อาจได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและลบ	ระดับสำคัญมาก (B) - ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้แทนชุมชนเขตเทศบาลตำบล - ชมรมผู้สูงอายุตำบลเมืองเก่า
๒	กลุ่มที่ ๒ ผู้ประกอบการเอกชน ชมรม และสมาคมผู้ประกอบการ นักพัฒนาพื้นที่ นักธุรกิจ นักลงทุนที่ประกอบอาชีพในพื้นที่ ซึ่งมีศักยภาพและความสามารถในการตอบสนองและปรับตัวได้ดี ต่อรายได้ อาชีพ เศรษฐกิจ สุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่	กลุ่มที่ 5 : เอกชนและผู้ประกอบการในพื้นที่และขอบเขตพื้นที่ศึกษา	ระดับสำคัญมาก (B) - กลุ่มโฮมสเตย์บ้านเมืองเก่า - ชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนเมืองเก่าสุโขทัย - บริษัท โตโยต้าสุโขทัย ผู้จำหน่ายโตโยต้า จำกัด - บริษัท สุโขทัยพัฒนาเมือง จำกัด - มัคคุเทศก์เชี่ยวชาญมรดกโลกท้องถิ่น - ร้าน อ.โอม จักรยานให้เช่า - โรงแรม สุโขทัย การ์เด็น - ไร่ดวงใจ - สวนนายกล้วย
๓	กลุ่มที่ ๓ ผู้แทนส่วนราชการส่วนกลาง ภูมิภาคและท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และนักการเมืองที่มีภารกิจและความรับผิดชอบในการบริหารจัดการ	กลุ่มที่ 2 : หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่และขอบเขตพื้นที่ศึกษา	ระดับสำคัญมากที่สุด (A) - เทศบาลตำบลเมืองเก่า - สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดสุโขทัย

ตารางที่ 2 3 ผลการวิเคราะห์ จำแนกประเภท บทบาทและลำดับความสำคัญกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียต่อแผนพัฒนาพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

ลำดับ	กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในแหล่งท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย	อ้างอิงกลุ่มของผู้มีส่วนได้เสียตามแนวทาง SEA (สศช., 2564)	ระดับความสำคัญของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย (มากที่สุด=A/มาก=B)
	พื้นที่พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า และสนับสนุนการดำเนินงานการพัฒนาเพื่อประชาชนในพื้นที่		- สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุโขทัย - สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุโขทัย - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุโขทัย - องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า - อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย - อุทยานแห่งชาติรามคำแหง
๔	กลุ่มที่ ๔ ผู้แทนเครือข่ายภาคประชาสังคม องค์กรอิสระที่ไม่หวังผลกำไร สถาบันการศึกษา นักวิชาการอิสระ ปรชาญ์ ผู้นำชุมชน ผู้นำทางความคิด ผู้นำศาสนา ผู้ประกอบอาชีพเพื่อประโยชน์สาธารณะ ซึ่งมีบทบาทภารกิจและความสนใจต่อการพัฒนาและใช้ประโยชน์พื้นที่พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า เพื่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และกลุ่มสื่อมวลชน	กลุ่มที่ 3 : นักวิชาการและสถาบันการศึกษาที่มีความสนใจในพื้นที่และขอบเขตพื้นที่ศึกษา กลุ่มที่ 6 : ผู้นำชุมชนหรือผู้นำทางความคิดที่มีอิทธิพลในพื้นที่และขอบเขตพื้นที่ศึกษา กลุ่มที่ 7 : นักการเมืองท้องถิ่นที่มีบทบาทในพื้นที่และขอบเขตพื้นที่ศึกษา กลุ่มที่ 8 : ผู้แทนเครือข่ายภาคประชาสังคมและอาสาสมัครเพื่อสังคมในพื้นที่และขอบเขตพื้นที่ศึกษา กลุ่มที่ 9 : องค์กรอิสระไม่หวังผลกำไรซึ่งทำงานในพื้นที่และขอบเขตพื้นที่ศึกษา	ระดับสำคัญมาก (B) - กำนันตำบลเมืองเก่า - ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตำบลเมืองเก่า - อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตำบลเมืองเก่า
๕	กลุ่มที่ ๕ ผู้ตัดสินใจระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และอนุมัติ หัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการระดับภาคและจังหวัด ซึ่งรับผิดชอบในตัดสินใจแผนการพัฒนาพื้นที่ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	กลุ่มที่ 10 : ผู้กำหนดหรือผู้อนุมัติแผน หรือแผนงาน ผู้จัดการงบประมาณ กลุ่มที่ 11 : หน่วยงานเจ้าของแผนหรือแผนงาน กลุ่มที่ 12 : หัวหน้าส่วนราชการสูงสุดหรือผู้ได้รับมอบหมายที่มีอำนาจในการตัดสินใจ	ระดับสำคัญมากที่สุด (A) - สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุโขทัย

2.4 การวิเคราะห์ปัญหาสำคัญ ต้นตอของปัญหา และแรงขับเคลื่อนในแหล่งท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

ในขั้นตอนการกำหนดขอบเขตได้มีการวิเคราะห์หาปัญหาสำคัญ ต้นตอของปัญหา และความเชื่อมโยงของปัญหา กับผลที่จะเกิดขึ้นทั้งผลดีและผลเสียจากการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย จากการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และจากข้อคิดเห็นที่ได้มาจากการประชุมระดมความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งนำไปสู่การวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา ที่นำไปสู่การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา ประเด็นยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตัวชี้วัด และการกำหนดทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้นต่อไป

การวิเคราะห์ปัญหาสำคัญ และต้นตอของปัญหา ที่นำไปสู่ประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ได้ดำเนินการโดยใช้การศึกษารวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Content Analysis/ Expert Judgement) ทั้งภาพรวมของจังหวัดสุโขทัยและพื้นที่ตำบลเมืองเก่า มาประมวลกับความคิดเห็นที่รวบรวมจากการประชุมระดมรับฟังความคิดเห็นครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ.256๕ ณ โรงแรมสุโขทัยเทรเซอร์ รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดสุโขทัย ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุม รวมทั้งสิ้น 20 ท่าน โดยแบ่งออกเป็นหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 7 ท่าน ภาคเอกชน และภาคประชาชนจำนวน 13 ท่าน สำหรับผลการวิเคราะห์ปัญหาสำคัญ และต้นตอของปัญหา และแรงขับเคลื่อนในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย พบว่าปัญหาสำคัญหลักในพื้นที่ทั้งหมด 12 เรื่อง ซึ่งแบ่งตามมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และอื่น ๆ ได้ดังนี้

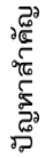
ด้านเศรษฐกิจ พบประเด็นปัญหาสำคัญ 2 ประเด็น ได้แก่ รายได้ของคนในพื้นที่ (ลดลง ไม่สม่ำเสมอ และไม่มีการกระจายรายได้) และแรงงานท้องถิ่นไม่เพียงพอ

ด้านสังคม พบประเด็นปัญหาสำคัญ 3 ประเด็น ได้แก่ วิถีชีวิต วัฒนธรรมดั้งเดิมเปลี่ยนแปลง โครงสร้างพื้นฐานด้านความปลอดภัยด้านสาธารณสุขไม่พร้อมและไม่เพียงพอ และคุณภาพชีวิตต่ำและปัญหาสุขภาพ

ด้านสิ่งแวดล้อม พบประเด็นปัญหาสำคัญ 3 ประเด็น ได้แก่ การจัดการขยะที่ไม่ถูกต้องและไม่เพียงพอ แหล่งน้ำเสื่อมโทรมขาดการดูแล และพืช สัตว์ต่างถิ่นรุกราน

ด้านอื่น ๆ พบประเด็นปัญหาสำคัญ 4 ประเด็น ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ไม่มีประสิทธิภาพ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ยังไม่เกิดประโยชน์สูงสุด ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค

จากประเด็นปัญหาทั้งหมดที่รวบรวมจากผู้แทนของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียและนำมาวิเคราะห์ปัญหาสำคัญ และค้นหาต้นตอของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย สรุปได้เป็นแผนผังการวิเคราะห์ปัญหาสำคัญและต้นตอของปัญหา แสดงดังรูปที่ 2.2

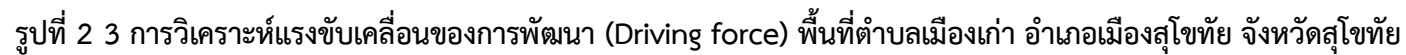

รูปที่ 2 2 แผนผังปัญหาสำคัญและค้นหาต้นตอของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

เมื่อวิเคราะห์ค้นหาต้นตอของปัญหาที่ทำให้เกิดปัญหาสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัยแล้ว ได้ดำเนินการวิเคราะห์หาต้นตอของแรงขับเคลื่อนในแต่ละปัญหาสำคัญ และประเมินว่าเป็นแรงขับเคลื่อนทางบวก (ส่งผลดีต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว) และแรงขับเคลื่อนทางลบ (เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว) แสดงดังแผนภาพแรงขับเคลื่อนของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ในรูปที่ 2 3

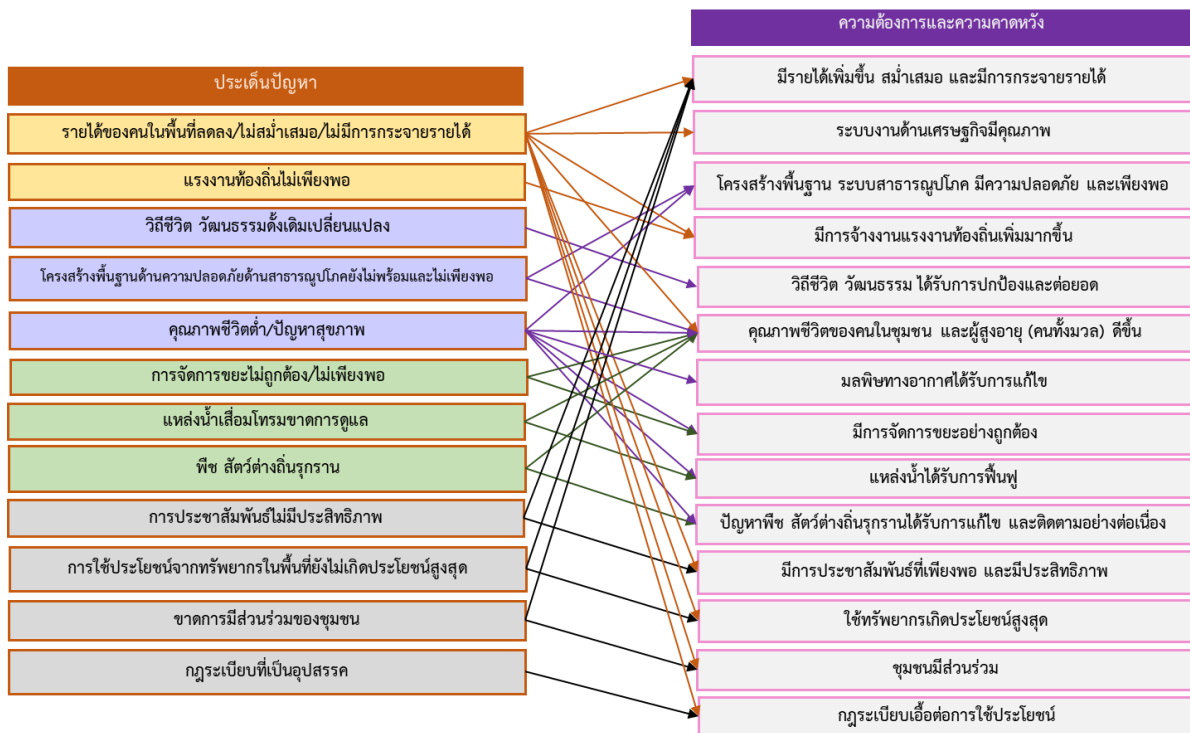
นอกจากนี้ การประชุมระดมความคิดเห็นครั้งที่ 1 ได้มีการรวบรวมและสรุปประเด็นความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียที่มีต่อการพัฒนาพื้นที่พบว่า มีประเด็นความต้องการและความคาดหวังหลัก 14 เรื่อง คือ 1) มีรายได้เพิ่มขึ้น สม่าเสมอ และมีการกระจายรายได้ ๒) ระบบงานด้านเศรษฐกิจมีคุณภาพ ๓) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค มีความปลอดภัย และเพียงพอ ๔) มีการจ้างงานแรงงานท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น ๕) วิถีชีวิต วัฒนธรรม ได้รับการปกป้องและต่อยอด ๖) คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนและผู้สูงอายุ (คนทั้งมวล) ดีขึ้น ๗) มลพิษทางอากาศได้รับการแก้ไข ๘) มีการจัดการขยะอย่างถูกต้อง ๙) แหล่งน้ำได้รับการฟื้นฟู ๑๐) ปัญหาพืช สัตว์ต่างถิ่นรุกรานได้รับการแก้ไขและติดตามอย่างต่อเนื่อง ๑๑) มีการประชาสัมพันธ์ที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ ๑๒) ใช้ทรัพยากรเกิดประโยชน์สูงสุด ๑๓) ชุมชนมีส่วนร่วม และ ๑๔) กฎระเบียบเอื้อต่อการใช้ประโยชน์ โดยสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2 4

ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบทิศทางของการพัฒนาและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย และสอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย จึงได้พิจารณาถึงความเชื่อมโยงระหว่าง ปัญหาสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ และประเด็นความต้องการและความคาดหวัง โดยการวิเคราะห์โครงข่ายความสัมพันธ์ (Network Analysis) นำไปสู่การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา และมั่นใจได้ว่าเป้าหมายการพัฒนาที่กำหนดขึ้นนั้นสามารถแก้ปัญหาในมิติต่าง ๆ ในพื้นที่ได้อย่างครบถ้วน และตอบสนองต่อความคาดหวังและความต้องการของภาคประชาชนไปควบคู่กันแผนผังแสดงความความสัมพันธ์เป็นลำดับต่อเนื่อง และส่งผลต่อกันอย่างเป็นระบบ โดยสรุปการวิเคราะห์ได้ดังรูปที่ 2 4

ตารางที่ 2 4 สรุปความต้องการและความคาดหวังที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถมีรายได้อื่นๆ และมีการกระจายรายได้	ระบบงานด้านเศรษฐกิจมีคุณภาพ	โครงสร้างพื้นฐานระบบสาธารณูปโภคมีความปลอดภัย และเพียงพอ	มีการจ้างงานแรงงานท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น	วิถีชีวิต วัฒนธรรมได้รับการปกป้องและต่อยอด	คุณภาพชีวิตของชนกลุ่มน้อย และผู้สูงอายุ (คนทั้งมวล) ดีขึ้น	มีการจัดการขยะอย่างถูกต้อง	แหล่งน้ำได้รับการฟื้นฟู	ปัญหาพิษ สัตว์ต่างถิ่นรุกรานได้รับการจัดการและติดตามอย่างต่อเนื่อง	มีการประชาสัมพันธ์ที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ	ใช้ทรัพยากรเกิดประโยชน์สูงสุด	ชุมชนมีส่วนร่วม	กฎระเบียบเอื้อต่อการใช้ประโยชน์กับคนในชุมชน
■ ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ■ ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต ■ ต้นทุนค่าใช้จ่ายลดลง ■ มีการใช้วัสดุทดแทนเพื่อลดค่าใช้จ่าย ■ มีการส่งเสริมให้มีการใช้วัสดุที่สามารถนำมาใช้ซ้ำ ■ มีกิจกรรมใหม่เพื่อสร้างแรงจูงใจ และดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามา ■ มีการรณรงค์และส่งเสริมโดยสร้างกิจกรรมต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ■ ชุมชนมีเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ■ กระจายกิจกรรมให้ครบทุกฤดูกาล (ทำปฐพีดินท่องเที่ยว) ■ อยากให้หน่วยงานรัฐจัดสรรงบประมาณเพิ่มมากขึ้นเพื่อกระตุ้นนักท่องเที่ยว ■ ส่งเสริมการรวมกลุ่มการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวแบบแพคเกจ เพื่อสร้างแรงจูงใจ ■ ผ่อนปรน/ผ่อนคลายมาตรการต่าง ๆ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ■ ส่งเสริมการผลิต การขายวัตถุดิบในพื้นที่ ลดการนำเข้าจากภายนอก ■ อยากให้นักท่องเที่ยวปั่นจักรยานเข้าไปในชุมชนบ้างส่งเสริมให้เกิดธุรกิจภาพยนตร์เพื่อโปรโมทการท่องเที่ยว	■ มีการทบทวนระบบงาน บริการผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงให้กระชับ ■ มีการให้ความรู้ เพื่อเพิ่มทักษะและศักยภาพ ■ พัฒนาให้ความรู้กับบุคลากรรุ่นใหม่ทดแทนคนรุ่นเก่าเพื่อให้ต่อยอดได้ ■ มีการอบรมให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กร หรือสภาพการบริการ ■ มีการพัฒนาระบบการบริการให้มีมาตรฐาน	■ มีการติดตั้งไฟหรือสัญญาณคนข้ามบริเวณทางม้าลาย ■ มีไฟแฉ่งเตือนบริเวณทางแยกต่าง ๆ ■ ระบบสาธารณูปโภคได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น ■ มีการติดตั้งกล้องวงจรปิดครอบคลุมทุกพื้นที่ ■ มีหน่วยงานรับผิดชอบ และมีกลุ่มอาสาอยู่ประจำเพื่อความปลอดภัยในพื้นที่ ■ เพิ่มจราจร (ตำรวจ) ในช่วงเวลาคับขัน ■ จัดระเบียบเส้นทางการเดินทางให้นักท่องเที่ยว โดยจัดป้ายต่าง ๆ ให้มากขึ้น	■ มีการเกื้อกูลระหว่างนายจ้างลูกจ้าง เช่น เพิ่มเงินสวัสดิการพิเศษถ้าเป็นแรงงานท้องถิ่น ■ พัฒนาคณะและบุคลากรด้านภาษา ■ จัดอบรมให้ความรู้คนรุ่นใหม่ให้สามารถนำเที่ยวได้โดยไม่มีเงื่อนไขมากเกินไป ทุกคนสามารถทำได้ ■ คุณภาพชีวิตดีขึ้นปัญหายาเสพติดลดลง ■ มุ่งเน้นการจัดอบรมให้ความรู้ทักษะอาชีพให้กับคนในชุมชน ■ วัดดูดิบในการผลิตหัตถกรรมเพียงพอเพื่อป้องกันคนเปลี่ยนอาชีพ ■ ส่งเสริมการพัฒนาฝีมือให้หลากหลายและมีมาตรฐานแก่ผู้ผลิตหัตถกรรม	■ ผู้สูงอายุได้รับการดูแลจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐมากขึ้น ■ ผู้สูงอายุมีกิจกรรมที่สามารถสร้างรายได้ เช่น ทำกระทง เป็นต้น ■ เกิดการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุ เพื่ออำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวเห็นความสำคัญ ■ มีการสื่อสารถึงช่วงเวลาอันตรายของมลพิษทางอากาศเพื่อให้ประชาชนดูแลตนเอง ■ สร้างความตระหนักในเรื่องหมอกควันในสภาวะที่ไม่สามารถควบคุมได้	■ บ้านเมือง ภูมิทัศน์สะอาด ปราศจากขยะ ■ มีการจัดการขยะอย่างถูกวิธีจากต้นทาง ■ หน่วยงานท้องถิ่นต้องมีความเข้มงวดด้านการจัดการขยะ ■ มีการนำเทคโนโลยีมากระตุ้นให้คนสนใจเรื่องการจัดการขยะ เช่น ตู้รับขยะ เป็นต้น ■ อยากให้ออกกฎหมายชุมชนเรื่องการแยกขยะ และมีบทลงโทษที่ชัดเจน ■ มีถังขยะแบบแยกประเภทเพียงพอและครอบคลุมทุกพื้นที่ ■ ผู้ประกอบการใส่ใจเรื่องความสะอาดของบริเวณร้านค้า ■ สร้างการมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนผ่านการจัดกิจกรรม/รณรงค์ผ่านกิจกรรม	■ มีระบบการจัดการน้ำ ■ ประชาชนในพื้นที่มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี ■ สถานประกอบการมีการบำบัดน้ำเสียให้ได้มาตรฐานก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ ■ มีระบบบำบัด (ถังดักไขมัน) ก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ	■ มีการติดป้ายห้ามปล่อยปลาชนิดพันธุ์ต่างถิ่นลงสู่แหล่งน้ำ ■ อยากให้มีแผนการจัดการผัดบขวาอย่างชัดเจนและนำบัวมาปลูกทดแทน ■ ส่งเสริมให้ชุมชนเพาะพันธุ์ปลาจำหน่าย "สำหรับการปล่อยปลา"	■ มีการประชาสัมพันธ์และช่องทางเข้าถึงที่ง่ายและทันสมัยทุกกลุ่มวัย ■ สร้างหน่วยงานรับผิดชอบที่เป็นหลัก ในการให้ความรู้และประชาสัมพันธ์เจ้าหน้าที่มีความรู้สามารถทำงานเป็นเจ้าบ้านได้ ■ เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่หรือคนที่สนใจงานบริการมาทำงานโดยมีส่วนงานที่ให้การสนับสนุนงบประมาณ ■ อยากให้หน่วยงานรัฐช่วยประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นกว่าเดิม	■ จัดกิจกรรม เช่น การแข่งขันนอกฤดูการท่องเที่ยว เพื่อเป็นการกระตุ้นให้คนมา ■ การใช้เชือกสริตดงส์เป็นแหล่งท่องเที่ยว ■ เปิดมุมมองในการใช้ประโยชน์โดยไม่ผิดกฎโบราณสถาน ■ การท่องเที่ยวแนวใหม่	■ ชุมชนและอุทยานมีส่วนร่วมระหว่างกันมากขึ้น ■ ชุมชนเห็นความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมจะทำให้เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้น ■ สร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน	■ อยากให้อุทยานฯ ยกเว้นการจัดเก็บเงินสำหรับคนจังหวัดสุโขทัย ■ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการออกกฎข้อบังคับกับภาครัฐ ■ สื่อสารทำความเข้าใจมารยาทพึงปฏิบัติให้กับนักท่องเที่ยว ■ ผ่อนปรนกฎระเบียบการเข้าใช้ประโยชน์ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตปัจจุบัน	

รูปที่ 2 4 ความเชื่อมโยงระหว่างปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นและความต้องการ/ความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียต่อพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

2.5 การกำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาในแหล่งท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

จากผลการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาพื้นที่ แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา ประเด็นความต้องการและความคาดหวัง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพของพื้นที่ และผลการรับฟังข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย พบว่า ประเด็นหลักสำคัญของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว คือ การมีระบบเศรษฐกิจที่ดีขึ้น การมีวิถีชีวิต วัฒนธรรมที่ได้รับการปกป้องและต่อยอด ระบบนิเวศได้รับการปกป้องและฟื้นฟู รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ในการเข้ามาใช้ประโยชน์ได้สูงสุด และนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในตำบลเมืองเก่า จังหวัดสุโขทัย ดังนี้

“เป็นพื้นที่พิเศษที่นำเอาคุณค่าและอัตลักษณ์จากมรดกโลกทางวัฒนธรรมมาใช้ให้คุ้มค่า เพื่อการท่องเที่ยวที่หลากหลายอย่างเหมาะสมร่วมกัน และเพื่อสร้างรายได้และมีวิถีชีวิต คุณภาพชีวิตที่ดี ตลอดจนคงรักษาระบบนิเวศไว้ได้”

เครื่องมือสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนให้การพัฒนาที่มีทิศทางไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ได้กำหนดไว้ข้างต้น คือ แนวทางการพัฒนา ซึ่งได้พิจารณากำหนดแนวทางการพัฒนาไว้ ๕ แนวทางหลัก ที่สามารถตอบสนองปัจจัยสำคัญและแรงขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ได้ทั้งหมด สามารถใช้ในการถ่ายทอดเจตนารมณ์จากเป้าหมายการพัฒนาได้ มีความครอบคลุมประเด็นสำคัญที่สามารถพัฒนาเป็นทางเลือกในการพัฒนาต่อไป ซึ่งสรุปการวิเคราะห์ได้ดังรูปที่ 2 5 และมีองค์ประกอบดังนี้

เป้าหมายการพัฒนา	“เป็นพื้นที่พิเศษที่นำเอาคุณค่าและอัตลักษณ์จากมรดกโลกทางวัฒนธรรมมาใช้ให้คุ้มค่า เพื่อการท่องเที่ยวที่หลากหลาย อย่างเหมาะสมร่วมกัน และเพื่อสร้างรายได้และมีวิถีชีวิต คุณภาพชีวิตที่ดี ตลอดจนคงรักษาระบบนิเวศไว้ได้”				
แนวทางการพัฒนา ต่าง ๆ	๑. สร้างสรรค์ และต่อยอด คุ ณ ค ่า แ ล ะ อ ต ล ก ษ ณ์ ของมรดกประวัติศาสตร์ให้ เป็นสินค้า/บริการ/ธุรกิจ	๒. ส่งเสริม/ปรับปรุง หาโอกาส เพื่อการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ให้สร้างรายได้ คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อมที่ดี	๓. ฟื้นฟู/แก้ไข ปัญหาอุปสรรค ต่อประชาชนอยู่อาศัย ด้าน เศ ร ษ ฐ กิ จ / สั ง ค ม / สภาพแวดล้อมเนื่องจาก การท่องเที่ยว	๔. สร้างการมีส่วนร่วมของ ประชาชนอยู่อาศัยโดยเพิ่ม บทบาทหน้าที่ และสิทธิที่ได้รับ จากผลประโยชน์จากการ ท่องเที่ยว	๕. สร้างเครือข่ายของ ป ร ะ ช า ช น อ ยู่ อ ำ คั ย ผู้ประกอบการ นักธุรกิจ กับ หน่วยงานราชการ เพื่อบูรณา การความร่วมมือภาคีการ ท่องเที่ยวให้ได้ประโยชน์และ กระจายผลประโยชน์อย่าง เหมาะสม และต่อเนื่อง

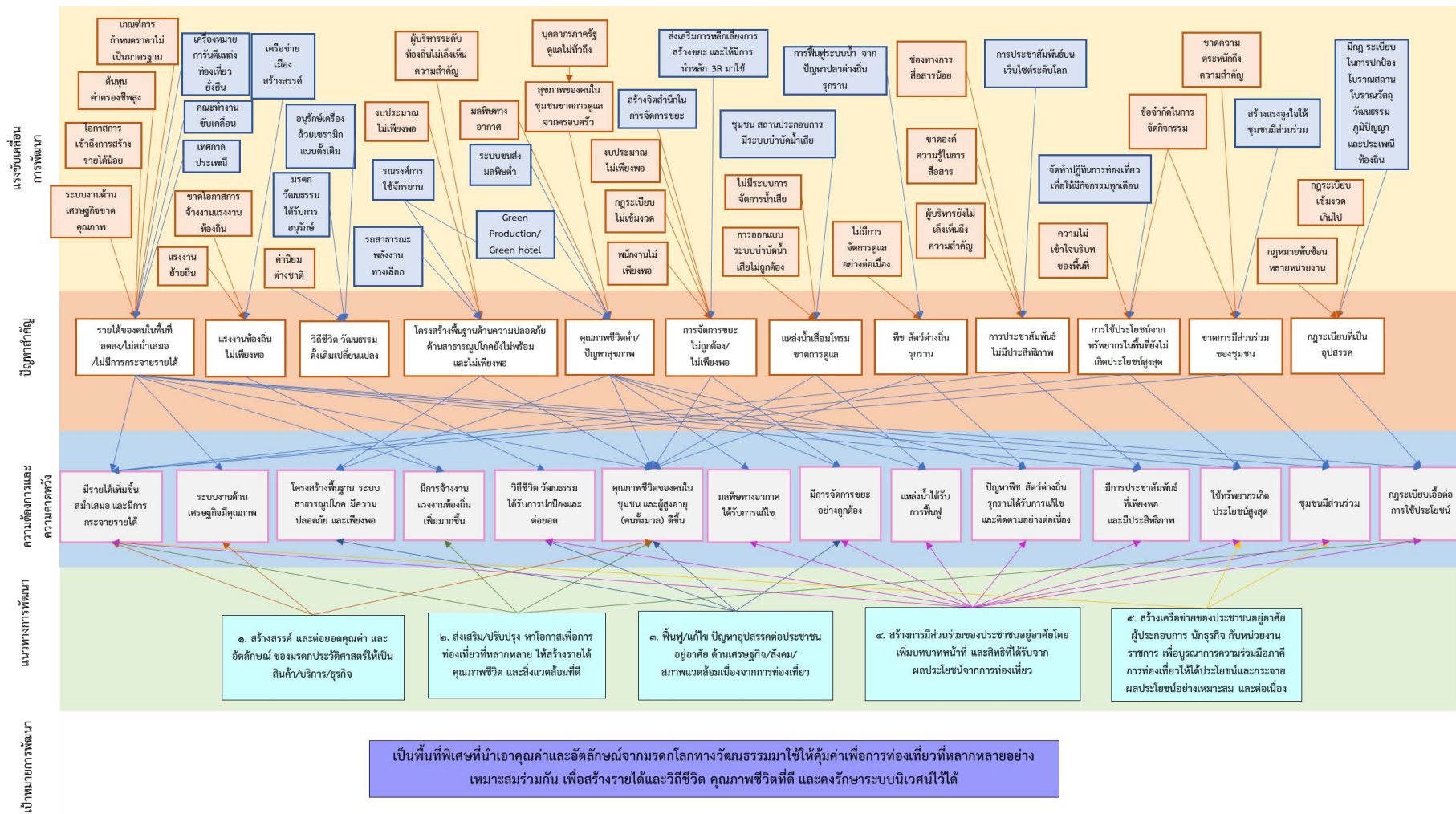
แนวทางการพัฒนาที่ 1 การสร้างสรรค์และต่อยอดคุณค่า และอัตลักษณ์ของมรดกประวัติศาสตร์ให้เป็นสินค้า/บริการ/ธุรกิจ เป็นแนวทางการพัฒนาที่มุ่งเน้นให้เกิดการสร้างสรรคสินค้า การบริการ และธุรกิจใหม่ โดยต้องมีการรักษาคุณค่าทางวัฒนธรรมและมรดกทางประวัติศาสตร์เอาไว้ ทั้งยังมุ่งเน้นในการการต่อยอดเพื่อเพิ่มคุณค่า และอัตลักษณ์ของสินค้า การบริการ และธุรกิจที่มีอยู่เดิมให้ดียิ่งขึ้น

แนวทางการพัฒนาที่ 2 ส่งเสริม/ปรับปรุง หาโอกาสเพื่อการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ให้สร้างรายได้คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อมที่ดี เป็นแนวทางการพัฒนาที่มุ่งเน้นให้เกิดการท่องเที่ยวที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น มีการส่งเสริมหรือเพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวพักในพื้นที่นานขึ้น ทั้งยังมุ่งเน้นการท่องเที่ยวที่มีการป้องกันดูแลระบบสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป เพื่อให้เกิดการสร้างรายได้ การจ้างแรงงานท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

แนวทางการพัฒนาที่ 3 พัฒนา/แก้ไข ปัญหาอุปสรรคต่อประชาชนอยู่อาศัย ด้านเศรษฐกิจ/สังคม/สภาพแวดล้อมเนื่องจากการท่องเที่ยว เป็นแนวทางการพัฒนาที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาอุปสรรคของประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ ทั้งในเรื่องของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น การกระจายรายได้ ระบบโครงสร้างพื้นฐาน และการจัดการขยะ เป็นต้น

แนวทางการพัฒนาที่ 4 สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่อาศัยโดยเพิ่มบทบาทหน้าที่ และสิทธิที่ได้รับจากผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว เป็นแนวทางการพัฒนาที่มุ่งเน้นให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วม มีการเพิ่มบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาการบริการด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งการมุ่งเน้นให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

แนวทางการพัฒนาที่ 5 สร้างเครือข่ายของประชาชนอยู่อาศัย ผู้ประกอบการ นักธุรกิจ กับหน่วยงานราชการ เพื่อบูรณาการความร่วมมือภาคีการท่องเที่ยวให้ได้ประโยชน์และกระจายผลประโยชน์อย่างเหมาะสม และต่อเนื่อง เป็นแนวทางการพัฒนาที่มุ่งเน้นให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือจากภาคีการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ และนอกพื้นที่ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนแบ่งปันทั้งรายได้ และร่วมกันรักษาสังคมและสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

รูปที่ 2 5 เป้าหมายการพัฒนาและแนวทางการพัฒนาต่าง ๆ สำหรับพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

2.6 การกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อความยั่งยืนของการพัฒนาการท่องเที่ยว และตัวชี้วัด สำหรับแนวทางการพัฒนาในแหล่งท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัด สุโขทัย

หลังจากขั้นตอนการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์แล้ว ได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และตัวชี้วัดสำหรับแนวทางการพัฒนา โดยตัวชี้วัดที่ใช้ในการศึกษานี้ได้มีการพิจารณาให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมรดกโลกสุโขทัย-ศรีสัชชนาลัย-กำแพงเพชร (พ.ศ. 2566-2577) และเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC) สำหรับการท่องเที่ยว เพื่อใช้เป็นเครื่องมือบอกทิศทางพัฒนาของแนวทางการพัฒนา และสามารถช่วยในการติดตามและประเมินสัมฤทธิ์ผลของแนวทางการพัฒนา เนื่องจากเป้าหมายการพัฒนานั้นได้มุ่งเพื่อบรรลุสมมุติฐานของการพัฒนาในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ของการพัฒนาพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย สำหรับรายละเอียดตัวชี้วัด สรุปดังตารางที่ 2 5

ตารางที่ 2 5 เป้าหมายการพัฒนา วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และตัวชี้วัด สำหรับพื้นที่
ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

“เป็นพื้นที่พิเศษที่นำเอาคุณค่าและอัตลักษณ์จากมรดกโลกทางวัฒนธรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อการท่องเที่ยวที่หลากหลายอย่างเหมาะสมร่วมกัน เพื่อสร้างรายได้และวิถีชีวิตที่มีความสุข และรักษาระบบนิเวศของพื้นที่ให้คงคุณค่าไว้ได้”		
แนวทางการพัฒนา	วัตถุประสงค์เพื่อความยั่งยืน	ตัวชี้วัด
1. สร้างสรรค์ และต่อยอดคุณค่าและอัตลักษณ์ของมรดกประวัติศาสตร์ให้เป็นสินค้า/บริการ/ธุรกิจ	สร้างสรรค์และต่อยอดคุณค่าอัตลักษณ์ความเป็นมรดกประวัติศาสตร์ในพื้นที่ให้เป็นสินค้า บริการ และธุรกิจ	- รายได้รวมของจังหวัดจากการท่องเที่ยวต่อปี (ด้านเศรษฐกิจ) - จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย-ต่างชาติต่อปี (ด้านเศรษฐกิจ) - ประเภท สินค้า/บริการที่สร้างรายได้ให้ชุมชนท้องถิ่น และได้มาตรฐาน (ด้านเศรษฐกิจ)
2. ส่งเสริม/ปรับปรุง หาโอกาสเพื่อการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ให้สร้างรายได้ คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อมที่ดี	- ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวที่หลากหลายร่วมกับการดูแลสิ่งแวดล้อม - ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว การบริการ และสถานประกอบการให้ได้มาตรฐาน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม - เพิ่มโอกาสให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานของชุมชนท้องถิ่น	- จำนวนแหล่งท่องเที่ยวและสถานประกอบการที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน (ด้านเศรษฐกิจ) - จำนวนโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานความปลอดภัยและสุขอนามัย (ด้านสังคม)

ตารางที่ 2 5 เป้าหมายการพัฒนา วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และตัวชี้วัด สำหรับพื้นที่ ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

“เป็นพื้นที่พิเศษที่นำเอาคุณค่าและอัตลักษณ์จากมรดกโลกทางวัฒนธรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อการท่องเที่ยวที่หลากหลายอย่างเหมาะสมร่วมกัน เพื่อสร้างรายได้และวิถีชีวิตที่มีความสุข และรักษาระบบนิเวศของพื้นที่ให้คงคุณค่าไว้ได้”		
แนวทางการพัฒนา	วัตถุประสงค์เพื่อความยั่งยืน	ตัวชี้วัด
		จำนวนรถสาธารณะบริการการท่องเที่ยวที่ใช้พลังงานทางเลือก และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (สิ่งแวดล้อม)
3. พัฒนา/แก้ไข ปัญหาอุปสรรคต่อประชาชนอยู่อาศัย ด้านเศรษฐกิจ/สังคม/สภาพแวดล้อม เนื่องจากการท่องเที่ยว	- ฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว รักษา มรดกทางวัฒนธรรมให้เกิดความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อม - แก้ไข และ ปกป้อง สภาพแวดล้อมในพื้นที่ และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี	- กิจกรรม/ โครงการด้านการท่องเที่ยวที่สนับสนุนการฟื้นฟูอนุรักษ์ และเผยแพร่วิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น (ด้านสังคม) - การจัดการขยะของผู้ประกอบการในพื้นที่ (เกณฑ์การประเมินครอบคลุมเรื่องความถี่ จุดรวบรวม ผู้รับกำจัด ที่ได้รับการรับรอง การคัดแยก สัดส่วนการนำกลับมาใช้ใหม่) (สิ่งแวดล้อม) - สัดส่วนขยะพลาสติกในพื้นที่ (สิ่งแวดล้อม)
4. สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่อาศัยโดยเพิ่มบทบาทหน้าที่ และสิทธิที่ได้รับจากผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว	- สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และการรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ - เพิ่มบทบาทและโอกาสให้คนในท้องถิ่นที่ได้รับจากประโยชน์จากการท่องเที่ยว	- จำนวนคนในท้องถิ่นที่เป็นแรงงานและประกอบอาชีพในกิจกรรมการท่องเที่ยว (ผู้หญิง ผู้สูงอายุ เยาวชน ผู้พิการ) (ด้านเศรษฐกิจ) - สัดส่วนของประชาชนที่เข้ารับการฝึกอบรมทักษะและอาชีพด้านการท่องเที่ยว (ด้านสังคม) - คุณภาพของแหล่งน้ำในพื้นที่ และโดยรอบ (สิ่งแวดล้อม) - จำนวนชนิดและขนาดพื้นที่ที่พืชและสัตว์ต่างถิ่นรุกราน (สิ่งแวดล้อม)

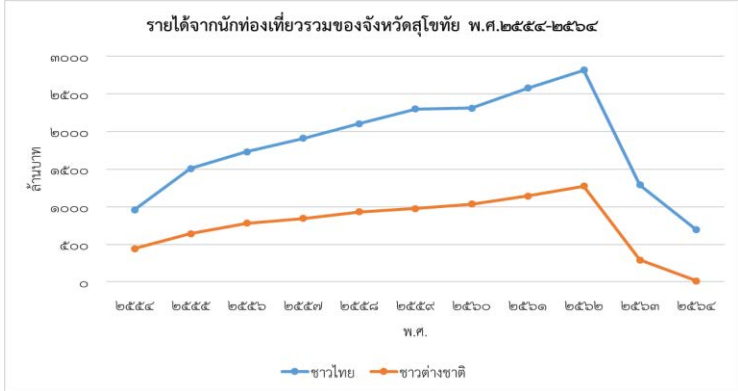
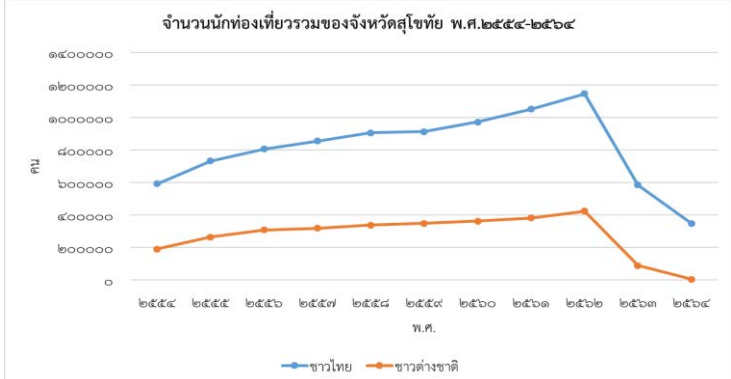
ตารางที่ 2 5 เป้าหมายการพัฒนา วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และตัวชี้วัด สำหรับพื้นที่
ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

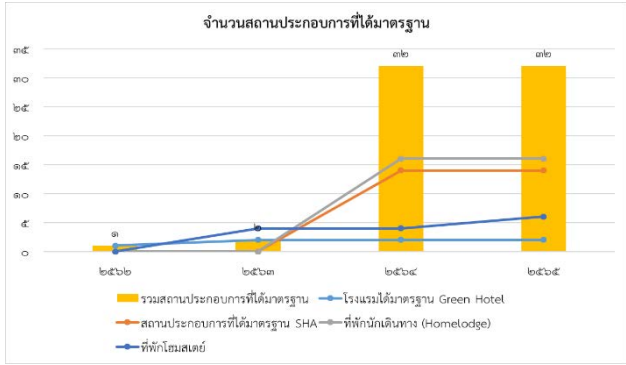
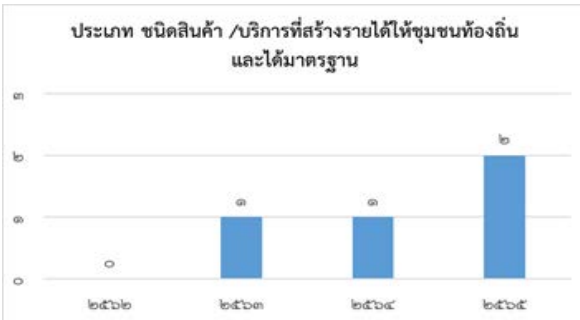
“เป็นพื้นที่พิเศษที่นำเอาคุณค่าและอัตลักษณ์จากมรดกโลกทางวัฒนธรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อการ ท่องเที่ยวที่หลากหลายอย่างเหมาะสมร่วมกัน เพื่อสร้างรายได้และวิถีชีวิตที่มีความสุข และรักษาระบบ นิเวศของพื้นที่ให้คงคุณค่าไว้ได้”		
แนวทางการพัฒนา	วัตถุประสงค์เพื่อความยั่งยืน	ตัวชี้วัด
5. สร้างเครือข่ายของประชาชนอยู่อาศัย ผู้ประกอบการ นักธุรกิจ กับหน่วยงานราชการ เพื่อบูรณาการความร่วมมือภาคีการท่องเที่ยวให้ได้ประโยชน์และกระจายผลประโยชน์อย่างเหมาะสม และต่อเนื่อง	สร้างภาคีเครือข่ายทั้งภายในและนอกพื้นที่ ให้เกิดการกระจายประโยชน์อย่างเหมาะสม เท่าเทียม และต่อเนื่อง	จำนวนกิจกรรม/ โครงการที่นักท่องเที่ยวหรือผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนชุมชน

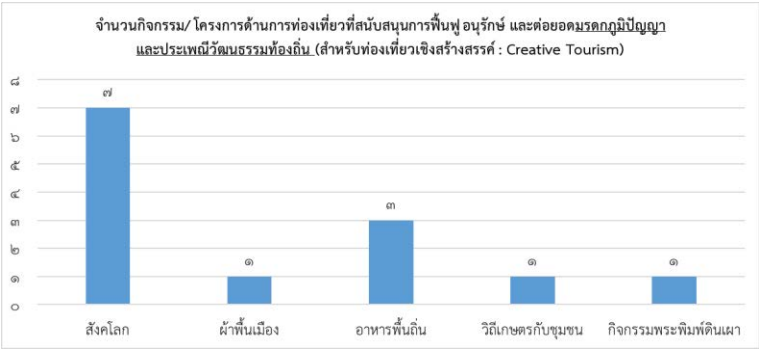
2.7 การประเมินข้อมูลฐานที่ผ่านมา

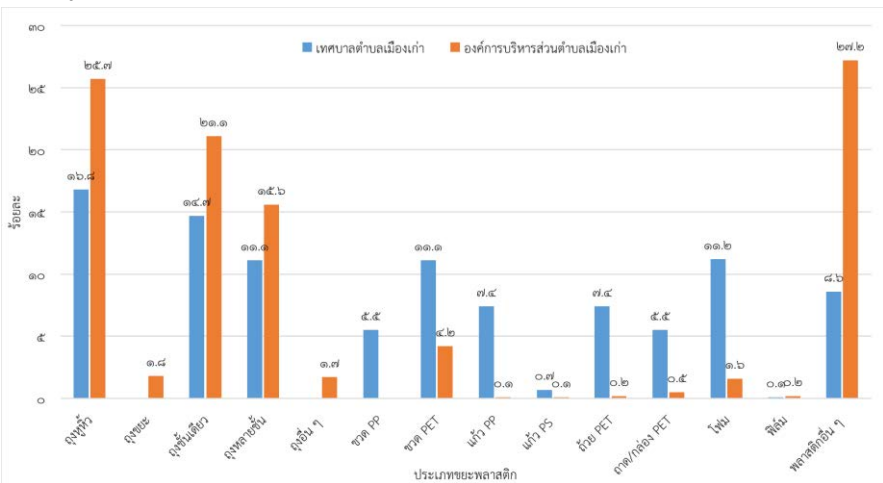
การประเมินข้อมูลฐาน (Baseline Assessment) เป็นการประเมินสถานภาพและแนวโน้มการพัฒนาของตัวชี้วัดในแต่ละแนวทางการพัฒนาที่กำหนดสำหรับตำบลเมืองเก่า เพื่อบ่งชี้ถึงการเปลี่ยนแปลงสถานะและสภาพของแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับขอบเขตระยะเวลา เพื่อนำผลลัพธ์จากการประเมินข้อมูลฐานไปใช้เป็นฐานเปรียบเทียบในการพัฒนาและประเมินทางเลือกการพัฒนาต่อไป โดยผลการประเมินข้อมูลฐานในแต่ละตัวชี้วัดแสดงดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 สรุปผลการประเมินข้อมูลฐานของตัวชี้วัดแต่ละด้าน

ตัวชี้วัดของแนวทางการพัฒนา	ผลการประเมินข้อมูลฐานที่แสดงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัด																																				
ด้านเศรษฐกิจ																																					
รายได้รวมของจังหวัดจากการท่องเที่ยวต่อปี	จากการรวบรวมข้อมูลรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติของจังหวัดสุโขทัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554-2564 พบว่ารายได้จากนักท่องเที่ยวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554-2562 (ก่อนสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19) มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้รายได้ที่มาจากนักท่องเที่ยวชาวไทยจะสูงกว่ารายได้ที่มาจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ รายได้จากนักท่องเที่ยวรวมของจังหวัดสุโขทัย พ.ศ. 2554-2564 <table><caption>รายได้จากนักท่องเที่ยวรวมของจังหวัดสุโขทัย พ.ศ. 2554-2564</caption><thead><tr><th>ปี</th><th>ชาวไทย (ล้านบาท)</th><th>ชาวต่างชาติ (ล้านบาท)</th></tr></thead><tbody><tr><td>2554</td><td>1000</td><td>500</td></tr><tr><td>2555</td><td>1500</td><td>700</td></tr><tr><td>2556</td><td>1700</td><td>800</td></tr><tr><td>2557</td><td>1900</td><td>900</td></tr><tr><td>2558</td><td>2100</td><td>1000</td></tr><tr><td>2559</td><td>2300</td><td>1100</td></tr><tr><td>2560</td><td>2400</td><td>1200</td></tr><tr><td>2561</td><td>2500</td><td>1300</td></tr><tr><td>2562</td><td>2800</td><td>1500</td></tr><tr><td>2563</td><td>1200</td><td>500</td></tr><tr><td>2564</td><td>800</td><td>300</td></tr></tbody></table> ที่มา: กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	ปี	ชาวไทย (ล้านบาท)	ชาวต่างชาติ (ล้านบาท)	2554	1000	500	2555	1500	700	2556	1700	800	2557	1900	900	2558	2100	1000	2559	2300	1100	2560	2400	1200	2561	2500	1300	2562	2800	1500	2563	1200	500	2564	800	300
ปี	ชาวไทย (ล้านบาท)	ชาวต่างชาติ (ล้านบาท)																																			
2554	1000	500																																			
2555	1500	700																																			
2556	1700	800																																			
2557	1900	900																																			
2558	2100	1000																																			
2559	2300	1100																																			
2560	2400	1200																																			
2561	2500	1300																																			
2562	2800	1500																																			
2563	1200	500																																			
2564	800	300																																			
จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย-ต่างชาติต่อปี	จากการรวบรวมข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติของจังหวัดสุโขทัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554-2564 พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554-2562 (ก่อนสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19) มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยจะสูงกว่าจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งมีความสอดคล้องกับจำนวนรายได้ที่มาจากนักท่องเที่ยว จำนวนนักท่องเที่ยวรวมของจังหวัดสุโขทัย พ.ศ. 2554-2564 <table><caption>จำนวนนักท่องเที่ยวรวมของจังหวัดสุโขทัย พ.ศ. 2554-2564</caption><thead><tr><th>ปี</th><th>ชาวไทย (คน)</th><th>ชาวต่างชาติ (คน)</th></tr></thead><tbody><tr><td>2554</td><td>60000</td><td>20000</td></tr><tr><td>2555</td><td>70000</td><td>25000</td></tr><tr><td>2556</td><td>75000</td><td>28000</td></tr><tr><td>2557</td><td>80000</td><td>30000</td></tr><tr><td>2558</td><td>85000</td><td>32000</td></tr><tr><td>2559</td><td>88000</td><td>35000</td></tr><tr><td>2560</td><td>90000</td><td>38000</td></tr><tr><td>2561</td><td>95000</td><td>40000</td></tr><tr><td>2562</td><td>100000</td><td>45000</td></tr><tr><td>2563</td><td>60000</td><td>15000</td></tr><tr><td>2564</td><td>40000</td><td>10000</td></tr></tbody></table> ที่มา: กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	ปี	ชาวไทย (คน)	ชาวต่างชาติ (คน)	2554	60000	20000	2555	70000	25000	2556	75000	28000	2557	80000	30000	2558	85000	32000	2559	88000	35000	2560	90000	38000	2561	95000	40000	2562	100000	45000	2563	60000	15000	2564	40000	10000
ปี	ชาวไทย (คน)	ชาวต่างชาติ (คน)																																			
2554	60000	20000																																			
2555	70000	25000																																			
2556	75000	28000																																			
2557	80000	30000																																			
2558	85000	32000																																			
2559	88000	35000																																			
2560	90000	38000																																			
2561	95000	40000																																			
2562	100000	45000																																			
2563	60000	15000																																			
2564	40000	10000																																			

ตัวชี้วัดของแนวทางการพัฒนา	ผลการประเมินข้อมูลฐานที่แสดงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัด																									
จำนวนคนในท้องถิ่นที่เป็นแรงงานและประกอบอาชีพในกิจกรรมการท่องเที่ยว (ผู้หญิง ผู้สูงอายุ เยาวชน ผู้พิการ)	ปัจจุบันยังไม่มี การเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนคนในท้องถิ่นที่เป็นแรงงานและประกอบอาชีพในกิจกรรมการท่องเที่ยว																									
จำนวนแหล่งท่องเที่ยวและสถานประกอบการที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน	การเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล ในปี พ.ศ. 2562 อพท.๔ เลือกตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย เป็นแหล่งท่องเที่ยวต้นแบบเพื่อประเมินสถานะความยั่งยืนตามเกณฑ์ GSTC (Version 1.0) และพัฒนาตามเกณฑ์ GSTC เรื่อยมา กระทั่งในปี พ.ศ. 2564 เมืองเก่า สุโขทัย ได้รับรางวัล “The 2021 Destination Top 100 Sustainability Stories” และในปี พ.ศ. 2566 - ๒๕๖๗ จะดำเนินการสมัครเข้าสู่โปรแกรม Green Destinations และจะยังคงดำเนินงานเพื่อยกระดับสถานะความยั่งยืนตามเกณฑ์ GSTC (Version 2.0) ต่อไป อีกทั้งในปี 2563 จังหวัดสุโขทัยได้รับการประกาศเป็นเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์จาก UNESCO อีกด้วย และสำหรับจำนวนสถานประกอบการที่ได้มาตรฐาน (Green hotel ของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และ SHA ของ ททท.) ในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตั้งแต่ปี 2562-2565 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2565 รวมสถานประกอบการที่ได้มาตรฐานจำนวน 32 แห่ง จำนวนสถานประกอบการที่ได้มาตรฐาน <table><thead><tr><th>ปี</th><th>รวมสถานประกอบการที่ได้มาตรฐาน</th><th>โรงแรมได้มาตรฐาน Green Hotel</th><th>สถานประกอบการที่ได้มาตรฐาน SHA</th><th>ที่พักโฮมสเตย์</th></tr></thead><tbody><tr><td>2562</td><td>1</td><td>0</td><td>0</td><td>1</td></tr><tr><td>2563</td><td>2</td><td>0</td><td>0</td><td>2</td></tr><tr><td>2564</td><td>32</td><td>1</td><td>30</td><td>1</td></tr><tr><td>2565</td><td>32</td><td>1</td><td>30</td><td>1</td></tr></tbody></table> ที่มา: อพท., 2565	ปี	รวมสถานประกอบการที่ได้มาตรฐาน	โรงแรมได้มาตรฐาน Green Hotel	สถานประกอบการที่ได้มาตรฐาน SHA	ที่พักโฮมสเตย์	2562	1	0	0	1	2563	2	0	0	2	2564	32	1	30	1	2565	32	1	30	1
ปี	รวมสถานประกอบการที่ได้มาตรฐาน	โรงแรมได้มาตรฐาน Green Hotel	สถานประกอบการที่ได้มาตรฐาน SHA	ที่พักโฮมสเตย์																						
2562	1	0	0	1																						
2563	2	0	0	2																						
2564	32	1	30	1																						
2565	32	1	30	1																						
ประเภท ชนิดสินค้า / บริการที่สร้างรายได้ให้ชุมชนท้องถิ่นและได้มาตรฐาน	จากการรวบรวมข้อมูลจำนวนประเภท ชนิดสินค้า และบริการที่สร้างรายได้ให้ชุมชนท้องถิ่น และได้มาตรฐาน ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2562-2565 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2565 มีจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้รับรองมาตรฐาน Green Production ของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 ผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้รับรองมาตรฐานยังคงมีจำนวนน้อย ประเภท ชนิดสินค้า /บริการที่สร้างรายได้ให้ชุมชนท้องถิ่นและได้มาตรฐาน <table><thead><tr><th>ปี</th><th>จำนวนผลิตภัณฑ์</th></tr></thead><tbody><tr><td>2562</td><td>0</td></tr><tr><td>2563</td><td>1</td></tr><tr><td>2564</td><td>1</td></tr><tr><td>2565</td><td>2</td></tr></tbody></table> ที่มา: อพท., 2565	ปี	จำนวนผลิตภัณฑ์	2562	0	2563	1	2564	1	2565	2															
ปี	จำนวนผลิตภัณฑ์																									
2562	0																									
2563	1																									
2564	1																									
2565	2																									

ตัวชี้วัดของแนวทางการพัฒนา	ผลการประเมินข้อมูลฐานที่แสดงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัด
ด้านสังคม	
จำนวนโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานความปลอดภัยและสุขอนามัย	ปัจจุบันยังไม่มีมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานความปลอดภัยและสุขอนามัย
กิจกรรม/ โครงการด้านการท่องเที่ยวที่สนับสนุนการฟื้นฟู อนุรักษ์ และเผยแพร่วิถีชีวิต ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น	จากการรวบรวมจำนวนกิจกรรม/โครงการด้านการท่องเที่ยวที่สนับสนุนการฟื้นฟู อนุรักษ์ และเผยแพร่วิถีชีวิต ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่ากิจกรรมที่เกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา (การเขียนลายสังคโลก และการปั้นนาคู้ม) เป็นกิจกรรมที่มีจำนวนมากที่สุด คือ 7 กิจกรรม รองลงมา คือ กิจกรรมเกี่ยวกับอาหารพื้นถิ่น จำนวน 3 กิจกรรม และกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าพื้นเมือง กิจกรรมเกี่ยวกับวิถีเกษตรชุมชน และกิจกรรมพระพิมพ์ดินเผา จำนวนอย่างละ 1 กิจกรรม รวมทั้งสิ้นจำนวน 13 กิจกรรม ที่มา: อพท., 2565
จำนวนกิจกรรม/ โครงการที่นักท่องเที่ยวหรือผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนชุมชน	จำนวนกิจกรรม/ โครงการที่นักท่องเที่ยวหรือผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนชุมชนในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย มีอยู่จำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการสั่งซื้อผ้าพิมพ์ลาย ซึ่งรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายบริจาคเพื่อสาธารณประโยชน์ และกิจกรรมสนับสนุนงบประมาณหรืออื่น ๆ เพื่อการอบรม และสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพ (ยังดำเนินการอยู่) ที่มา: อพท., 2565
สัดส่วนของประชาชนที่เข้ารับการฝึกอบรมทักษะและอาชีพด้านการท่องเที่ยว	ปัจจุบันยังไม่มีมีการเก็บรวบรวมข้อมูลสัดส่วนของประชาชนที่เข้ารับการฝึกอบรมทักษะและอาชีพด้านการท่องเที่ยว
ด้านสิ่งแวดล้อม	
การจัดการขยะของผู้ประกอบการ (เกณฑ์การประเมินครอบคลุมเรื่องความถี่ จดรวบรวม ผู้รับกำจัดที่ได้รับการรับรอง การคัดแยก สัดส่วนการนำกลับมาใช้ใหม่)	ปัจจุบันยังไม่มีมีการเก็บรวบรวมข้อมูลการจัดการขยะของผู้ประกอบการในพื้นที่ (เกณฑ์การประเมินครอบคลุมเรื่องความถี่ จดรวบรวม ผู้รับกำจัดที่ได้รับการรับรอง การคัดแยก สัดส่วนการนำกลับมาใช้ใหม่)

ตัวชี้วัดของแนวทางการพัฒนา	ผลการประเมินข้อมูลฐานที่แสดงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัด																																													
สัดส่วนขยะพลาสติกในพื้นที่	จากการรวบรวมสัดส่วนปริมาณขยะพลาสติกและขยะอินทรีย์ ในขอบเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลเมืองเก่า และองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า พบว่าปริมาณขยะพลาสติกรวมคิดเป็น 53.93% และปริมาณขยะอินทรีย์รวมคิดเป็น 48.82% ทั้งนี้สัดส่วนประเภทขยะพลาสติกอันดับ 1 คือ ถุงหูหิ้ว รองลงมา คือ พลาสติกอื่น ๆ ถุงแกง ถุงขนมก๊อปปี้ ตามลำดับ <table><caption>ข้อมูลจากกราฟ: สัดส่วนขยะพลาสติก (%)</caption><thead><tr><th>ประเภทขยะพลาสติก</th><th>เทศบาลตำบลเมืองเก่า (%)</th><th>องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td>ถุงหูหิ้ว</td><td>16.4</td><td>25.7</td></tr><tr><td>ถุงขยะ</td><td>0.4</td><td>0.4</td></tr><tr><td>ถุงรีไซเคิล</td><td>14.7</td><td>21.1</td></tr><tr><td>ถุงกระดาษ</td><td>11.1</td><td>15.6</td></tr><tr><td>ถุงอื่น ๆ</td><td>0.7</td><td>0.7</td></tr><tr><td>ขวด PP</td><td>5.5</td><td>0.0</td></tr><tr><td>ขวด PET</td><td>11.1</td><td>4.2</td></tr><tr><td>แก้ว PP</td><td>7.4</td><td>0.1</td></tr><tr><td>แก้ว PS</td><td>0.7</td><td>0.1</td></tr><tr><td>ขวด PET</td><td>7.4</td><td>0.2</td></tr><tr><td>ถัง/กล่อง PET</td><td>5.5</td><td>0.5</td></tr><tr><td>โฟม</td><td>11.2</td><td>1.6</td></tr><tr><td>ฟิล์ม</td><td>0.0</td><td>0.0</td></tr><tr><td>พลาสติกอื่น ๆ</td><td>8.6</td><td>27.2</td></tr></tbody></table> ที่มา: รายงานการจัดเก็บข้อมูลผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า จังหวัดสุโขทัย โดย อพท.4, ปี 2564	ประเภทขยะพลาสติก	เทศบาลตำบลเมืองเก่า (%)	องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า (%)	ถุงหูหิ้ว	16.4	25.7	ถุงขยะ	0.4	0.4	ถุงรีไซเคิล	14.7	21.1	ถุงกระดาษ	11.1	15.6	ถุงอื่น ๆ	0.7	0.7	ขวด PP	5.5	0.0	ขวด PET	11.1	4.2	แก้ว PP	7.4	0.1	แก้ว PS	0.7	0.1	ขวด PET	7.4	0.2	ถัง/กล่อง PET	5.5	0.5	โฟม	11.2	1.6	ฟิล์ม	0.0	0.0	พลาสติกอื่น ๆ	8.6	27.2
ประเภทขยะพลาสติก	เทศบาลตำบลเมืองเก่า (%)	องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า (%)																																												
ถุงหูหิ้ว	16.4	25.7																																												
ถุงขยะ	0.4	0.4																																												
ถุงรีไซเคิล	14.7	21.1																																												
ถุงกระดาษ	11.1	15.6																																												
ถุงอื่น ๆ	0.7	0.7																																												
ขวด PP	5.5	0.0																																												
ขวด PET	11.1	4.2																																												
แก้ว PP	7.4	0.1																																												
แก้ว PS	0.7	0.1																																												
ขวด PET	7.4	0.2																																												
ถัง/กล่อง PET	5.5	0.5																																												
โฟม	11.2	1.6																																												
ฟิล์ม	0.0	0.0																																												
พลาสติกอื่น ๆ	8.6	27.2																																												
คุณภาพของแหล่งน้ำในพื้นที่และโดยรอบ	คุณภาพของแหล่งน้ำในพื้นที่และโดยรอบ ได้เริ่มมีการตรวจวัดตั้งแต่ปี 2563 และปี 2565 มีการกำหนดแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำอย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี (ฤดูแล้ง และฤดูฝน) พบว่าค่าคุณภาพน้ำส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ยกเว้น ค่าการละลายของออกซิเจนในน้ำ (DO) บริเวณอ่างเก็บน้ำศรีตรังส์ วัดสระศรี วัดตระพังเงิน ศาลาสีหาลัง และศาลาปูผาดำ และค่า pH บริเวณศาลาสีหาลัง ในบางช่วงเดือนที่ไม่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ที่มา: รายงานการประชุมคณะกรรมการคณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC) ครั้งที่ 2/2565																																													
จำนวนชนิดและขนาดพื้นที่ที่พืชและสัตว์ต่างถิ่นรุกราน	จากข้อมูลการสำรวจจำนวนชนิดและขนาดพื้นที่ที่พืชและสัตว์ต่างถิ่นรุกราน ณ ปี 2563-2564 บริเวณพื้นที่ตำบลเมืองเก่าจังหวัดสุโขทัย พบว่ามีชนิดสัตว์ต่างถิ่น จำนวน 4 ชนิด ได้แก่ ปลาตุกรัสเซีย เต่าแก้มแดง ผักตบชวา และไมยราบยักษ์ โดยแหล่งที่พบจะแตกต่างกัน ดังนี้ <table><thead><tr><th>ชนิดของสัตว์ต่างถิ่นรุกราน</th><th>บริเวณที่พบ</th></tr></thead><tbody><tr><td>ปลาตุกรัสเซีย</td><td>วัดตระพังทอง, วัดพระพายหลวง, สระน้ำอนุสาวรีย์พ่อขุนฯ, ตระพังตระกวน</td></tr><tr><td>เต่าแก้มแดง</td><td>คูเมืองด้านทิศใต้, ตระพังทอง, ตระพังตระกวน</td></tr><tr><td>ผักตบชวา</td><td>รอบคูเมือง, คลองแม่รำพัน, ตระพังวัดพระพายหลวง</td></tr><tr><td>ไมยราบยักษ์</td><td>พื้นที่แกวอาคารตำรวจท่องเที่ยว, ในแหล่งน้ำช่วงฤดูแล้ง ได้แก่ รอบคูเมือง วัดตระพังเงิน</td></tr></tbody></table> ที่มา: รายงานการสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม (การพัฒนาระบบนิเวศของเมืองสร้างสรรค์), ปี 2564	ชนิดของสัตว์ต่างถิ่นรุกราน	บริเวณที่พบ	ปลาตุกรัสเซีย	วัดตระพังทอง, วัดพระพายหลวง, สระน้ำอนุสาวรีย์พ่อขุนฯ, ตระพังตระกวน	เต่าแก้มแดง	คูเมืองด้านทิศใต้, ตระพังทอง, ตระพังตระกวน	ผักตบชวา	รอบคูเมือง, คลองแม่รำพัน, ตระพังวัดพระพายหลวง	ไมยราบยักษ์	พื้นที่แกวอาคารตำรวจท่องเที่ยว, ในแหล่งน้ำช่วงฤดูแล้ง ได้แก่ รอบคูเมือง วัดตระพังเงิน																																			
ชนิดของสัตว์ต่างถิ่นรุกราน	บริเวณที่พบ																																													
ปลาตุกรัสเซีย	วัดตระพังทอง, วัดพระพายหลวง, สระน้ำอนุสาวรีย์พ่อขุนฯ, ตระพังตระกวน																																													
เต่าแก้มแดง	คูเมืองด้านทิศใต้, ตระพังทอง, ตระพังตระกวน																																													
ผักตบชวา	รอบคูเมือง, คลองแม่รำพัน, ตระพังวัดพระพายหลวง																																													
ไมยราบยักษ์	พื้นที่แกวอาคารตำรวจท่องเที่ยว, ในแหล่งน้ำช่วงฤดูแล้ง ได้แก่ รอบคูเมือง วัดตระพังเงิน																																													

ตัวชี้วัดของแนวทางการพัฒนา	ผลการประเมินข้อมูลฐานที่แสดงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัด
จำนวนรถสาธารณะบริการการท่องเที่ยวที่ใช้พลังงานทางเลือกและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	จากการรวบรวมข้อมูลจำนวนรถสาธารณะบริการการท่องเที่ยวที่ใช้พลังงานทางเลือกและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในบริเวณเขตอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย พบว่า ได้มีการเริ่มใช้รถไฟฟ้า ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2560 ทั้งนี้ในปัจจุบัน (พ.ศ. 2565) มีจำนวนรถสาธารณะบริการการท่องเที่ยวที่ใช้พลังงานทางเลือก จำนวน 42 คัน แบ่งออกเป็น รถราง จำนวน 8 คัน รถไฟฟ้า (2 ที่นั่ง 4 ที่นั่ง 6 ที่นั่ง 10 ที่นั่ง) จำนวน 13 คัน รถสามล้อไฟฟ้า (4 ที่นั่ง) จำนวน 16 คัน และรถสามล้อไฟฟ้า (6 ที่นั่ง) จำนวน 5 คัน ที่มา: รายงานจ้างจัดเก็บข้อมูลผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า จังหวัดสุโขทัย โดย อพท.4, ปี 2564

บทที่ 3

การพัฒนาทางเลือกการพัฒนา ในแหล่งท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

บทที่ 3

การพัฒนาทางเลือกการพัฒนาในแหล่งท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

3.1 การพัฒนาทางเลือก

การพัฒนาทางเลือกเป็นขั้นตอนเป็นการกำหนดทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ ซึ่งมีความเป็นไปได้ในการดำเนินงานตามแผนหรือแผนงาน ที่จะส่งผลให้การพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย บรรลุเป้าหมายการพัฒนา ไปสู่สภาพอนาคตที่ต้องการร่วมกัน และบรรลุวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการทำงานในขั้นตอนนี้ ได้นำผลจากการศึกษาในขั้นตอนการกำหนดขอบเขต ซึ่งประกอบด้วย แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา ความต้องการและความคาดหวังที่ได้ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมโดยการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้เสีย จากการประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 1 มาทบทวนและสังเคราะห์ และผลจากการประชุมระดมความคิดเห็นครั้งที่ 1 ส่งผลให้ได้มาซึ่งเป้าหมายการพัฒนาของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย แนวทางการพัฒนา วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตัวชี้วัดของแนวทางการพัฒนา ก่อนที่จะนำไปสู่การพัฒนา (ร่าง) ทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ จากนั้น จึงนำ (ร่าง) ทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ ที่ได้ มาตรวจสอบความเหมาะสม และทวนสอบความครบถ้วน สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาและเป้าหมายการพัฒนาผ่านการประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 2 เพื่อให้ได้มาซึ่งทางเลือกการพัฒนาที่เหมาะสม และต้องทำให้มั่นใจว่าได้นำประเด็นต่าง ๆ จากผู้มีส่วนได้เสียเข้าไปประกอบการพัฒนาทางเลือกที่มีลักษณะชัดเจนแตกต่าง และมีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน คำนึงถึงความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ มีความเชื่อมโยงกับศักยภาพพื้นที่และแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้อง

จากผลการศึกษาในขั้นตอนการกำหนดขอบเขต ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ว่า “เป็นพื้นที่พิเศษที่น่าเอาคุณค่าและอัตลักษณ์จากมรดกโลกทางวัฒนธรรมมาใช้ให้คุ้มค่าเพื่อการท่องเที่ยวที่หลากหลายอย่างเหมาะสมร่วมกัน เพื่อสร้างรายได้และวิถีชีวิต คุณภาพชีวิตที่ดี และคงรักษาระบบนิเวศไว้ได้” และมีวิสัยทัศน์ของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ว่า “จากเมืองเก่าก้าวไปสู่เมืองใหม่แห่งการท่องเที่ยวสร้างสรรค์ ยั่งยืน และได้รับมาตรฐานสากล” ซึ่งได้วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาต่อความสำเร็จสู่วิสัยทัศน์ ไว้ 5 แนวทางการพัฒนา คือ

- 1) สร้างสรรค์ และต่อยอดคุณค่า และอัตลักษณ์ ของมรดกประวัติศาสตร์ให้เป็นสินค้า/บริการ/ธุรกิจ
- 2) ส่งเสริม/ปรับปรุง หาโอกาสเพื่อการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ให้สร้างรายได้ คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อมที่ดี
- 3) พัฒนา/แก้ไข ปัญหาอุปสรรคต่อประชาชนอยู่อาศัย ด้านเศรษฐกิจ/สังคม/สภาพแวดล้อม เนื่องจากการท่องเที่ยว

- 4) สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่อาศัยโดยเพิ่มบทบาทหน้าที่ และสิทธิที่ได้รับจากผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว
- 5) สร้างเครือข่ายของประชาชนอยู่อาศัย ผู้ประกอบการ นักธุรกิจ กับหน่วยงานราชการ เพื่อบูรณาการความร่วมมือภาคีการท่องเที่ยวให้ได้ประโยชน์และกระจายผลประโยชน์อย่างเหมาะสม และต่อเนื่อง

และกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ไว้สำหรับแต่ละแนวทางการพัฒนา และมีตัวชี้วัดการเปลี่ยนแปลงของประเด็นการพัฒนารวม 1๔ ตัวชี้วัด (รายละเอียดในบทที่ 2) ก่อนการพัฒนากำหนดทางเลือกต่าง ๆ ผลการประเมินข้อมูลฐาน เพื่อทำความเข้าใจสภาพแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัดต่าง ๆ ที่จะใช้ในการประเมินผลกระทบของทางเลือกต่าง ๆ ว่าจะสามารถทำให้การพัฒนาบรรลุความสำเร็จต่อแนวทางการพัฒนา หรือไม่ อย่างไร ดังนั้นการพัฒนาทางเลือกจึงได้ใช้ผลจากการศึกษาในขั้นตอนการกำหนดขอบเขตทั้งหมดดังกล่าว นำมาสังเคราะห์และออกแบบทางเลือก ไปในสู่สภาพอนาคตตามเป้าหมายการพัฒนาและวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

ทางเลือกต่าง ๆ จึงเสนอขึ้นและนำไปหารือรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียด้วย โดยการพัฒนาออกแบบลักษณะและวิธีการต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน มีอิสระจากกัน แต่มุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนา พื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย เหมือนกันที่สุดในที่สุด ทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ เกิดจากแนวคิดการพัฒนาบนฐานของการมีคุณค่า และอัตลักษณ์ของมรดกโลกทางวัฒนธรรม นำไปสู่การสร้างสรรคและต่อยอดคุณค่าของสินค้า บริการ และธุรกิจ เพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยได้กำหนดกรอบการพัฒนาที่จะช่วยให้สามารถบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ได้ ประกอบด้วย สภาพตามปกติ (Business-as-Usual : BAU) และทางเลือกที่พัฒนาขึ้นใหม่อีก 3 ทางเลือกที่มีจุดเด่นในการพัฒนาแตกต่างกัน ได้แก่

- 1) เป็นเมืองเก่าแห่งการท่องเที่ยวมรดกทางวัฒนธรรม ที่อนุรักษ์ และส่งเสริมกิจกรรมและบริการที่ดีให้คงอยู่ และปรับปรุงตามศักยภาพ (สภาพตามปกติ)
- 2) ก้าวไปสู่เมืองใหม่แห่งการท่องเที่ยวสร้างสรรค์อัตลักษณ์มรดกทางวัฒนธรรม สร้างเศรษฐกิจท้องถิ่นให้เป็นสินค้า บริการและธุรกิจใหม่และทันสมัย ดึงดูดนักท่องเที่ยว จากศักยภาพและการมีส่วนร่วมของนักลงทุนและประชาชนอยู่อาศัย (ทางเลือกที่ 1)
- 3) ก้าวไปสู่เมืองใหม่แห่งการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน สร้างโอกาสให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวหลากหลายเชื่อมโยงกับจังหวัด พร้อมกับปรับปรุง พื้นฟูแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม ให้แหล่งท่องเที่ยวสร้างรายได้ อาชีพให้ประชาชนอยู่อาศัยเป็นผู้ขับเคลื่อน ให้ได้ต่อเนื่องและยั่งยืน (ทางเลือกที่ 2)
- 4) ก้าวไปสู่เมืองใหม่แห่งการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม สร้างภาคีเครือข่ายกับพื้นที่ใกล้เคียง ให้เกิดการกระจายประโยชน์อย่างเหมาะสม เท่าเทียม พร้อมให้ความสำคัญต่อการรักษาวิถีชีวิตดั้งเดิม สภาพทางสังคมและระบบนิเวศที่เอื้อต่อการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรม (ทางเลือกที่ 3)

3.1.1 สภาพตามปกติ (Business-as-Usual: BAU)¹

สภาพตามปกติ (Business-as-Usual: BAU) เป็นลักษณะการดำเนินงานที่ดำเนินการตามแผน แผนงาน และโครงการเดิมที่ได้มีการจัดเตรียมและดำเนินการไว้แล้วบางส่วน ซึ่งสภาพตามปกติเป็นกำหนดเพื่อใช้ในการประเมินเปรียบเทียบกับทางเลือกการพัฒนาด้วยการประเมินข้อมูลฐานด้านต่าง ๆ โดยสามารถอธิบายการพัฒนาตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย สภาพตามปกติได้ดังนี้

**“เป็นเมืองเก่าแห่งการท่องเที่ยวมรดกทางวัฒนธรรม
ที่อนุรักษ์ และส่งเสริมกิจกรรมและบริการที่ดีให้คงอยู่ และปรับปรุงตามศักยภาพ”**

1) ลักษณะของทางเลือกสภาพตามปกติ

เป็นทางเลือกที่ดำเนินการตามแผน แผนงาน และโครงการเดิมที่ได้มีการจัดเตรียมและดำเนินการไว้แล้วบางส่วน โดยมุ่งเน้นการบริหารจัดการจากหน่วยงานภาครัฐที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการจัดหาและจัดสรรทรัพยากรน้ำ โดยไม่มีการเพิ่มเติมหรือลดการดำเนินการในกิจกรรมใด มีทิศทางของการพัฒนาเป็นไปลักษณะเดิมในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา

2) ข้อดีของทางเลือก

ทางเลือกนี้มีลักษณะเด่นคือ มีแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่สามารถดำเนินการได้ในทันที มีความชัดเจน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับรู้และรับทราบบทบาทภารกิจแล้ว

3) ประเด็นความท้าทาย

ทางเลือกนี้ยังมีช่องว่างหรือความเสี่ยงที่แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่กำหนดขึ้นนั้น อาจยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากประชาชนมีโอกาสนในการเข้ามามีส่วนร่วมกับการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวน้อย

3.1.2 ทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ

สำหรับทางเลือกการพัฒนาที่พัฒนาขึ้นใหม่ล้วนมีเป้าหมายเพื่อบรรลุภาพอนาคตและเป้าหมายการพัฒนาที่กำหนดไว้ ซึ่งทางเลือกการพัฒนาที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 3 ทางเลือก โดยในแต่ละทางเลือกมีลักษณะของทางเลือก ซึ่งมีข้อดีและประเด็นท้าทายที่แตกต่างกัน ดังนี้

๑) ทางเลือกการพัฒนาที่ ๑

**“ก้าวไปสู่เมืองใหม่แห่งการท่องเที่ยวสร้างสรรค์อัตลักษณ์มรดกทางวัฒนธรรม สร้างเศรษฐกิจท้องถิ่น
ให้เป็นสินค้า บริการและธุรกิจใหม่และทันสมัย ดึงดูดนักท่องเที่ยว จากศักยภาพและการมีส่วนร่วม
ของนักลงทุนและประชาชนอยู่อาศัย”**

¹สภาพตามปกติ (Business-as-Usual: BAU) หมายถึง สภาพพื้นฐานของตัวชี้วัดต่าง ๆ ตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงที่ต่อเนื่องไปยังอนาคต ซึ่งดำเนินงานตามบริบทการพัฒนาเดิม เพื่อใช้เปรียบเทียบกับทางเลือกอื่น ๆ ทั้งนี้ สภาพตามปกติถือเป็นทางเลือกหนึ่ง (สศช., ๒๕๖๔ก)

1.1) ลักษณะของทางเลือกการพัฒนาที่ ๑

เป็นทางเลือกการพัฒนาที่มุ่งเน้นการเติบโตของเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการดึงดูดนักลงทุนให้เข้ามาลงทุนในพื้นที่ รวมทั้งการส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่ควบคู่ไปกับการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ ทางเลือกนี้จะใช้เวลาในการพัฒนาการท่องเที่ยวค่อนข้างรวดเร็ว และสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้กลับมาเที่ยวซ้ำในระยะที่สั้นกว่า

1.2) ข้อดีของทางเลือก

- เน้นการเติบโตของเศรษฐกิจการท่องเที่ยว สำหรับท้องถิ่น ที่ต้องสร้างสรรคการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ ทันสมัย โดยไม่จำกัดเฉพาะจากการพัฒนาของประชาชนอยู่อาศัย แต่ดึงดูดนักลงทุนที่สนใจ
- สามารถขยายศักยภาพของการท่องเที่ยวข้ามขีดจำกัดของศักยภาพของประชาชนอยู่อาศัย ทำให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และเร่งการเปลี่ยนแปลงเติบโตทางเศรษฐกิจบนฐานของการส่งเสริมการลงทุนมากขึ้น
- ใช้เวลาในการพัฒนาการท่องเที่ยวสร้างสรรค์ ได้ค่อนข้างรวดเร็ว และดึงดูดนักท่องเที่ยวให้กลับมาได้ในระยะที่สั้นกว่า

1.3) ประเด็นความท้าทาย

- อาจเสี่ยงต่อการเติบโตของการท่องเที่ยวที่เกินศักยภาพการรองรับทั้งเชิงพื้นที่ สิ่งแวดล้อม โครงสร้างพื้นฐาน แรงงานท้องถิ่น และต้องการแนวคิดใหม่ที่สร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก และนักลงทุน
- ประชาชนอยู่อาศัยอาจขาดการมีส่วนร่วม ไม่ได้พัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวด้วยฐานของความรู้ และมรดกทางวัฒนธรรมของพื้นที่ และมีนักลงทุนเข้ามาใช้ประโยชน์เกินศักยภาพ

๒) ทางเลือกการพัฒนาที่ ๒

“ก้าวไปสู่เมืองใหม่แห่งการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน สร้างโอกาสให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวหลากหลาย เชื่อมโยงกับจังหวัด พร้อมกับปรับปรุง พื้นฟูแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม ให้แหล่งท่องเที่ยวสร้างรายได้ อาชีพให้ประชาชนอยู่อาศัยเป็นผู้ขับเคลื่อน ให้ได้ต่อเนื่องและยั่งยืน”

2.1) ลักษณะของทางเลือกการพัฒนาที่ ๒

เป็นทางเลือกการพัฒนาที่มุ่งเน้นในการสร้างโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว และสร้างกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์ของชุมชนท้องถิ่น ควบคู่ไปกับการปรับปรุง พื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว และรักษามรดกทางวัฒนธรรมให้คงอยู่ ทางเลือกนี้จะทำให้ประชาชนผู้อยู่อาศัยได้เรียนรู้ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวได้ในระยะยาว

2.2) ข้อดีของทางเลือก

- เน้นการสร้างโอกาสให้แก่ประชาชนอยู่อาศัย ในการเติบโตด้านการท่องเที่ยวในระยะยาว และทำให้ประชาชนอยู่อาศัยเข้าใจ มีความรู้ เพิ่มขีดความสามารถในการสร้างโอกาสให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฐานของชุมชนท้องถิ่น
- มีเป้าหมายในการปรับปรุง พื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว รักษาสมดุลทางวัฒนธรรม ให้คงอยู่ เน้นให้เกิดความยั่งยืนทางด้านวัฒนธรรม สังคมและวิถีชีวิต ตลอดจนระบบนิเวศที่เอื้อต่อประชาชน

2.3) ประเด็นความท้าทาย

- การพัฒนาสร้างการท่องเที่ยว โดยการขับเคลื่อนจากประชาชนอยู่อาศัย อาจเป็นไปได้ช้า ไม่สำเร็จ สร้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างค่อยเป็นค่อยไป และอาจเสี่ยงต่อเป้าหมายการสร้างรายได้เป้าหมายในระยะสั้น
- เสี่ยงต่อการขาดทรัพยากรสนับสนุนจากภายนอก การลงทุนในภาพรวมไม่สม่ำเสมอ และอาจไม่ได้รับความสนใจของนักลงทุน

๓) ทางเลือกการพัฒนาที่ ๓

“ก้าวไปสู่เมืองใหม่แห่งการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม สร้างภาคีเครือข่ายกับพื้นที่ใกล้เคียง ให้เกิดการกระจายประโยชน์อย่างเหมาะสม เท่าเทียม พร้อมให้ความสำคัญต่อการรักษาวิถีชีวิตดั้งเดิม สภาพทางสังคมและระบบนิเวศที่เอื้อต่อการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรม”

3.1) ลักษณะของทางเลือกการพัฒนาที่ ๓

เป็นทางเลือกการพัฒนาที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม มีการสร้างภาคีเครือข่ายของพื้นที่ภายในและภายนอกพื้นที่ ทุกภาคส่วนจะมีการแบ่งปันผลประโยชน์ และกระจายรายได้กัน อย่างเท่าเทียม พร้อมกับการรักษามรดกทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต สังคม และระบบนิเวศ

3.2) ข้อดีของทางเลือก

- ทำให้เกิดการพัฒนากการท่องเที่ยว ที่ได้แบ่งปันประโยชน์กันกับทุกภาคส่วน อย่างเท่าเทียม เกิดการกระจายผลประโยชน์ และร่วมกันรักษามรดกทางวัฒนธรรม พร้อมกันรักษาวิถีชีวิต สังคม และระบบนิเวศ
- ขยายการท่องเที่ยวของพื้นที่ ไปร่วมสร้างสรรค์กับภาคีภายในและนอกพื้นที่ เพื่อต่อยอดสนับสนุนกัน เกิดการแลกเปลี่ยนแบ่งปันทั้ง ด้านรายได้ พร้อมร่วมกันรักษาสังคมและสิ่งแวดล้อม ร่วมกัน

3.3) ประเด็นความท้าทาย

- ประชาชนอยู่อาศัยอาจไม่ตระหนักเห็นความจำเป็นในการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ตน ร่วมกับภาคีอื่น ๆ เนื่องจากสูญเสียทรัพยากรมาก และอาจไม่ได้ประโยชน์ในระยะสั้น และไม่รวดเร็ว

บทที่ 4

การประเมินทางเลือกการพัฒนา
ในแหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า
อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

บทที่ 4

การประเมินทางเลือกการพัฒนาในแหล่งท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

การประเมินทางเลือกการพัฒนาเป็นการวิเคราะห์ผลที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงในอนาคตหากมีการดำเนินการตามทางเลือกนั้น ๆ หรือเข้าใจบริบทและสภาพของผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามทางเลือกพัฒนานั้น เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจจัดลำดับความสำคัญของทางเลือกการพัฒนาได้อย่างเหมาะสมและครอบคลุม โดยสรุปดังนี้

4.1 หลักการและวิธีการที่ใช้ในการประเมินทางเลือกการพัฒนา

ผลลัพธ์จากการพัฒนาทางเลือกการพัฒนา (บทที่ 3) ได้ทางเลือกต่าง ๆ และสภาพตามปกติของการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย การกำหนดทางเลือกต่าง ๆ โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย มีผลทำให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้าใจข้อดีและความท้าทายที่จะเกิดขึ้นจากทางเลือกต่อการเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มการพัฒนาต่าง ๆ ด้วยแนวทางและวิธีการต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน และมีอิสระในการมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาและประเด็นการพัฒนาที่ต้องการได้ ตลอดจนสามารถคาดการณ์ได้เบื้องต้นว่าทางเลือกเบื้องต้นควรมีลักษณะอะไร อย่างไร กระบวนการ SEA ต่อมาหลังจากผลลัพธ์ของการพัฒนาทางเลือกคือ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียได้พิจารณาหาทางเลือกที่เหมาะสม ที่ต้องการร่วมกัน ขั้นตอนนี้คือการประเมินทางเลือกซึ่งเป็นขั้นตอนการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม ขั้นตอนนี้เป็นวิเคราะห์ผลที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามทางเลือกต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงในอนาคตหากมีการดำเนินการตามทางเลือกนั้น ๆ หรือเข้าใจบริบทและสภาพของผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามทางเลือกนั้น เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการจัดลำดับความสำคัญของทางเลือกได้อย่างเหมาะสมและครอบคลุม โดยในการประเมินทางเลือกการพัฒนาได้สนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้เสียได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางเลือกการพัฒนาที่เหมาะสมร่วมกันผ่านการประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ ๒ ที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียร่วมพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของทางเลือกการพัฒนา ผ่านกิจกรรมการประเมินแบบตารางผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบ ซึ่งหลังจากได้ผลลัพธ์ของการประเมินทางเลือกจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียมาแล้วนั้น ผู้เชี่ยวชาญได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และร่วมกันระดมสมอง โดยมีรายละเอียดของหลักการ วิธีการ สรุปดังนี้

1) คาดการณ์การเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัด ในกรณีที่ไม่มีแผนการดำเนินงานใด ๆ เพิ่มเติมขึ้นมาใหม่หรือเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งเป็นไปตามลักษณะของทางเลือกสภาพปกติ (BAU) เพื่อใช้เป็นทางเลือกฐานในการเปรียบเทียบกับทางเลือกใหม่ที่ได้พัฒนาขึ้น โดยพิจารณาจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัดตั้งแต่อดีต-ปัจจุบันที่ได้วิเคราะห์และประเมินข้อมูลฐาน (Baseline Assessment) ไว้ มาคาดการณ์เป็นแนวโน้มในอนาคต กล่าวคือ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอดีต-ปัจจุบันเป็นอย่างไร แนวโน้มในอนาคตจะ

เป็นไปในทิศทางเดิมสำหรับกรณีที่ไม่มีการดำเนินงานใหม่เพิ่มขึ้น รายละเอียดดังตารางที่ 4.1 โดยการคาดการณ์นี้ใช้หลักการเดียวกันกับการประเมินข้อมูลฐาน

2) คาดการณ์การเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัดในกรณีที่มีการดำเนินงานตามทางเลือกการพัฒนาใหม่ที่ได้พัฒนาขึ้นทั้ง 3 ทางเลือกการพัฒนา (ทางเลือกการพัฒนาที่ 1 2 และ 3) โดยพิจารณาในมุมมองศักยภาพของแต่ละทางเลือก กล่าวคือ เป็นการพิจารณาว่าแนวทางการพัฒนาของทางเลือกพัฒนานั้นจะส่งผลให้ตัวชี้วัดเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ และหากมีการเปลี่ยนแปลงจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นได้สูงสุดอยู่ในระดับใดตามศักยภาพสูงสุดที่สามารถเกิดขึ้นได้ รายละเอียดดังตารางที่ 4.1

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณากำหนดเกณฑ์อย่างง่าย โดยแบ่งออกเป็น 4 เกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์อย่างง่าย	คะแนน
ไม่เปลี่ยนแปลง	0
ดีขึ้น/แย่ลง น้อย	+/-1
ดีขึ้น/แย่ลง ปานกลาง	+/-2
ดีขึ้น/แย่ลง มาก	+/-3
ดีขึ้น/แย่ลง มากที่สุด	+/-4

จากผลการคาดการณ์ดังกล่าวข้างต้น หากนำผลการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัดในกรณีที่มีการดำเนินงานตามทางเลือกการพัฒนาใหม่ เปรียบเทียบกับผลการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัดในกรณีที่ไม่มีการดำเนินงานใด ๆ เพิ่มเติมขึ้นมาใหม่หรือเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งเป็นไปตามลักษณะของทางเลือกตามสภาพปกติ (BAU) จะทำให้ทราบว่า หากต้องการดำเนินงานให้บรรลุสู่เป้าหมายหรือเป็นไปตามศักยภาพของแนวทางการพัฒนาของทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ นั้น จำเป็นจะต้องใช้ทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ และระยะเวลาในการดำเนินงานอย่างน้อยเพียงใดได้

ตารางที่ 4 1 การประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นของทางเลือกสภาพปกติ (BAU) และทางเลือกการพัฒนา ๑ ๒ และ ๓

ตัวชี้วัด	ทางเลือก			
	สภาพปกติ (BAU)	ทางเลือก การพัฒนาที่ 1	ทางเลือก การพัฒนาที่ 2	ทางเลือก การพัฒนาที่ 3
ด้านเศรษฐกิจ				
EC1 รายได้รวมของจังหวัดจากการท่องเที่ยวต่อปี	+1	+4	+2	+4
EC2 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย-ต่างชาติต่อปี	+1	+4	+2	+3
EC3 จำนวนคนในท้องถิ่นที่เป็นแรงงานและประกอบอาชีพในกิจกรรมการท่องเที่ยว (ผู้หญิง ผู้สูงอายุ เยาวชน ผู้พิการ)	0	+4	+3	+3
EC4 จำนวนแหล่งท่องเที่ยวและสถานประกอบการที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน	+1	+2	+2	+3
EC5 ประเภท ชนิดสินค้า /บริการที่สร้างรายได้ให้ชุมชนท้องถิ่นและได้มาตรฐาน	+1	+2	+3	+2
ด้านสังคม				
S1 จำนวนโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานความปลอดภัยและสุขอนามัย	+1	+1	+2	+3
S2 กิจกรรม/ โครงการด้านการท่องเที่ยวที่สนับสนุนการฟื้นฟู อนุรักษ์ และเผยแพร่วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น	+1	+4	+4	+4
S3 จำนวนกิจกรรม/ โครงการที่นักท่องเที่ยวหรือผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนชุมชน	+1	+3	+4	+4
S4 สัดส่วนของประชาชนที่เข้ารับการฝึกอบรมทักษะและอาชีพด้านการท่องเที่ยว	-2	+2	+2	+3
ด้านสิ่งแวดล้อม				
EN1 การจัดการขยะของผู้ประกอบการในพื้นที่ (เกณฑ์การประเมินครอบคลุมเรื่องความถี่ จุดรวบรวม ผู้รับกำจัดที่ได้รับการรับรอง การคัดแยก สัดส่วนการนำกลับมาใช้ใหม่)	-3	-3	+2	+3
EN2 สัดส่วนขยะพลาสติกในพื้นที่	-1	-3	+1	+1
EN3 คุณภาพของแหล่งน้ำในพื้นที่และโดยรอบ	-1	-1	+2	+3
EN4 จำนวนชนิดและขนาดพื้นที่ที่พืชและสัตว์ต่างถิ่นรุกราน	-1	-2	+2	+3
EN5 จำนวนรถสาธารณะบริการการท่องเที่ยวที่ใช้พลังงานทางเลือกและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	+1	+2	+3	+3

4.2 การจัดลำดับความสำคัญของทางเลือกการพัฒนา

การจัดลำดับความสำคัญของทางเลือกการพัฒนา เป็นการพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างทางเลือกการพัฒนา เพื่อหาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการพัฒนาและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย โดยให้กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียได้ร่วมกันจัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบในแต่ละทางเลือกการพัฒนาว่าทางเลือกการพัฒนาใดมีความเหมาะสมมากที่สุด ผ่านกิจกรรมการมีส่วนร่วมใน “การประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 2” ในการพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละทางเลือกการพัฒนาผู้มีส่วนได้เสียได้ร่วมกันวิเคราะห์ตามข้อมูลที่วิเคราะห์และนำเสนอไว้ในหัวข้อ 4.1 ข้างต้น เพื่อให้สามารถเข้าใจบริบทและสภาพที่คาดการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่อาจเกิดขึ้นได้จากทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ ก่อนตัดสินใจเลือกทางเลือกการพัฒนาที่เหมาะสม

การเลือกตัดสินใจทางทางเลือกการพัฒนาที่เหมาะสมของผู้มีส่วนได้เสียนั้น ได้ดำเนินการโดยใช้เทคนิคการจัดลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ หรือ Analytical Hierarchy Process (AHP) และเกณฑ์การคัดเลือกทีละคู่ (Pairwise Analysis) มาประยุกต์ใช้ผ่านแบบสอบถามสองขั้ว (Bipolar Questionnaire) ซึ่งจะช่วยให้ผู้มีส่วนได้เสียได้คิดวิเคราะห์เปรียบเทียบ (Trade off) รายละเอียดของทางเลือกทีละคู่ระหว่าง ทางเลือกสภาพปกติ ทางเลือกการพัฒนาที่ 1 ทางเลือกการพัฒนาที่ 2 และทางเลือกการพัฒนาที่ 3 เพื่อให้ง่ายต่อการตัดสินใจ และสร้างความแม่นยำในการให้น้ำหนักคะแนนตัดสินใจเปรียบเทียบทางเลือกการพัฒนา

ผลสรุปการจัดลำดับความสำคัญของทางเลือกการพัฒนาของพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย พบว่า ผู้มีส่วนได้เสีย พิจารณาตัดสินใจเลือกทางเลือกการพัฒนาที่เหมาะสมคือ “ทางเลือกการพัฒนาที่ 3 ก้าวไปสู่เมืองใหม่แห่งการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม สร้างภาคีเครือข่ายกับพื้นที่ใกล้เคียง ให้เกิดการกระจายประโยชน์อย่างเหมาะสม เท่าเทียม พร้อมให้ความสำคัญต่อการรักษาวิถีชีวิตดั้งเดิม สภาพทางสังคมและระบบนิเวศที่เอื้อต่อการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรม” โดยสรุปผลคะแนนได้ดังตารางที่ 4 2 ทั้งนี้ ผลสรุปของการจัดลำดับความสำคัญของทางเลือกการพัฒนาที่ได้จากกระบวนการ SEA นี้จะเป็นกรอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ในการพิจารณาจัดทำแผนงาน และโครงการต่อไป

ตารางที่ 4 2 ผลสรุปการจัดลำดับความสำคัญของทางเลือกการพัฒนาในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า จังหวัดสุโขทัย

ทางเลือกการพัฒนา	คะแนนทางเลือกการพัฒนา
สภาพปกติ (BAU)	9.2%
ทางเลือกการพัฒนาที่ 1	23.9%
ทางเลือกการพัฒนาที่ 2	32.5%
ทางเลือกการพัฒนาที่ 3	34.2%

บทที่ 5

มาตรการเพื่อความยั่งยืนของทางเลือกที่เหมาะสม
สำหรับแหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า
อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

บทที่ 5

มาตรการเพื่อความยั่งยืนของทางเลือกที่เหมาะสม สำหรับแหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

5.1 มาตรการสนับสนุนทางเลือกที่เหมาะสม

การกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืน (Sustainability Measures) เป็นแนวทางหรือวิธีการดำเนินงานที่ช่วยให้ประเด็นยุทธศาสตร์บรรลุตามวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยครอบคลุมทั้งการส่งเสริมการหลีกเลี่ยง และการลดหรือบรรเทา (สศช., 2564) เพื่อให้การดำเนินงานสามารถบรรลุตามเป้าหมายการพัฒนา แนวทางการพัฒนา และวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน นำไปสู่การพัฒนา “**เป็นพื้นที่พิเศษที่นำเอาคุณค่าและอัตลักษณ์จากมรดกโลกทางวัฒนธรรมมาใช้ให้คุ้มค่าเพื่อการท่องเที่ยวที่หลากหลายอย่างเหมาะสมร่วมกัน และสร้างรายได้และมีวิถีชีวิต คุณภาพชีวิตที่ดี ตลอดจนคงรักษาระบบนิเวศไว้ได้**” และนำไปสู่ความสมดุลในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมาตรการดังกล่าว มีรูปแบบที่เน้นให้ความสำคัญกับการส่งเสริม (Enhance) ผลกระทบทางบวกหรือประโยชน์ และเน้นให้ความสำคัญกับการหลีกเลี่ยง (Avoid) และการลดหรือบรรเทา (Mitigate/ Reduce) ผลกระทบทางลบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามทางเลือกการพัฒนา

ทั้งนี้ จากกระบวนการการมีส่วนร่วมพบว่าผลการประเมินผลกระทบหรือผลลัพธ์เชิงบวกที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ด้วยทางเลือกการพัฒนาที่ 3 จะส่งผลให้เกิดผลลัพธ์เชิงบวกเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้นในการผลักดันหรือการดำเนินงานตามทางเลือกการพัฒนาที่ 3 จำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืนเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดสมดุลในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนาตามทางเลือก รวมถึงระยะเวลาการดำเนินงาน เพื่อบรรลุตามมาตรการฯ โดยในการกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืนได้จำแนกระยะเวลาของมาตรการที่จะเกี่ยวโยงไปถึงช่วงเวลาในการดำเนินการของร่างโครงการ หรือกิจกรรม โดยแบ่งเป็น การดำเนินงานในระยะเร่งด่วน และการดำเนินงานแบบต่อเนื่อง โดยการดำเนินงานในระยะเร่งด่วน หมายถึง โครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการได้เสร็จสิ้นภายในระยะ 1 ปี (2566-2567) ซึ่งเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่หน่วยงานหรือพื้นที่มีความพร้อม เป็นกิจกรรมที่ควรเร่งดำเนินการ และมีการกำหนดรายละเอียดในการดำเนินการไม่ซับซ้อน สามารถดำเนินการได้ทันที หรือเป็นกิจกรรมที่มีพื้นฐานการดำเนินการมาก่อนและโครงการหรือกิจกรรมที่เสนอเป็นการต่อยอดยกระดับการพัฒนาเดิม ส่วนการดำเนินงานแบบต่อเนื่อง หมายถึง โครงการหรือกิจกรรมที่ต้องใช้เวลาในการดำเนินการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2566-2570 ซึ่งอาจจะเป็นโครงการที่มีความซับซ้อน มีรายละเอียดการดำเนินงานมาก ต้องประสานความร่วมมือหลายฝ่าย ต้องการเวลาในการตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข หรือเป็นโครงการที่จำเป็นต้องทำซ้ำต่อเนื่องทุกปี ทั้งนี้ การกำหนดช่วงเวลาดำเนินโครงการหรือกิจกรรมดังกล่าวเป็น

การกำหนดไว้เพียงเบื้องต้นเท่านั้น รายละเอียดมาตรการเพื่อความยั่งยืนสำหรับตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย สรุปไว้ดังแสดงในตารางที่ 5 1 สำหรับรายละเอียดโครงการหรือกิจกรรมของภาครัฐที่มีอยู่เดิมที่ได้รวบรวมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และโครงการหรือกิจกรรมที่กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียได้เสนอเพิ่มเติมจากการประชุมระดมความคิดเห็นครั้งที่ 3 ได้แสดงไว้ในภาคผนวก ก

ตารางที่ 5 1 มาตรการเพื่อความยั่งยืนสำหรับแหล่งท่องเที่ยวในตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ซึ่งเสนอระยะเวลาและโครงการ/กิจกรรมสนับสนุน ทั้งจากภาครัฐและจากผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่

มาตรการเพื่อความยั่งยืน	ระยะเวลาการดำเนินงาน		จำนวนโครงการ/กิจกรรม	
	เร่งด่วน (2566-2567)	ต่อเนื่อง (2566-2570)	โครงการ/กิจกรรม ภาครัฐที่มีอยู่เดิม	โครงการ/กิจกรรมที่เสนอ เพิ่มเติมจากกระบวนการ มีส่วนร่วม
ด้านสังคม				
มาตรการส่งเสริม				
การส่งเสริมการจัดกิจกรรมและสืบสาน วิถีชีวิต และเอกลักษณ์ทางประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อสร้างความพึงพอใจและประทับใจของนักท่องเที่ยว		✓	13	8
การเสริมสร้างลักษณะเด่นและอัตลักษณ์ใหม่ของชุมชนที่สนับสนุนการท่องเที่ยว	✓		6	1
การส่งเสริมการสร้างกิจกรรมเพื่อสร้างความภาคภูมิใจในวิถีชีวิตชุมชนให้สนับสนุนการท่องเที่ยว		✓	4	2
การส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการเพื่อสนับสนุนชุมชนในพื้นที่ (CSR)		✓	1	2
การส่งเสริมการฝึกอบรมทักษะและอาชีพด้านการท่องเที่ยวแก่ชุมชนและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว	✓		11	2
มาตรการหลีกเลี่ยง				
การป้องกันการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิต และเอกลักษณ์ทางประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิม		✓	-	1
มาตรการลด หรือบรรเทา				
การเพิ่มประสิทธิภาพและมาตรฐานของโครงสร้างพื้นฐานและบริการด้านการท่องเที่ยว		✓	25	3
การเพิ่มความปลอดภัยจากอุบัติเหตุและอาชญากรรม	✓		7	1

ตารางที่ 5 1 มาตรการเพื่อความยั่งยืนสำหรับตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย (ต่อ)

มาตรการเพื่อความยั่งยืน	ระยะเวลาการดำเนินงาน		จำนวนโครงการ/กิจกรรม	
	เร่งด่วน (2566-2567)	ต่อเนื่อง (2566-2570)	โครงการ/กิจกรรม ภาครัฐที่มีอยู่เดิม	โครงการ/กิจกรรมที่เสนอ เพิ่มเติมจากกระบวนการ มีส่วนร่วม
ด้านเศรษฐกิจ				
มาตรการส่งเสริม				
การพัฒนากิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติตลอดทั้งปี		✓	11	1
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาและหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้		✓	2	2
การสร้างโอกาสให้คนในท้องถิ่นเข้ามาทำงานในภาคการท่องเที่ยว		✓	6	1
การส่งเสริม และผลักดันให้แหล่งท่องเที่ยวและสถานประกอบการได้รับการรับรองมาตรฐาน		✓	1	-
การพัฒนาสินค้าและบริการใหม่ต่อยอดจากวิถีชีวิตดั้งเดิม ให้ได้มาตรฐาน	✓		7	1
การส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ และเพิ่มช่องทางการตลาดเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง		✓	29	-
การส่งเสริมการกระจายรายได้ด้านท่องเที่ยวอย่างเท่าเทียม		✓	-	1
มาตรการหลักเลี้ยง				
-				
มาตรการลด หรือบรรเทา				
-				

ตารางที่ 5 1 มาตรการเพื่อความยั่งยืนสำหรับตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย (ต่อ)

มาตรการเพื่อความยั่งยืน	ระยะเวลาการดำเนินงาน		จำนวนโครงการ/กิจกรรม	
	เร่งด่วน (2566-2567)	ต่อเนื่อง (2566-2570)	โครงการ/กิจกรรม ภาครัฐที่มีอยู่เดิม	โครงการ/กิจกรรมที่เสนอ เพิ่มเติมจากกระบวนการ มีส่วนร่วม
ด้านสิ่งแวดล้อม				
มาตรการส่งเสริม				
การส่งเสริมอนุรักษ์และลดการใช้พลังงาน		✓	1	1
การสร้างกิจกรรมส่งเสริมให้ชุมชนรักษาสีสิ่งแวดล้อม และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า		✓	3	3
มาตรการหลีกเลี่ยง				
การสร้างกิจกรรมสร้างความเข้าใจเพื่อลดจำนวนชนิดและขนาดพื้นที่สัตว์ต่างถิ่นรุกราน	✓		1	1
การหลีกเลี่ยงการใช้ภาชนะ วัสดุจากโฟม	✓		1	1
มาตรการลด หรือบรรเทา				
การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล	✓		10	1
การสร้างกิจกรรมส่งเสริมให้ชุมชนรักษาสีสิ่งแวดล้อม ลดการใช้พลาสติก	✓		2	-
การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการน้ำและบำบัดน้ำเสีย	✓		4	-
การส่งเสริมการบริการรถสาธารณะใช้พลังงานทดแทนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม		✓	3	1
การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการมลพิษทางอากาศและเสียง		✓	-	2
การสงวนแหล่งทรัพยากรธรรมชาติให้อุดมสมบูรณ์		✓	1	1
การรักษาระบบนิเวศที่เอื้อต่อการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรม		✓	-	-

ตารางที่ 5 1 มาตรการเพื่อความยั่งยืนสำหรับตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย (ต่อ)

มาตรการเพื่อความยั่งยืน	ระยะเวลาการดำเนินงาน		จำนวนโครงการ/กิจกรรม	
	เร่งด่วน (2566-2567)	ต่อเนื่อง (2566-2570)	โครงการ/กิจกรรม ภาครัฐที่มีอยู่เดิม	โครงการ/กิจกรรมที่เสนอ เพิ่มเติมจากกระบวนการ มีส่วนร่วม
ด้านอื่น ๆ				
มาตรการส่งเสริม				
การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและกิจกรรมที่มีคุณภาพสูง	✓		10	3
การติดตามและประเมินผลกระทบจากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว		✓	4	-
การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบในการเข้าใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่		✓	3	2
การสร้างภาคีเครือข่ายกับผู้มีส่วนได้เสียและพื้นที่ใกล้เคียง		✓	2	2
การจัดตั้งกลไกการมีส่วนร่วมในบริหารการอนุรักษ์และพัฒนาด้านการท่องเที่ยวโดยมี องค์ประกอบทุกภาคส่วน		✓	1	2
การเพิ่มความพึงพอใจของประชาชนในท้องถิ่นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว		✓	1	1
มาตรการหลีกเลี่ยง				
-				
มาตรการลด หรือบรรเทา				
การควบคุมมาตรฐานการให้บริการการท่องเที่ยว	✓		2	-

บทที่ 6

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย

บทที่ 6

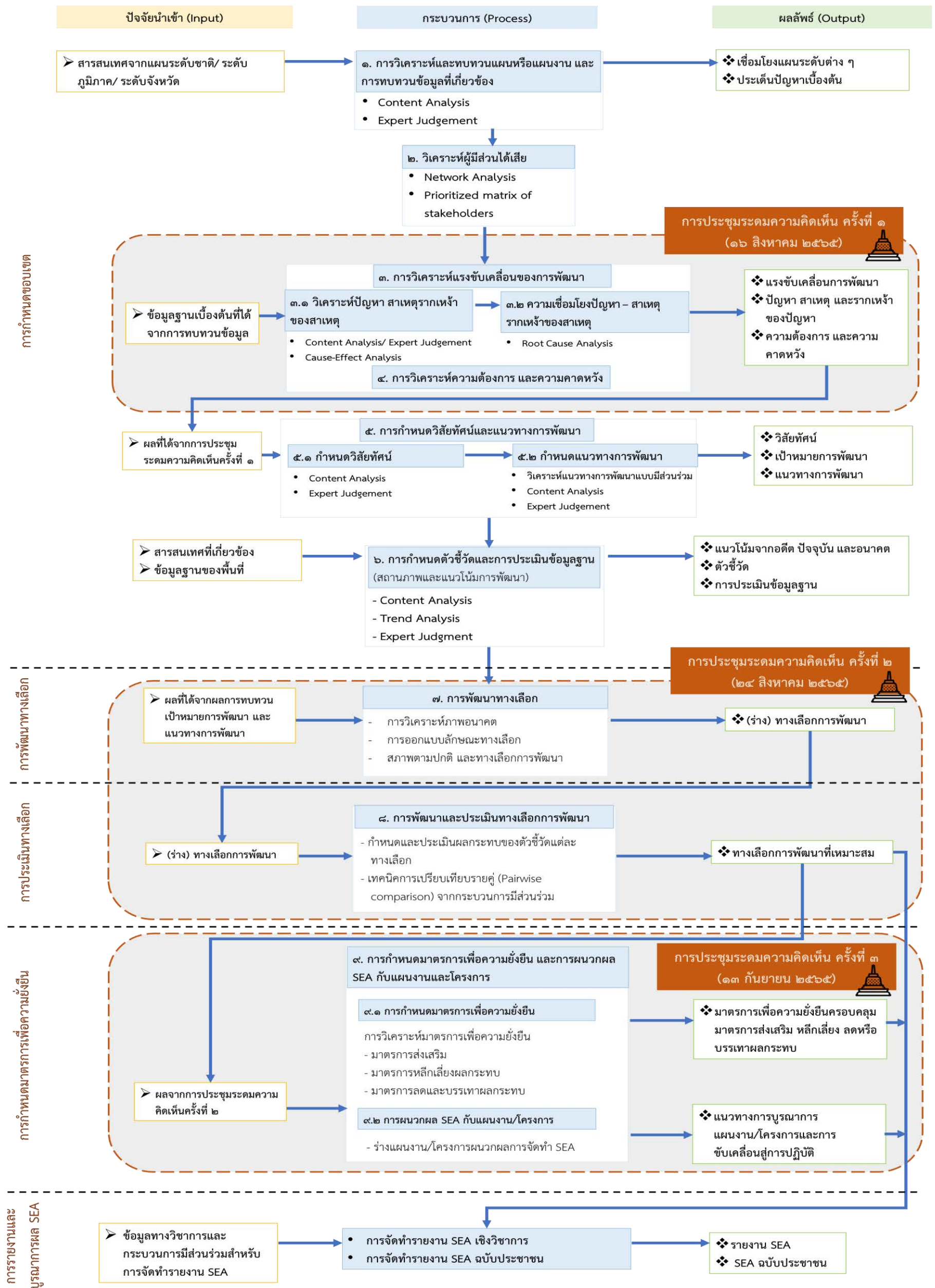
กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย

ในบทนี้จะแสดงรายละเอียดผลกิจกรรมการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นตัวแทนของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตลอดกระบวนการ SEA โดยในการดำเนินงานได้กำหนดและออกแบบกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในขั้นตอนสำคัญของการจัดทำ SEA ตลอดกระบวนการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการจัดทำ SEA ในขั้นตอนต่าง ๆ รวมทั้งเป็นช่องทางให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในการเสนอข้อคิดเห็น ข้อกังวล และข้อเสนอแนะ เพื่อนำผลการระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียไปวิเคราะห์และปรับปรุง ให้มีความครบถ้วนเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

6.1 ผลกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในตลอดกระบวนการ SEA ได้จัดให้มีกิจกรรมการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการกำหนดขอบเขต (การวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนของการพัฒนา การวิเคราะห์ความต้องการและความคาดหวัง) ขั้นตอนการพัฒนาทางเลือก ขั้นตอนการประเมินทางเลือก และขั้นตอนการกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืน โดยกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียได้เข้ามามีส่วนร่วมกระบวนการ และระดมความคิดเห็นผ่านกิจกรรมการมีส่วนร่วมทั้งหมดจำนวน 3 ครั้ง แบ่งเป็น การประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 1 (16 สิงหาคม 2565) การประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 2 (24 สิงหาคม 2565) และการประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 3 (13 กันยายน 2565) แสดงดังรูปที่ 6 1

ขั้นตอนการวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลลัพธ์ (Output) ของกระบวนการ SEA

รูปที่ 6 1 การจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับกระบวนการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA)

สำหรับรายละเอียดผลกิจกรรมการมีส่วนร่วมในกระบวนการ SEA สรุปดังนี้

6.1.1 ผลการจัดประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 1

การจัดประชุมระดมความคิดเห็นครั้งที่ 1 ได้ดำเนินการเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2565 ณ โรงแรมสุโขทัยเทอร์เซอร์ รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดสุโขทัย มีผู้เข้าร่วมทั้งหมด 20 คน (ภาครัฐ จำนวน 7 คน และภาคประชาชน จำนวน 13 คน) ซึ่งเป็นการประชุมระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวพื้นที่มรดกโลกทางวัฒนธรรม ในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า และใกล้เคียง จังหวัดสุโขทัย โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- ทบทวนบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่
- วิเคราะห์ถึงประเด็นปัญหา และสาเหตุ/รากของปัญหา ในทุกมิติการพัฒนาของพื้นที่ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในอดีต จนถึงปัจจุบัน
- วิเคราะห์หาความต้องการและความคาดหวังในการพัฒนาการท่องเที่ยว

ในการประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 1 ได้มีการระดมความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย 2) การรวบรวมประเด็นปัญหา และสาเหตุ 3) การรวบรวมความต้องการ และความคาดหวังการพัฒนาและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า จังหวัดสุโขทัย ซึ่งภาพถ่ายบรรยากาศการจัดประชุมระดมความคิดเห็นครั้งที่ 1 แสดงดังรูปที่ 6 2 ส่วนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 1 สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังตารางที่ 6 1

รูปที่ 6 2 ภาพถ่ายบรรยากาศการจัดประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 1

ตารางที่ 6 1 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 1

ด้าน	ประเด็นปัญหาสำคัญ (เรียงตามลำดับความสำคัญ)
เศรษฐกิจ	1. ต้นทุนค่าครองชีพสูงขึ้น
	2. ระบบงานด้านเศรษฐกิจขาดคุณภาพ
	3. รายได้ไม่สม่ำเสมอ/ไม่กระจาย/ลดลง
	4. โอกาสการเข้าถึง/สร้างรายได้น้อย
	5. ไม่มีเกณฑ์ในการกำหนดราคาให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน
สังคม	1. ขาดโอกาสการจ้างงานของชุมชน (คุณภาพชีวิตต่ำ/ความแออัดของชุมชน)
	2. โครงสร้างพื้นฐานด้านความปลอดภัยด้านสาธารณสุขไม่พร้อมและเพียงพอ
	3. วิถีวัฒนธรรมดั้งเดิมเปลี่ยนแปลง
	4. ขาดแรงงานท้องถิ่นสนับสนุนการท่องเที่ยว
	5. สุขภาพคนในชุมชน (ผู้สูงอายุ)
สิ่งแวดล้อม	1. การจัดการขยะไม่ถูกต้อง/ไม่เพียงพอ
	2. แหล่งน้ำเสื่อมโทรม ขาดการจัดการ (น้ำเสียจากชุมชน และผู้ประกอบการ)
	3. ผลกระทบจากมลพิษอากาศ (ฝุ่นละอองจากการเผาไหม้และรถยนต์)
	4. พืช/สัตว์ต่างถิ่นรุกราน
	5. พื้นที่สีเขียวน้อย ขาดการดูแล
อื่น ๆ	1. การประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอและไม่ต่อเนื่อง
	2. การใช้ประโยชน์ทรัพยากรไม่เกิดประโยชน์สูงสุด
	3. ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน
	4. กฎระเบียบของอุทยานอาจเป็นอุปสรรค ต่อการใช้ประโยชน์พื้นที่

6.1.2 ผลการจัดประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 2

การจัดประชุมระดมความคิดเห็นครั้งที่ 2 ได้ดำเนินการเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2565 ณ บ้านหม้อ รีสอร์ท จังหวัดสุโขทัย มีผู้เข้าร่วมทั้งหมด 26 คน (ภาครัฐ จำนวน 9 คน และภาคประชาชน จำนวน 17 คน) ซึ่งเป็นการประชุมระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวพื้นที่มรดกโลกทางวัฒนธรรม ในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า และใกล้เคียง จังหวัดสุโขทัย ต่อเนื่องจากการประชุมระดมความคิดเห็นครั้งที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- พิจารณาและกำหนดทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาร่วมกัน ของทุกภาคส่วน
- ประเมินผลกระทบของตัวชี้วัดในแต่ละทางเลือกการพัฒนา
- เลือกทางเลือกการพัฒนาที่เหมาะสม สำหรับการพัฒนาพื้นที่ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของ อพท. และประเทศ ในช่วงระยะเวลาเป้าหมาย

ในการประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 2 ได้มีการแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) การพิจารณาและกำหนดทางเลือกการพัฒนา 2) การประเมินผลกระทบของตัวชี้วัดในแต่ละทางเลือกการพัฒนา

พัฒนา 3) เลือกทางเลือกการพัฒนาที่เหมาะสม ซึ่งภาพถ่ายบรรยากาศการจัดประชุมระดมความคิดเห็นครั้งที่ 2 แสดงดังรูปที่ 6 3 ส่วนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 2 สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังตารางที่ 6 2

รูปที่ 6 3 ภาพถ่ายบรรยากาศการจัดประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 2

ตารางที่ 6 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้เสียต่อทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ

ทางเลือก การพัฒนา	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	
	ผลดี/ประโยชน์	ผลเสีย/ข้อท้าทาย
ทางเลือก การพัฒนาที่ 1	- สามารถเพิ่มกลุ่มนักท่องเที่ยวใหม่ ๆ เข้ามาเที่ยว	- การเติบโตทางด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว อาจจะทำให้เกินศักยภาพของพื้นที่
	- การขับเคลื่อนแผนงานสามารถทำได้รวดเร็ว	- ขาดความยั่งยืนในกรณีที่ผู้ลงทุนยกเลิกสัญญา
	- ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว	- นักลงทุนจะไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ที่ชุมชนควรได้อย่างแท้จริง แต่จะคำนึงถึงกำไรมาเป็นอันดับแรก
	- สามารถนำนวัตกรรมใหม่เข้ามาให้บริการได้อย่างรวดเร็ว เช่น รถคอกหมูไฟฟ้า จักรยานไฟฟ้า และรถไฟฟ้า เป็นต้น	- วิถีชีวิตอาจจะเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากมีนักลงทุนต่างชาติ หรือนายทุนที่อื่นเข้ามาในพื้นที่
	- เป็นช่องทางในการเพิ่มแหล่งเงินทุน เพื่อสร้างรายได้	- อาจขาดความยั่งยืน ไม่ตอบสนองต่อคนในพื้นที่อย่างจริงจัง
	- มีสินค้า ผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ ๆ เกิดขึ้น มีคนช่วยคิดช่วยทำ ทำให้เศรษฐกิจเติบโตเร็ว	- อาจเกิดการก่ออาชญากรรม เนื่องจากแรงงานต่างถิ่นเข้ามาทำงานในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น
	- มีการระดมความคิดที่หลากหลาย สังเคราะห์ข้อมูลในแง่มุมที่กว้างมากขึ้น	- กฎระเบียบอาจควบคุมดูแลไม่ทั่วถึง เนื่องจากนักลงทุนต่างถิ่น
	- เปิดโอกาสในการทำงานของคนในพื้นที่ และโอกาสในการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน	- แรงงานต่างถิ่นขาดความรู้ และมีความคิดเดิม ๆ ไม่อยากเปลี่ยนแปลง
	- คนในสังคมเกิดการปรับตัวต่อการเจริญเติบโต	- อาจไม่มีการจัดการขยะที่ดี
	- คนในพื้นที่ตื่นตัวในการทำงาน และอยากสร้างพื้นที่ให้เกิดการพัฒนาอยู่เสมอ	- ขยะเพิ่มมากขึ้น และอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำตามมา
	- มลพิษทางอากาศน้อยลง	- น้ำไม่เพียงพอ
	- สภาพของเมืองในพื้นที่จะมีการปรับตัว และหลอมรวมกันได้	- การประชาสัมพันธ์อยู่เฉพาะในจังหวัด
ทางเลือก การพัฒนาที่ 2	- ประชาชนมีอาชีพและรายได้เพิ่มมากขึ้น สามารถเลี้ยงครอบครัวได้	- คิดกันเอง ทำกันเอง ความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ อาจไม่เกิดขึ้น ทำให้การพัฒนาสินค้าใหม่ ๆ ช้า
	- กระตุ้นการไหลเวียนเงินภายในชุมชน	- การเติบโตทางด้านเศรษฐกิจทำได้ช้า ต้องใช้เวลา
	- รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และยั่งยืน	- ชุมชนขาดทักษะความรู้
	- ประชาชนในพื้นที่เป็นเจ้าของธุรกิจ บริหารจัดการเอง ทำให้เกิดรายได้โดยตรง	- ยังไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลของชุมชนในเรื่องภูมิปัญญา
	- เกิดความยั่งยืนทางด้านเศรษฐกิจ	- ต้องใช้งบประมาณส่วนตัว อาจขาดงบประมาณเพื่อความต่อเนื่อง
	- ประชาชนมีความรู้ดีตัวและสามารถสร้างความยั่งยืนไปสู่รุ่นลูก รุ่นหลาน	- ใช้เวลานานในการสร้างความเข้าใจและความรู้กับประชาชน
	- คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น เนื่องจากเศรษฐกิจดีขึ้น มีการค้าขาย การลงทุนเพิ่มขึ้น	

ตารางที่ 6 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้เสียต่อทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ (ต่อ)

ทางเลือกการพัฒนา	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	
	ผลดี/ประโยชน์	ผลเสีย/ข้อท้าทาย
ทางเลือกการพัฒนา	- ประชาชนในพื้นที่ได้ประกอบอาชีพในชุมชนเกิดความอบอุ่นในครอบครัว	
	- ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น	
	- ประชาชนได้ความรู้และสร้างจิตสำนึกในการรักษาสีน้ำเงิน ลวดลาย ลวดประติมากรรม และนำกลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์	
	- พื้นที่สีเขียวเพิ่มมากขึ้น	
	- ผู้ประกอบการดำเนินการตามข้อกำหนดของภาครัฐมากขึ้น	
ทางเลือกการพัฒนาที่ 3	- มีการลงทุนจากทุกภาคส่วนทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด	- อาจมีอุปสรรคในข้อกฎระเบียบที่ใช้ร่วมกัน ทำให้เศรษฐกิจเติบโตช้า
	- เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ภาคประชาชน	- ต้องมีการปรับปรุงกฎระเบียบในการใช้ประโยชน์พื้นที่ เพื่อเพิ่มการลงทุนในพื้นที่
	- เมืองใหญ่ขึ้นมีคนเข้ามาในชุมชนเพิ่มมากขึ้น	- ต้นทุนค่าครองชีพอาจสูงขึ้น
	- การเติบโตจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพิ่มช่องทางที่หลากหลาย	- ความคิดจากหลายภาคส่วนอาจมีการกระทบกระทั่งกัน ควรมีกฎระเบียบหรือข้อบังคับร่วมกัน
	- เกิดความหลากหลายของภาคีเครือข่าย มุมมองของการพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติ	- การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปได้ช้า
	- เกิดการร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ชุมชน เอกชน และเครือข่ายภาคี ช่วยให้เกิดรายได้ เกิดการเติบโตด้านการท่องเที่ยวที่พอเหมาะ	- ทักษะในการบริการมีมาตรฐานที่ไม่เท่ากัน
	- เศรษฐกิจเติบโตไปพร้อมกับรักษาวินัยชีวิตของชุมชน มีความหลากหลายในด้านความคิด เพราะมีส่วนร่วมจากหลายภาคส่วน	- การพัฒนาอาจล่าช้า เนื่องจากต้องรอการสนับสนุนจากหน่วยงาน
	- ชุมชนได้ร่วมขับเคลื่อน เกิดการตื่นตัวในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และสามารถส่งต่อรุ่นต่อรุ่น	- หน่วยงานที่มารับผิดชอบอาจจะไม่มีศักยภาพ / การบริหารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นไปตามแผนของส่วนกลาง
	- เกิดเครือข่ายและความร่วมมือของคนในชุมชนเพิ่มมากขึ้น	- ชุมชนจะขาดความมีส่วนร่วมในบางเรื่อง อาจเกิดความแตกแยก ไม่สามัคคีในอนาคต
	- มีเครือข่ายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมากขึ้น มีแนวคิดใหม่ ๆ	- การปรับตัวของคนในชุมชนเป็นไปได้ช้า
	- มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เนื่องจากมีแนวทางที่ชัดเจน	- คนเลิกงานมากขึ้น
	- สังคมเกิดการรักษารากเหง้าทางวัฒนธรรม เกิดการร่วมมือจากทุกภาคีหน่วยงาน เกิดความตระหนักรู้	- ระบบขนส่งไม่เพียงพอ

ตารางที่ 6 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้เสียต่อทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ (ต่อ)

ทางเลือก การพัฒนา	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	
	ผลดี/ประโยชน์	ผลเสีย/ข้อท้าทาย
	- มีการส่งเสริมให้เกิดการรักษาทุนทางวัฒนธรรมในทุกภาคส่วน	- ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการเติบโตด้านสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยว เช่น น้ำเสีย ขยะ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง
	- การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน เพราะมีการรักษาวินัยชีวิตดั้งเดิม และระบบนิเวศทางวัฒนธรรมจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน	- การเห็นคุณค่า และการรักษาจะลดน้อยลง
	- การเติบโตอย่างยั่งยืน เพราะมีการคำนึงถึงระบบนิเวศ และต้นทุนของทรัพยากรด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- การกระจายผลประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมอาจเป็นปัญหาอุปสรรคในทุก ๆ ด้าน
	- ประชาชนเห็นคุณค่าของทรัพยากรในพื้นที่มากขึ้น	

6.1.3 ผลการจัดประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 3

การจัดประชุมระดมความคิดเห็นครั้งที่ 3 ได้ดำเนินการเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2565 ณ โรงแรมสุโขทัยเทอร์เซอร์ รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดสุโขทัย มีผู้เข้าร่วมทั้งหมด 42 คน (ภาครัฐ จำนวน 23 คน และภาคประชาชน จำนวน 19 คน) ซึ่งเป็นการประชุมระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวพื้นที่มรดกโลกทางวัฒนธรรม ในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า และใกล้เคียง จังหวัดสุโขทัย ต่อเนื่องจากการประชุมระดมความคิดเห็นครั้งที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- ระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่
- ร่วมแสดงข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและร่วมกันกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืนที่เหมาะสมสำหรับทางเลือกการพัฒนาของพื้นที่ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของ อพท. และประเทศ ในช่วงระยะเวลาเป้าหมาย

ในการประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 3 ได้มีการแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) การกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืน 2) การเสนอโครงการ หรือกิจกรรมเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม ซึ่งภาพถ่ายบรรยากาศการจัดประชุมระดมความคิดเห็นครั้งที่ 3 แสดงดังรูปที่ 6 4 ส่วนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 3 สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังตารางที่ 6 3

รูปที่ 6 ภาพถ่ายบรรยากาศการจัดประชุมระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 3

ตารางที่ 6 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้เสียต่อโครงการ/กิจกรรมที่มีอยู่เดิมภายใต้มาตรการเพื่อความยั่งยืน

ด้าน	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง / ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
สังคม	- เพิ่มเติมโครงการ/กิจกรรม เพื่อส่งเสริมการสืบสาน วิถีชีวิต และเอกลักษณ์ทางประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ การจัดงานรำลึกวงศ์พระร่วง การจัดงานประเพณีการแข่งขันเรือ การจัดงานประเพณีและส่งเสริมสักการะพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ การฟื้นฟูประเพณีการรับขวัญข้าวแบบโบราณ การฟื้นฟูการเล่นโบราณ การจัดงานสักการะพ่อขุนผาเจ้า การจัดงานสักการะรอยพระพุทธรูป วัดเขาพระบาทใหญ่ และการพัฒนาศาลหลักเมืองสุโขทัยให้เป็นที่รู้จัก	- วัฒนธรรมจังหวัดสุโขทัย - เทศบาลตำบลเมืองเก่า - อบต.เมืองเก่า - อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย
	- เพิ่มเติมกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างลักษณะเด่นและอัตลักษณ์ใหม่ของชุมชนที่สนับสนุนการท่องเที่ยว ได้แก่ กิจกรรมหิ้วตะกร้าทุ่งผ้าถุง	- วัฒนธรรมจังหวัดสุโขทัย - ชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนเมืองเก่า สุโขทัย
	- เพิ่มเติมโครงการ/กิจกรรม เพื่อส่งเสริมการสร้างกิจกรรมเพื่อสร้างความภาคภูมิใจในวิถีชีวิตชุมชน ได้แก่ พัฒนาตลาดชุมชน "ยลวิถีสังคมโลก ถนนสังคมโลก" และส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้การทำสังคโลก การจักสาน และไม้แกะสลัก	- เทศบาลตำบลเมืองเก่า - อบต.เมืองเก่า - ชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนเมืองเก่า สุโขทัย - ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง
	- เพิ่มเติมโครงการ เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ ได้แก่ โครงการส่งเสริม CSR กับกลุ่มเปราะบางในพื้นที่ และโครงการส่งเสริม CSR เปลี่ยนแบตเตอรี่ไฟฟ้า	- ผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่ - องค์กรหรือบริษัทภายนอกที่มีองค์ความรู้เฉพาะหรือสนใจกิจกรรม CSR
	- เพิ่มเติมโครงการ เพื่อส่งเสริมการฝึกอบรมทักษะและอาชีพด้านการท่องเที่ยวแก่ชุมชนและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ สนับสนุนเงินทุนเพิ่มทักษะอาหารชุมชน และพัฒนาต่อยอดอาหารท้องถิ่น และอบรมภาษาถิ่นสุโขทัยให้เด็กและเยาวชน	- อพท. - พัฒนาชุมชน - สถาบันการศึกษาในท้องถิ่น
	- เพิ่มเติมโครงการ/กิจกรรม สำหรับมาตรการหลีกเลี่ยง ได้แก่ การออกกระเป๋ยบและส่งเสริมประชาสัมพันธ์ความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ชัดเจน เช่น การแต่งกายในโบราณสถาน เป็นต้น	- อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย - วัฒนธรรมจังหวัดสุโขทัย - ผู้ประกอบการโรงแรม
	- เพิ่มเติมโครงการ/กิจกรรม สำหรับมาตรการลดหรือบรรเทาโดยการเพิ่มประสิทธิภาพและมาตรฐานของโครงสร้างพื้นฐานและบริการ ได้แก่ การขยายระบบไฟฟ้าให้ครอบคลุมพื้นที่ชุมชนและรอบคูเมือง การเพิ่มอัตลักษณ์ของป้ายต่าง ๆ ในพื้นที่เมืองเก่า และการทำระบบประกันอุบัติเหตุสำหรับรถไฟฟ้า	- เทศบาลตำบลเมืองเก่า - อบต.เมืองเก่า - ขนส่งจังหวัดสุโขทัย - อพท. - ผู้ประกอบการรถไฟฟ้า
	- เพิ่มเติมโครงการ/กิจกรรม เพื่อเพิ่มความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ได้แก่ การจัดระเบียบสุนัขจรจัดในอุทยานประวัติศาสตร์และชุมชน	- เทศบาลตำบลเมืองเก่า - อบต.เมืองเก่า - อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย - ปศุสัตว์จังหวัด
เศรษฐกิจ	- เพิ่มเติมโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาโครงการด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ การจัดทำปฏิทินท่องเที่ยวให้ครอบคลุมตลอดช่วงเวลากลางวัน และกลางคืน และตลอดทั้งปี เช่น กิจกรรม Light	- ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุโขทัย - ททท. สำนักงานสุโขทัย

up การแข่งขันทำอาหารท้องถิ่น การจัดประชุมระดับประเทศ การ ร่วางกลางคืน หาเห็ดป่าหน้าฝน เป็นต้น	- อพท. - สมาคมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จังหวัดสุโขทัย - ประชาชนชุมชน - ชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยชุมชนเมืองเก่า สุโขทัย
- เพิ่มเติมโครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิ ปัญญาและหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ ได้แก่ การ จัดทำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นของสุโขทัย และการจัดกิจกรรม ตลาดของดีทุกอำเภอ	- อพท. - วัฒนธรรมจังหวัดสุโขทัย - สถาบันการศึกษาในท้องถิ่น - อุตสาหกรรมจังหวัดสุโขทัย - พาณิชย์จังหวัดสุโขทัย
- เพิ่มเติมโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการสร้างโอกาสให้คนในท้องถิ่น เข้ามาทำงาน ได้แก่ จัดอบรมผู้สูงอายุ เช่น ทำกลีบบกระทง เป็นต้น	- พัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ - ชมรมผู้สูงอายุ - เทศบาลตำบลเมืองเก่า - อบต.เมืองเก่า
- เพิ่มเติมโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาสินค้าและบริการ ใหม่ต่อยอดจากวิถีชีวิตดั้งเดิมให้ได้มาตรฐาน ได้แก่ การส่งเสริมการ ท่องเที่ยวเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมสรีดงสู่ถึงโขกพระร่วง	- อบต.เมืองเก่า - อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย - อุทยานแห่งชาติรามคำแหง
- เพิ่มเติมโครงการ/กิจกรรมส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ และเพิ่ม ช่องทางการตลาดเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การเชื่อมโยงเส้นทางรกราง/รถไฟฟ้ากับแหล่งท่องเที่ยวใน ชุมชน	- ขนส่งจังหวัดสุโขทัย - อพท. - ชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยชุมชนเมืองเก่า สุโขทัย

**ตารางที่ 6 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้เสียต่อโครงการ/กิจกรรมที่มีอยู่เดิมภายใต้
มาตรการเพื่อความยั่งยืน (ต่อ)**

ด้าน	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง / ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
สิ่งแวดล้อม	- เพิ่มเติมโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมอนุรักษ์และลดการใช้พลังงาน ได้แก่ การรณรงค์ประชาสัมพันธ์การลดใช้พลังงานและทรัพยากร	- พลังงานจังหวัดสุโขทัย - การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัด สุโขทัย
	- เพิ่มเติมโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมให้ชุมชนรักษาสีสิ่งแวดล้อม และ ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ได้แก่ การจัดตั้งชมรมคนรักการปลูกต้นไม้ การสร้างเครือข่ายจิตอาสาอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการปรับปรุงพื้นที่ สีเขียวในแหล่งท่องเที่ยวและชุมชน	- อบต.เมืองเก่า - เทศบาลตำบลเมืองเก่า - สถาบันการศึกษาในท้องถิ่น - ผู้นำชุมชน/หัวหน้าหมู่บ้าน กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน
	- เพิ่มเติมโครงการ/กิจกรรม สำหรับมาตรการหลีกเลี่ยง เพื่อลด จำนวนชนิดและขนาดพื้นที่สัตว์ต่างถิ่นรุกราน ได้แก่ การกำจัดและ ผลักดันสัตว์ต่างถิ่นที่สร้างความเสียหายในระบบนิเวศ	- อบต.เมืองเก่า - เทศบาลตำบลเมืองเก่า - อุทยานแห่งชาติรามคำแหง - อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย
	- เพิ่มเติมโครงการ/กิจกรรมหลีกเลี่ยงการใช้ภาชนะ วัสดุจากโฟม ได้แก่ การรณรงค์ให้ร้านค้าขายยาภาชนะโฟม 100% และส่งเสริมให้ ใช้วัสดุที่ย่อยสลายได้	- อบต.เมืองเก่า - เทศบาลตำบลเมืองเก่า - อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

- เพิ่มเติมโครงการ/กิจกรรม สำหรับมาตรการลดหรือบรรเทา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ได้แก่ การบริหารจัดการระบบขนส่งขยะเพื่อหลีกเลี่ยงกลิ่นรบกวนแก่นักท่องเที่ยว	- อบต.เมืองเก่า - เทศบาลตำบลเมืองเก่า
- เพิ่มเติมโครงการ/กิจกรรม สำหรับมาตรการลดหรือบรรเทา ในการส่งเสริมการบริการรถสาธารณะใช้พลังงานทดแทนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ส่งเสริมกลุ่มบริการยานพาหนะที่มีมาตรฐาน และแพร่หลายทั้งภาครัฐและเอกชน	- อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย - ผู้ประกอบการรถไฟฟ้า
- เพิ่มเติมโครงการ/กิจกรรม สำหรับมาตรการลดหรือบรรเทา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการมลพิษทางอากาศและเสียง ได้แก่ การรณรงค์ปลูกจิตสำนึกลดกิจกรรมการเผาในที่โล่ง และการควบคุมเสียงรบกวนในพื้นที่	- อบต.เมืองเก่า - เทศบาลตำบลเมืองเก่า
- เพิ่มเติมโครงการ/กิจกรรม สำหรับมาตรการลดหรือบรรเทา สกวนแหล่งทรัพยากรธรรมชาติให้อุดมสมบูรณ์ ได้แก่ โครงการสำรวจและอนุรักษ์ทรัพยากรพื้นถิ่นในพื้นที่ เช่น สมุนไพร ปลาพื้นถิ่น เป็นต้น	- อบต.เมืองเก่า - เทศบาลตำบลเมืองเก่า - ชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน - สถาบันการศึกษาในท้องถิ่น - ผู้นำชุมชน/หัวหน้าหมู่บ้าน - กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน - ปราชญ์ชุมชน - สวนพฤกษศาสตร์พระแม่ย่า - ประมงอำเภอ ประมงจังหวัด

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๖๔. แนวทางการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง). สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, กรุงเทพฯ.

ภาคผนวก ก

โครงการหรือกิจกรรมของภาครัฐที่มีอยู่เดิม
และที่เสนอเพิ่มเติมจากกระบวนการมีส่วนร่วม

ด้านสังคม (S)	
มาตรการส่งเสริม	
การส่งเสริมการจัดกิจกรรมและสืบสาน วิถีชีวิต และเอกลักษณ์ทางประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อสร้างความพึงพอใจและประทับใจของนักท่องเที่ยว (ต่อเนื่อง)	
แผนปฏิบัติการประจำปีจังหวัดสุโขทัย พ.ศ.๒๕๖๖	
๑	โครงการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต และสืบสานประเพณี วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยน้อมนำ ศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติ
ร่างแผนฯ ทกจ. ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๒	อบรมสร้างภูมิคุ้มกันทางวัฒนธรรมให้แก่ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อสามารถบริหารจัดการวัฒนธรรมทางการท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้องมีคุณค่าและยั่งยืน
แผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองเก่า ๖๖-๗๐	
๓	โครงการจัดงานประเพณีลอยกระทงเผาเทียนเล่นไฟ
๔	โครงการจัดงานประเพณีสงกรานต์
๕	โครงการจัดงานประเพณีไหว้นบทำบุญอารอยพระพุทธรูปเพ็ญเดือน ๔
๖	โครงการจัดงานย้อนอดีตมหาสงกรานต์กรุงสุโขทัย
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๗	โครงการส่งเสริมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม เมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
แผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนพัฒนาชุมชน อบต.เมืองเก่า	
๘	โครงการปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเขตตำบลเมืองเก่า
ร่างแผนฯ ทกจ. ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๙	พัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชิงสร้างสรรค์จังหวัดสุโขทัย
๑๐	พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองมรดกโลก Crafts and Folk Art
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๑๑	โครงการส่งเสริมการคุ้มครองและอนุรักษ์อย่างต่อเนื่องเพื่อคงคุณค่าในการเรียนรู้ที่ถูกต้องสำหรับการท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลกอย่างยั่งยืนตามวิถีปกติใหม่
๑๒	โครงการเสริมสร้างการรับรู้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
๑๓	โครงการส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวแนวใหม่สร้างมูลค่าเศรษฐกิจ
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนฯที่มีอยู่เดิมจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๑	การจัดงานรำลึกกวีศรีพระร่วง
๒	การจัดงานประเพณีการแข่งขันเรือ

ด้านสังคม (S)	
มาตรการส่งเสริม	
การส่งเสริมการจัดกิจกรรมและสืบสาน วิถีชีวิต และเอกลักษณ์ทางประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อสร้างความพึงพอใจและประทับใจของนักท่องเที่ยว (ต่อเนื่อง) (ต่อ)	
๓	การจัดงานประเพณีและส่งเสริมสักการะพ่อขุนศรีอินทราทิตย์
๔	การฟื้นฟูประเพณีการรับขวัญข้าวแบบโบราณ
๕	การฟื้นฟูการเล่นโบราณ (เช่น การเล่นว่าวพระร่วง เพลงสุโขทัย เพลงพื้นบ้าน การตีกลี เป็นต้น)
๖	การจัดงานสักการะพ่อปู่ผาดำ
๗	การจัดงานสักการะรอยพระพุทธรูป วัดเขาพระบาทใหญ่
๘	การพัฒนาศาลหลักเมืองสุโขทัยให้เป็นที่รู้จัก
การเสริมสร้างลักษณะเด่นและอัตลักษณ์ใหม่ของชุมชนที่สนับสนุนการท่องเที่ยว (เร่งด่วน)	
ร่างแผนฯ ทกจ. ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๑๔	โครงการพัฒนาสุโขทัยเมืองสร้างสรรค์ด้านหัตถกรรมและศิลปะพื้นบ้าน
๑๕	โครงการพัฒนาเมืองแห่งการเรียนรู้จังหวัดสุโขทัย(GNLC)
แผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองเก่า ๖๖-๗๐	
๑๖	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการหาอัตลักษณ์ของแต่ละชุมชนภายในเขตเทศบาลตำบลเมืองเก่า
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๑๗	โครงการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันการท่องเที่ยวมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
๑๘	โครงการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากอัตลักษณ์ท้องถิ่น
๑๙	โครงการจัดทำข้อมูลแผนที่มรดกวัฒนธรรมชุมชนด้านหัตถกรรมและศิลปะพื้นบ้าน
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มียุทธศาสตร์เดิมจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๙	กิจกรรมหิ้วตะกร้า ทุ่งผ้าถุง
การส่งเสริมการสร้างกิจกรรมเพื่อสร้างความภาคภูมิใจในวิถีชีวิตชุมชนให้สนับสนุนการท่องเที่ยว (ต่อเนื่อง)	
แผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองเก่า ๖๖-๗๐	
๒๐	โครงการถนนสังคโลก
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๒๑	โครงการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิทัศน์ริมคลองแม่รำพันเชื่อมโยงมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์สุโขทัย
๒๒	โครงการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มด้านคุณค่าเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์ด้วยทรัพย์สินทางปัญญา

ด้านสังคม (S)	
มาตรการส่งเสริม	
การส่งเสริมการสร้างกิจกรรมเพื่อสร้างความภาคภูมิใจในวิถีชีวิตชุมชนให้สนับสนุนการท่องเที่ยว (ต่อเนื่อง) (ต่อ)	
๒๓	โครงการค่ายเยาวชนเพื่อเรียนรู้และสืบสานวัฒนธรรม
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มียุทธศาสตร์เดิมจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๑๐	พัฒนาตลาดชุมชน "ยลวิถีสังคโลก ถนนสังคโลก"
๑๑	ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้การทำสังคโลก การจักสาน และไม้แกะสลัก
การส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการเพื่อสนับสนุนชุมชนในพื้นที่ (CSR) (ต่อเนื่อง)	
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๒๔	โครงการยกระดับธุรกิจท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวตามวิถีปกติใหม่ในเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มียุทธศาสตร์เดิมจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๑๒	โครงการส่งเสริม CSR กับกลุ่มเปราะบางในพื้นที่
๑๓	โครงการส่งเสริม CSR เปลี่ยนแบตเตอรี่ไฟฟ้า
การส่งเสริมการฝึกอบรมทักษะและอาชีพด้านการท่องเที่ยวแก่ชุมชนและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว (เร่งด่วน)	
แผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองเก่า ๖๖-๗๐	
๒๕	โครงการอบรมนักสื่อความหมาย (มัคคุเทศก์) แนะนำการท่องเที่ยว
๒๖	โครงการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
๒๗	โครงการอบรมให้ความรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพ และการท่องเที่ยว
แผนพัฒนาท้องถิ่น อบจ.สุโขทัย ๖๖-๗๐	
๒๘	ส่งเสริมค่านิยมการท่องเที่ยวเพื่อเป็นเจ้าบ้านที่ดี โดย อบจ.สุโขทัย
๒๙	ฝึกอบรมและศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยน เรียนรู้ การท่องเที่ยวโดยชุมชนและพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๓๐	โครงการส่งเสริมศิลปะและหัตถกรรมพื้นบ้านระยะสั้นเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
๓๑	โครงการเสริมสร้างการรับรู้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
๓๒	โครงการชุมชนอุทยานตำนานศิลป์
๓๓	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวทางเลือกเพื่อสุขภาพ
๓๔	โครงการพัฒนาทักษะความเป็นเลิศงานหัตถกรรมสู่ระดับสากล

ด้านสังคม (S)	
มาตรการส่งเสริม	
การส่งเสริมการฝึกอบรมทักษะและอาชีพด้านการท่องเที่ยวแก่ชุมชนและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว (เร่งด่วน) (ต่อ)	
๓๕	โครงการพัฒนาทักษะความเป็นเลิศงานหัตถกรรมสู่ระดับสากล
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มียุ่เดิมจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๑๔	สนับสนุนเซพมาเพิ่มทักษะอาหารชุมชน และพัฒนาต่อยอดอาหารท้องถิ่น
๑๕	อบรมภาษาถิ่นสุโขทัยให้เด็กและเยาวชน
มาตรการหลีกเลี่ยง	
การป้องกันการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิต และเอกลักษณ์ทางประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิม	
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มียุ่เดิมจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๑๖	การออกระเบียบและส่งเสริมประชาสัมพันธ์ความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ชัดเจน เช่น การแต่งกายในโบราณสถาน เป็นต้น
มาตรการลดหรือบรรเทา	
การเพิ่มประสิทธิภาพและมาตรฐานของโครงสร้างพื้นฐานและบริการด้านการท่องเที่ยว (ต่อเนื่อง)	
แผนปฏิบัติการราชการประจำปีจังหวัดสุโขทัย พ.ศ.๒๕๖๖	
๓๖	โครงการพัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เพื่อเตรียมความพร้อมพร้อมเผชิญเหตุ ภัยพิบัติ และโรคอุบัติใหม่ อุบัติซ้ำ
แผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนพัฒนาชุมชน อบต.เมืองเก่า	
๓๗	โครงการก่อสร้างถนนดินลูกรังบดอัดแน่น
ร่างแผนฯ ททจ. ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๓๘	พัฒนาอารยสถาปัตย์เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลนักท่องเที่ยวที่หลากหลายให้สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกปลอดภัย
๓๙	สำรวจ ออกแบบและปรับปรุงเส้นทางภูมิทัศน์ และสาธารณูปโภคสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น เพิ่มเติมสำหรับเส้นทางสาธารณะ เพื่อการท่องเที่ยว
๔๐	โครงการออกแบบปรับปรุงเส้นทางเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวหรือภายในแหล่งท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานแบบUniversal Design -แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
๔๑	โครงการพัฒนาโลจิสติกส์(พาหนะเพื่อการขนส่ง) บริการแก่นักท่องเที่ยวรองรับกลุ่มการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ในจังหวัดสุโขทัย
๔๒	โครงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับการท่องเที่ยว
๔๓	โครงการจัดการองค์ความรู้ด้านสุขภาพเพื่อช่วยเหลือนักท่องเที่ยวในภาวะฉุกเฉิน
๔๔	โครงการบริหารจัดการมาตรการป้องกันโรคอุบัติใหม่ และหรือโรคอุบัติซ้ำ ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสุโขทัย
๔๕	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวสุโขทัยสุขใจ ห่างไกลโควิด
แผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองเก่า ๖๖-๗๐	
๔๖	โครงการก่อสร้างถนน/รางระบายน้ำ/ขยายถนน

ด้านสังคม (S)	
มาตรการลดหรือบรรเทา	
การเพิ่มประสิทธิภาพและมาตรฐานของโครงสร้างพื้นฐานและบริการด้านการท่องเที่ยว (ต่อเนื่อง) (ต่อ)	
๔๗	โครงการอนุรักษ์และปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย
๔๘	โครงการติดตั้งป้ายบอกเส้นทางการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
๔๙	โครงการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว
๕๐	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการก่อสร้างสะพานไม้ข้ามสระน้ำกลางหมู่บ้าน
๕๑	โครงการปรับปรุงศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร
๕๒	โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ โดยการจัดทำพุทบาทสองข้างทางต่อจากโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์เดิมถึงหน้าอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย
๕๓	โครงการขยายถนนเป็นสี่เลน จากหน้าวัดศรีชุม-สุดเขตเทศบาล
๕๔	โครงการก่อสร้างผนังป้องกันขอบสระวัดตระพังทอง
๕๕	โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันขอบตลิ่งรอบสระน้ำชุมชนรามใหญ่ พร้อมก่อสร้างบันไดลงสระ
๕๖	โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ถนนรอบสระน้ำวัดตระพังทอง/ถนนด้านข้างพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง/โค้งกอไก่
๕๗	โครงการส่งเสริมระบบการแพทย์ฉุกเฉิน
๕๘	โครงการดูแลรักษาความปลอดภัยช่วยเหลือประชาชน และนักท่องเที่ยว
๕๙	โครงการรักษาความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๖๐	โครงการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโครงข่ายคมนาคมแลพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวในเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มียู่เดิมจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๑๗	การขยายระบบไฟฟ้าให้ครอบคลุมพื้นที่ชุมชนและรอบคูเมือง
๑๘	การเพิ่มอัตลักษณ์ของป้ายต่าง ๆ ในพื้นที่เมืองเก่า
๑๙	การทำระบบประกันอุบัติเหตุสำหรับรถไฟฟ้า
การเพิ่มความปลอดภัยจากอุบัติเหตุและอาชญากรรม (เร่งด่วน)	
แผนงาน/โครงการของแผนปฏิบัติการประจำปีจังหวัดสุโขทัย พ.ศ.๒๕๖๖	
๖๑	โครงการพัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เพื่อเตรียมความพร้อมพร้อมเผชิญเหตุ ภัยพิบัติ และโรคอุบัติใหม่ อุบัติซ้ำ
แผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนพัฒนาชุมชน อบต.เมืองเก่า	
๖๒	โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)
ร่างแผนฯ ทกจ. ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๖๓	โครงการติดตั้งระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่พื้นที่ท่องเที่ยวที่มีความเสี่ยงต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ด้านสังคม (S)	
มาตรการลดหรือบรรเทา	
การเพิ่มความปลอดภัยจากอุบัติเหตุและอาชญากรรม (เร่งด่วน) (ต่อ)	
๖๔	โครงการพัฒนาอาสาสมัครความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว
แผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองเก่า ๖๖-๗๐	
๖๕	โครงการติดตั้งสัญญาณไฟจราจรทุกกลุ่มชุมชน
๖๖	โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งทีมกู้ภัย ทุกชุมชน (ส่งเสริมและบริหารจัดการระบบการแพทย์ฉุกเฉิน)
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๖๗	โครงการจัดการความปลอดภัยและเจ้าบ้านที่ดีเพื่อการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มียู่เดิมจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๖๘	การจัดระเบียบสุนัขจรจัดในอุทยานประวัติศาสตร์และชุมชน

ด้านเศรษฐกิจ (EC)	
มาตรการส่งเสริม	
การพัฒนากิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติตลอดทั้งปี (ต่อเนื่อง)	
ร่างแผนฯ ทกจ. ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๑	โครงการออกแบบกิจกรรมท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับเมืองสร้างสรรค์
๒	พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
๓	โครงการส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวกลางคืนจังหวัดสุโขทัย Night Miracle
แผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองเก่า ๖๖-๗๐	
๔	โครงการปรับปรุงเส้นทางการท่องเที่ยว ถนนโขกพระร่วง
๕	โครงการฝึกอบรมถนนคนเดินบริเวณพุทธบาทจากงานสังคโลกถึง หจก.เหมลัษณ์ ก่อสร้าง
๖	โครงการฝึกอบรมการท่องเที่ยวพอเพียงตามรอยพ่อ
๗	โครงการท่องเที่ยวถนนคนเดิน
๘	โครงการจัดงานของดีเมืองสุโขทัยและเทศกาลอาหารประจำปี
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย – ศรีสัชนาลัย – กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๙	โครงการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิทัศน์ริมคลองแม่รำพันเชื่อมโยงมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์สุโขทัย
๑๐	โครงการชุมชนอุทยานตำนานศิลป์
๑๑	โครงการส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวแนวใหม่สร้างมูลค่าเศรษฐกิจ
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มียุทธศาสตร์เดิมจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๑	การจัดทำปฏิทินท่องเที่ยวให้ครอบคลุมตลอดช่วงเวลากลางวัน และกลางคืน และตลอดทั้งปี เช่น กิจกรรม Light up การแข่งขันทำอาหารท้องถิ่น การจัดประชุมระดับประเทศ การร่วางกลางคืน หาเห็ดป่าหน้าฝน เป็นต้น
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาและหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ (ต่อเนื่อง)	
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย – ศรีสัชนาลัย – กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๑๒	โครงการ ส่งเสริมหลักสูตรและพัฒนาทักษะออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานหัตถกรรมและศิลปะพื้นบ้านเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
๑๓	โครงการจัดตั้งศูนย์หัตถกรรมและศิลปะพื้นบ้านโลก (World center for crafts and folk art)
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มียุทธศาสตร์เดิมจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๒	จัดทำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นของสุโขทัย
๓	จัดกิจกรรมตลาดของดีทุกอำเภอ
การสร้างโอกาสให้คนในท้องถิ่นเข้ามาทำงานในภาคการท่องเที่ยว (ต่อเนื่อง)	
แผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนพัฒนาชุมชน อบต.เมืองเก่า	
๑๔	โครงการก่อสร้างศูนย์ OTOP อบต.เมืองเก่า

ด้านเศรษฐกิจ (EC)	
มาตรการส่งเสริม	
การสร้างโอกาสให้คนในท้องถิ่นเข้ามาทำงานในภาคการท่องเที่ยว (ต่อเนื่อง) (ต่อ)	
แผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองเก่า ๖๖-๗๐	
๑๕	โครงการจัดตั้งตลาดจำหน่ายสินค้าในกลุ่มชุมชน
๑๖	โครงการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวให้กระจายให้ทั่วถึงภายในกลุ่มชุมชน
๑๗	โครงการหาตลาดกลางสำหรับการค้าขายสำหรับชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
๑๘	โครงการพัฒนาโครงข่ายเศรษฐกิจชุมชนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๑๙	โครงการส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ด้านการบริการการท่องเที่ยวในเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มียุทธศาสตร์เดิมจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๔	จัดอบรมผู้สูงอายุ (เช่น ทำกลีบบัณฑิต เป็นต้น)
การส่งเสริม และผลักดันให้แหล่งท่องเที่ยวและสถานประกอบการได้รับการรับรองมาตรฐาน (ต่อเนื่อง)	
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๒๐	โครงการเสริมสร้างขีดความสามารถการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามวิถีปกติใหม่ในเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
การพัฒนาสินค้าและบริการใหม่ต่อยอดจากวิถีชีวิตดั้งเดิม ให้ได้มาตรฐาน (เร่งด่วน)	
แผนปฏิบัติการประจำปีจังหวัดสุโขทัย พ.ศ.๒๕๖๖	
๒๑	โครงการส่งเสริมตลาดสินค้าชุมชนและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดสุโขทัย
๒๒	โครงการสร้างกิจกรรมและแหล่งเรียนรู้สร้างสรรค์ในพื้นที่กิ่งสาธารณะและเส้นทางท่องเที่ยวอำเภอเมืองสุโขทัย ชื่อหยุดโลก หยุดเวลา หยุดนาฬิกาที่ธานี ฯ
ร่างแผนฯ ทกจ. ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๒๓	โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้ากลุ่มชาติพันธุ์จังหวัดสุโขทัย
๒๔	โครงการพัฒนาทักษะผู้ประกอบการ/ชุมชนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์
๒๕	โครงการยกระดับและพัฒนาสินค้ามูลค่าสูงเพื่อรองรับการท่องเที่ยว
แผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองเก่า ๖๖-๗๐	
๒๖	โครงการฝึกอบรมสินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลภายในเขตเทศบาลตำบลเมืองเก่า
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๒๗	โครงการพัฒนาทักษะความเป็นเลิศงานหัตถกรรมสู่ระดับสากล
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มียุทธศาสตร์เดิมจากกระบวนการมีส่วนร่วม	

ด้านเศรษฐกิจ (EC)	
มาตรการส่งเสริม	
การพัฒนาสินค้าและบริการใหม่ต่อยอดจากวิถีชีวิตดั้งเดิม ให้ได้มาตรฐาน (เร่งด่วน) (ต่อ)	
๕	ส่งเสริมการท่องเที่ยวเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมสรีดงส์ถึงโขกพระร่วง
การส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ และเพิ่มช่องทางการตลาดเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง (ต่อเนื่อง)	
แผนปฏิบัติราชการประจำปีจังหวัดสุโขทัย พ.ศ.๒๕๖๖	
๒๘	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการแข่งขันในด้านการท่องเที่ยวมรดกโลกจังหวัดสุโขทัย
๒๙	โครงการประกวดภาพถ่ายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดสุโขทัย
๓๐	โครงการพัฒนาจังหวัดสุโขทัยจากจังหวัดนวัตกรรมและสร้างสรรค์ (Creative City) มุ่งสู่จังหวัดแห่งการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
๓๑	โครงการจัดการแสดง Mini Light & Sound เล่าเรื่องเมืองสุโขทัย
๓๒	โครงการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์การแสดงแสง สีเสียง ยามค่ำคืน๑สุโขทัย
๓๓	โครงการพัฒนาท่องเที่ยวเสมือนจริง Virtual Tourism ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำนันท.ไทยและต่างชาติมาเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์จังหวัดสุโขทัยเสมือนมาด้วยตนเองและทำบุญตักบาตรพระในวันสำคัญทางพุทธศาสนาหรือส่วนตัว
ร่างแผนฯ ทกจ. ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๓๔	โครงการท่องเที่ยวสุโขทัยวิถีใหม่ ด้วยเทคโนโลยี Augmented Reality (AR) โดย อบจ.สุโขทัย
๓๕	โครงการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
๓๖	จัดประชุมมรดกโลกแห่งนานาชาติ
แผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองเก่า ๖๖-๗๐	
๓๗	โครงการถนนวัฒนธรรม ของฝากเมืองพระร่วงและตลาดโบราณ ๘๐๐ ปีกรุงสุโขทัย
๓๘	โครงการจัดงานย้อนอดีตมหาสงกรานต์
๓๙	โครงการร่วมจัดงานลอยกระทง
๔๐	โครงการตลาด ๘๐๐ ปี กรุงสุโขทัย
๔๑	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการจัดทำจุดถ่ายรูปเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว
๔๒	โครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวภายในชุมชนเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยว
๔๓	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการเข้าชมอุทยานฯฟรี (เฉพาะชาวไทย)
๔๔	โครงการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
๔๕	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในชุมชนโดยการนำทัวร์นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชมในกลุ่มชุมชน
๔๖	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการจัดทำเส้นทางจักรยานภายในกลุ่มชุมชน
๔๗	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยธรรมชาติแห่งวิถีชาวพุทธ (วัดตระพังทอง)
๔๘	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการจัดทำตลาดน้ำ
๔๙	โครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ภายในกลุ่มชุมชน

ด้านเศรษฐกิจ (EC)	
มาตรการส่งเสริม	
การส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ และเพิ่มช่องทางการตลาดเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง (ต่อเนื่อง) (ต่อ)	
๕๐	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวถนนสังคโลก
แผนพัฒนาท้องถิ่น อบจ.สุโขทัย ๖๖-๗๐	
๕๑	จัดงานพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
๕๒	ส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดย อบจ.สุโขทัย
๕๓	สืบสานวัฒนธรรมประเพณีลอยกระทง เผาเทียนเล่นไฟ จ.สุโขทัย
๕๔	ขับเคลื่อนสุโขทัยเมืองสร้างสรรค์ของ UNESCO
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๕๕	โครงการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
๕๖	โครงการส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก
การส่งเสริมการกระจายรายได้ด้านท่องเที่ยวอย่างเท่าเทียม (ต่อเนื่อง)	
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มียู่เดิมจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๖	การเชื่อมโยงเส้นทางรถราง/รถไฟฟ้ากับแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน
มาตรการหลักเสี่ยง	
	-
มาตรการลดหรือบรรเทา	
	-

ด้านสิ่งแวดล้อม (EN)	
มาตรการส่งเสริม	
การส่งเสริมอนุรักษ์และลดการใช้พลังงาน (ต่อเนื่อง)	
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๑	โครงการ จัดการความเสี่ยงเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศตามวิถีปกใหม่ ในเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มียู่เดิมจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๑	การรณรงค์ประชาสัมพันธ์การลดใช้พลังงานและทรัพยากร
การสร้างกิจกรรมส่งเสริมให้ชุมชนรักษาสีสิ่งแวดล้อม และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า (ต่อเนื่อง)	
แผนปฏิบัติการ ๕ ปี ทสจ.สุโขทัย	
๒	โครงการเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน จังหวัดสุโขทัย
๓	โครงการพัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุโขทัย
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๔	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวสีเขียวในเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มียู่เดิมจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๒	การจัดตั้งชมรมคนรักการปลูกต้นไม้
๓	การสร้างเครือข่ายจิตอาสาอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
๔	การปรับเพิ่มพื้นที่สีเขียวในแหล่งท่องเที่ยวและชุมชน
มาตรการหลักเสียง	
การสร้างกิจกรรมสร้างความเข้าใจเพื่อลดจำนวนชนิดและขนาดพื้นที่สัตว์ต่างถิ่นรุกราน (เร่งด่วน)	
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๕	โครงการส่งเสริมการจัดการความเสี่ยงทางด้านสิ่งแวดล้อมในเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มียู่เดิมจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๕	การกำจัดและผลักดันสัตว์ต่างถิ่นที่สร้างความเสียหายในระบบนิเวศ
การหลักเสียงการใช้ภาชนะ วัสดุจากโฟม (เร่งด่วน)	
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๖	โครงการการจัดการควบคุมการใช้น้ำ คุณภาพน้ำ จัดการของเสียและลดปริมาณขยะในเมือง มรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มียู่เดิมจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๖	รณรงค์ให้ร้านค้างดขายภาชนะโฟม และส่งเสริมให้ใช้วัสดุที่ย่อยสลายได้

ด้านสิ่งแวดล้อม (EN)	
มาตรการลดหรือบรรเทา	
การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล (เร่งด่วน)	
แผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนพัฒนาชุมชน อบต.เมืองเก่า	
๗	โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะในครัวเรือนและในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า
๘	โครงการบริหารจัดการขยะในพื้นที่รับผิดชอบของอบต.เมืองเก่า
แผนปฏิบัติการ ๕ ปี ทสจ.สุโขทัย	
๙	โครงการประสานความร่วมมือในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในพื้นที่จังหวัด
ร่างแผนฯ ทกจ. ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๑๐	โครงการจัดการขยะติดเชื้อในเขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสุโขทัย เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีใหม่และสิ่งแวดล้อม
แผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองเก่า ๖๖-๗๐	
๑๑	โครงการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาขยะและสิ่งปฏิกูล (การจัดการขยะของกลุ่มชุมชน)
๑๒	โครงการจัดซื้อรถขยะ
๑๓	โครงการชุมชนปลอดถังขยะในเขตเทศบาล
๑๔	โครงการคัดแยกขยะเพื่อลดมลพิษภายในเขตเทศบาล
๑๕	โครงการแก้ไขปัญหาด้านการท่องเที่ยว เช่นการจัดการสุนัขจรจัด มูลสัตว์ ความสะอาดของถนน
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย – ศรีสัชนาลัย – กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๑๖	โครงการการจัดการควบคุมการใช้น้ำ คุณภาพน้ำ จัดการของเสียและลดปริมาณขยะในเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มียู่เดิมจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๗	การบริหารจัดการระบบขนส่งขยะเพื่อหลีกเลี่ยงกลิ่น รบกวนแก่นักท่องเที่ยว
การสร้างกิจกรรมส่งเสริมให้ชุมชนรักษาสีสิ่งแวดล้อม ลดการใช้พลาสติก (เร่งด่วน)	
ร่างแผนฯ ทกจ. ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๑๗	การอบรมสร้างภูมิคุ้มกันทางสิ่งแวดล้อมให้แก่ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อให้สามารถบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทางท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้องมีคุณค่าและยั่งยืน
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย – ศรีสัชนาลัย – กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๑๘	โครงการการจัดการควบคุมการใช้น้ำ คุณภาพน้ำ จัดการของเสียและลดปริมาณขยะในเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการน้ำและบำบัดน้ำเสีย (เร่งด่วน)	
แผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองเก่า ๖๖-๗๐	
๑๙	โครงการพัฒนาระบบระบายน้ำเสียชุมชนโดยรอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

ด้านสิ่งแวดล้อม (EN)	
มาตรการลดหรือบรรเทา	
การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการน้ำและบำบัดน้ำเสีย (เร่งด่วน) (ต่อ)	
๒๐	โครงการรณรงค์ติดตั้งบ่อดักไขมันในชุมชนและสถานประกอบการ
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๒๑	โครงการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิทัศน์ริมคลองแม่รำพันเชื่อมโยงมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์สุโขทัย
๒๒	โครงการจัดการการควบคุมการใช้น้ำ คุณภาพน้ำ จัดการของเสียและลดปริมาณขยะในเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
การส่งเสริมการบริการสาธารณะใช้พลังงานทดแทนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (ต่อเนื่อง)	
แผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองเก่า ๖๖-๗๐	
๒๓	โครงการจัดหายานพาหนะที่ทันสมัยสำหรับบริการนักท่องเที่ยว (รถ brt)
๒๔	โครงการจัดตั้งกลุ่มปั่นจักรยานเพื่อสุขภาพและส่งเสริมการท่องเที่ยว
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๒๕	โครงการ จัดการความเสี่ยงเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศตามวิธีปกใหม่ในเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มียุทธศาสตร์จากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๘	ส่งเสริมกลุ่มบริการยานพาหนะที่มีมาตรฐาน และแพร่หลายทั้งภาครัฐและเอกชน
การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการมลพิษทางอากาศและเสียง (ต่อเนื่อง)	
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มียุทธศาสตร์จากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๙	รณรงค์ปลูกจิตสำนึกลดกิจกรรมการเผาในที่โล่ง
๑๐	ควบคุมเสียงรบกวนในพื้นที่
การสงวนแหล่งทรัพยากรธรรมชาติให้อุดมสมบูรณ์ (ต่อเนื่อง)	
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๒๖	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและสังคมเพื่อการท่องเที่ยวในเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
โครงการนอกเหนือจากแผนที่มียุทธศาสตร์	
๑๑	โครงการสำรวจและอนุรักษ์ทรัพยากรพื้นถิ่นในพื้นที่ (สมุนไพร ปลาพื้นถิ่น)
การรักษาระบบนิเวศที่เอื้อต่อการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรม (ต่อเนื่อง)	
	-

ด้านอื่น ๆ (ETC)	
มาตรการส่งเสริม	
การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและกิจกรรมที่มีคุณภาพสูง (เร่งด่วน)	
ร่างแผนฯ ทกจ. ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๑	ฝึกอบรมนักเล่าเรื่องชุมชนและผู้ให้บริการการท่องเที่ยว
๒	โครงการอบรมพัฒนาภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ที่จำเป็นเพื่อเป็นการสื่อสารและให้บริการแก่นักท่องเที่ยว
๓	โครงการพัฒนานักสื่อความหมายและดนตรีสร้างสรรค์เยาวชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
๔	โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการท่องเที่ยว
๕	โครงการพัฒนาทักษะผู้ประกอบการด้านE-Marketing เพื่อการท่องเที่ยว
แผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองเก่า ๖๖-๗๐	
๖	โครงการจัดกิจกรรมการสร้างความรู้ การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน
๗	โครงการจัดอบรมให้ความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๘	โครงการ ส่งเสริมศิลปะและหัตถกรรมพื้นบ้านระยะสั้นเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
๙	โครงการพัฒนาทักษะความเป็นเลิศงานหัตถกรรมสู่ระดับสากล
๑๐	โครงการอบรมเพิ่มทักษะการบริการการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกมาตรฐานสากล
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มียู่เดิมจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๑	การอบรมภาษาต่างประเทศ และการสื่อสารให้เจ้าหน้าที่และบุคลากรด้านการท่องเที่ยว
๒	การอบรมหลักการบริการด้านการท่องเที่ยว
๓	ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาศักยภาพด้วยตนเอง
การติดตามและประเมินผลกระทบจากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว (ต่อเนื่อง)	
แผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองเก่า ๖๖-๗๐	
๑๑	โครงการศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยว (เกี่ยวกับความปลอดภัย)
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๑๒	โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์แบบบูรณาการ
๑๓	โครงการติดตามดูแลแผนยุทธศาสตร์ความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
๑๔	โครงการส่งเสริมการสร้างเศรษฐกิจฐานรากแบบมีส่วนร่วมในสังคมตามวิถีปกติใหม่ในเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์

ด้านอื่น ๆ (ETC)	
มาตรการส่งเสริม	
การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบในการเข้าใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ (ต่อเนื่อง)	
แผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองเก่า ๖๖-๗๐	
๑๕	โครงการสร้างความมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๑๖	โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์แบบบูรณาการ
๑๗	โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวอย่างเป็นเอกภาพแบบมีส่วนร่วมในมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มียุทธศาสตร์เดิมจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๔	การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบและการใช้ประโยชน์ที่ดินในแหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า
๕	การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายความปลอดภัย และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
การสร้างภาคีเครือข่ายกับผู้มีส่วนได้เสียและพื้นที่ใกล้เคียง (ต่อเนื่อง)	
แผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองเก่า ๖๖-๗๐	
๑๘	โครงการจัดตั้งกลุ่มของกลุ่มชุมชนในการบริหารจัดการเรื่องการท่องเที่ยวภายในเขตเทศบาลตำบลเมืองเก่า
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๑๙	โครงการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีของเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มียุทธศาสตร์เดิมจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๖	การสร้างภาคีเครือข่ายภายในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง เช่น สภาคาเฟ่ เป็นต้น
๗	การมีส่วนร่วมของภาครัฐอย่างจริงจังในนโยบายที่เกี่ยวข้อง
การจัดตั้งกลไกการมีส่วนร่วมในการบริหารการอนุรักษ์และพัฒนาด้านการท่องเที่ยวโดยมีองค์ประกอบทุกภาคส่วน (ต่อเนื่อง)	
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๒๐	โครงการติดตามดูแลแผนยุทธศาสตร์ความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มียุทธศาสตร์เดิมจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๘	การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลบริการท่องเที่ยวอย่างครบวงจร
๙	การจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างชุมชนทุกชุมชน และการกระจายข้อมูลอย่างทั่วถึง

ด้านอื่น ๆ (ETC)	
มาตรการส่งเสริม	
การเพิ่มความพึงพอใจของประชาชนในท้องถิ่นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว (ต่อเนื่อง)	
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย – ศรีสัชนาลัย – กำแพงเพชร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๒๑	โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวอย่างเป็นเอกภาพแบบมีส่วนร่วมในมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์
โครงการที่เสนอเพิ่มเติมจากแผนที่มีย่อยเดิมจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๑๐	การพัฒนาช่องทางและจัดทำแบบสำรวจความพึงพอใจของชุมชนในท้องถิ่นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว
มาตรการหลีกเลี่ยง	
	-
มาตรการลดหรือบรรเทา	
การควบคุมมาตรฐานการให้บริการการท่องเที่ยว (เร่งด่วน)	
ร่างแผนฯ ทกจ. ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	
๒๒	โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามมาตรฐานสากล
๒๓	ส่งเสริมสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน